

MARIA NIEWIADOMA

SŁOWNIK SKRÓTÓW EKONOMICZNYCH

**ANGIELSKO-POLSKIE KOMPENDIUM
WIEDZY DLA BIZNESU
W UNII EUROPEJSKIEJ**

WYDAWNICTWO NAUKOWE PWN S.A.

WARSZAWA 2006

„It was a Shakespearean tragedy. What creates a great institution bears the seeds of its downfall”¹

W S T Ę P

„Słownik skrótów ekonomicznych. Angielsko-polskie kompendium wiedzy dla biznesu w Unii Europejskiej” jest alfabetycznie uporządkowanym zbiorem skrótów, nazw, wyrażeń i zwrotów ekonomicznych, przede wszystkim z dziedziny rachunkowości, bankowości, finansów, rynku papierów wartościowych oraz potocznych.

Świat biznesu posługuje się wieloma skrótami, co ułatwia kontakty gospodarcze między osobami fizycznymi i prawnymi, mającymi wiele doświadczenia i ekonomicznej wiedzy teoretycznej. Niestety, dla osób dopiero zdobywających „pierwsze szlify w ekonomii”, zwroty i wyrażenia z dziedziny makro i mikroekonomii używane w periodykach ekonomicznych, biuletynach giełdowych, czy we wzorcowych umowach handlowych, częstokroć pojawiają się po raz pierwszy i okazują się bardzo kłopotliwe. Czasem bowiem łatwiej znaleźć np. opis metody wyceny według kosztów bieżących, niż wyjaśnienie znaczenia skrótu CCA (*current cost accounting*).

Wychodząc naprzeciw potrzebom początkujących biznesmenów, studentów uczelni ekonomicznych, pracowników banków, instytucji ubezpieczeniowych czy firm gospodarczych, prowadzących działalność w skali międzynarodowej, oddaję w ręce Szanownych Czytelników tę słownikową pozycję.

Mam nadzieję, że hasła zgromadzone w „Słowniku skrótów ekonomicznych...”² okażą się przydatne tym osobom i podmiotom, dla których język angielski, zachodnioeuropejskie wzorce ekonomiczne i granice między krajami nie są

¹ S. Davis *Culture in Banking*, w: „Accountancy Ireland”, Vol. 36 No 5 2004, s. 17.

barierami nie do pokonania, a wręcz odwrotnie, są swoistym wyzwaniem dla samodoskonalenia i kontroli własnych możliwości.

Systematyczne studiowanie angielskojęzycznej literatury, czy zagłębianie się w szczegółowe rozwiązania praktyki gospodarczej, spowoduje poczucie pewnego niedosytu, wiążącego się z lukami w zawartym w tej książce wykazem nazw organizacji ekonomicznych, czy skrótów z zakresu słownictwa ekonomicznego. Pragnę przekazać moim Szanownym Czytelnikom zobowiązanie, że na bieżąco będę udoskonalać przedstawiane Państwu zwroty i wyrażenia w taki sposób, aby przydatność tego słownika rosła wraz z rozwojem polskich rozwiązań ekonomicznych, bazujących – w dużym zakresie – na wypróbowanych wzorcach krajów Unii Europejskiej.

Maria Niewiadoma²

² Autorka jest pracownikiem naukowym w Katedrze Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej Instytutu Rachunkowości Akademii Ekonomicznej im. O.Langego we Wrocławiu. (maria.niewiadoma@ae.wroc.pl)

A

a.:

- a) (*about*) – około, mniej więcej
- b) (*accepted*) – przyjęty (-a), (-e), (-o), zaakceptowany, (-a), (-e), (-o)
- c) (*active*) – aktywny, (-a), czynny, (-a)
- d) (*arrived*) – przybył (-a)

a., A. (*accepted*) – przyjęty (-a), (-e), (-o), zaakceptowany (-a), (-e), (-o)

a/a (*for account of ...*) – na rachunek ...

A (*Series „A” bonds or debentures; Class „A” preferred or common stocks*) – seria „A” obligacji, albo klasa „A” akcji uprzywilejowanych lub zwykłych

A 1 (*first quality*) – pierwsza klasa; ubezpieczenie 1. kategorii

AAA:

- a) (*Advocacy, Accuracy, Acquisitiveness*) – doradzanie, dokładność, uzależnienie, tzn. oznaczenie wymagań reklamy, nie będącej „oszukańczym doradcą”
- b) (*American Accounting Association*) – Amerykańskie Stowarzyszenie Księgowych (Rachunkowości)

AAANZ (*Accounting Association of Australia and New Zealand*) – Stowarzyszenie Księgowych (Rachunkowości) Australii i Nowej Zelandii

AAC, A.A.C.:

- a) (*African Accounting Council*) – Afrykańska Rada Księgowych (Rachunkowości)
- b) (*anno ante Christum*) – przed naszą erą (p.n.e.)

AAH (*Academy of Accounting Historians*) – Akademia Historii Księgowości (Rachunkowości)

a.a.r., AAR (*against all risk – marine insurance*) – wszystkie rodzaje ryzyka pokryte (ubezpieczenie morskie)

AARF (*Australian Accounting Research Foundation*) – Australijska Fundacja Studiów nad Rachunkowością

A. & D. (*assembly and disassembly*) – montaż i demontaż

a. & r. (*air and rail*) – przewóz (transport) samolotem i koleją

a.a.r., AAr (*against all risks, all and any risk*) – wszystkie rodzaje ryzyka pokryte (klauzula ubezpieczeniowa stopniowo wycofywana z umów handlowych)

AASW (*American Association of Scientific Workers*) – Amerykańskie Stowarzyszenie Pracowników Naukowych

AAUP, A.A.U.P. (*American Association of University Professors*) – Amerykańskie Stowarzyszenie Profesorów Uniwersyteckich

a.b. (*as before*) – jak wyżej

ABA:

a) (*American Banker's Association*) – Amerykańskie Towarzystwo Bankierów

b) (*American Bar Association*) – Amerykańska Izba Adwokacka

ABB (*Activity-Based Budgeting*) – model budżetowania oparty na czynnościach, działaniach

abbr., abbrev.:

a) (*abbreviated*) – skrócony (-a)

b) (*abbreviation*) – skrót, skrócenie

ABC (*Activity Based Cost*) – model rachunku kosztów działań (czynności)

ABCC (*Association of British Chambers of Commerce*) – Stowarzyszenie Brytyjskich Izb Handlowych

A-BCC (*Arab-British Chamber of Commerce*) – Arabsko-Brytyjska Izba Handlowa

ABCP (*asset-backed commercial paper*) – papier wartościowy zabezpieczony aktywami

ABEDA (*Arab Bank for Economic Development in Africa*) – Arabski Bank Rozwoju Gospodarczego w Afryce, utworzony 1974, siedziba w Chartumie

ABI (*Association of British Insurers*) – Stowarzyszenie Brytyjskich Ubezpieczycieli

ab init. (*ab initio*) – od początku

ABM (*Activity Based Management*) – model rachunkowości zarządczej oparty „na działaniach”

ABR (*Accounting and Business Research*) – Rachunkowość i Badanie Działalności Handlowej

abr.:

- a) (*abridged*) – skrócony (-a)
- b) (*abridgement*) – skrót, skrócenie

abs. (*absolute*) – absolutny, bezwzględny

Abs. E. (*absolute error*) – błąd absolutny

abstr. (*abstract*) – skrót, wyciąg (np. z literatury, artykułu)

ABWA (*Association of Accountancy Bodies in West Africa*) – Stowarzyszenie Księgowych w Zachodniej Afryce

a.c. (*anno currente*) – w roku bieżącym

A.c., A.C. (*American conditions*) – amerykańskie warunki handlowe lub ubezpieczenia

A.C. (*Ante Christum*) – przed narodzeniem Chrystusa, naszą erą (p.n.e.)

A.C. (*assistant cashier*) – asystent kasjera

a/c, A/c, A/C,:

- a) (*account*) – konto
- b) (*account/current*) – rachunek (bieżący)
- c) (*for account of*) – na rachunek

ACA :

- a) (*Association of Certified Accountants*) – Związek Biegłych Rewidentów Księgowych (w Anglii i Walii)
- b) (*Associate of the Institute of Chartered Accountants*) – członek Związku Dyplomowanych Księgowych Koncesjonowanych

A&CC (*Audit and Compliance Committee*) – Komitet Audytu

A&F (*semi-annual payments of interest or dividends in August and February*) – płatności odsetek lub dywidend w półrocznych ratach w sierpniu i w lutym

A&O (*interest payable on August 15th and February 15th; likewise for other combinations, e.g., A&O, J&J, etc.*) – odsetki płatne 15 sierpnia i 15 lutego, ewentualnie w kombinacjach A&O i J&J

acc., Acc.:

- a) (*accept*) - za/akceptować (np. weksel)
- b) (*acceptance, Acpt*) – akcept, akceptacja
- c) (*accepted*) – zaakceptowano, zaakceptowany
- d) (*accommodation*) – przystosowanie, akomodacja
- e) (*account*) – rachunek, konto
- f) (*accountant*) – księgowy

Acc. (*accommodation*) – przystosowanie, akomodacja

acc.cop. (*according to the customs of the port*) – postępowanie zgodnie ze zwyczajami portu

ACCA:

- a) (*Associate of the Association of Certified Accountants*) – członek Stowarzyszenia Biegłych Rewidentów
- b) (*The Association of Chartered Certified Accountants*) – światowa Organizacja Stowarzyszenia Biegłych Rewidentów

Acce (*acceptance*) – akcept, akceptacja

accrd, Accrd. (*accrued*) – narosły (-e), naliczony (-e) (np. odsetki)

accrd Int., Accrd. Int. (*Accrued Interest*) – narosłe (naliczone) odsetki

AccSEC (*Accounting Standards Executive Committee*) – Komitet Wykonawczy Standardów Rachunkowości

Acct:

- a) (*account current*) – rachunek bieżący
- b) (*accountant*) – księgowy

ack., ackgt, ackn't (*acknowledgement*) – potwierdzenie (np. odbioru)

ackn'd (*acknowledged*) – potwierdzamy, potwierdzony

ACM (*Arab Common Market*) – Arabski Wspólny Rynek, organizacja współpracy gospodarczej, utworzona 1971, siedziba w Kairze

ACMA (*Associate of the Institute of Cost and Management Accountants*) – członek Instytutu Księgowych d/s Kosztów i Zarządzania

ACP (*Average Collection Period*) – rotacja należności, iloraz wartości należności krótkoterminowych na koniec okresu i przychodów w tym okresie, pomnożony przez ilość dni w okresie sprawozdawczym.

ACRS (*Accelerated Cost Recovery System*) – metoda amortyzacji degresywnej; metoda amortyzacji przyspieszonej oparta na założeniu, że zużycie środka trwałego następuje szybciej w początkowym okresie jego używania niż w następnych okresach

a/cs pay, A/Cs Pay, (accounts payable) – rachunki zobowiązań, konto „zobowiązania” („wierzyciele”)

a/cs rec, A/cs Rec. (accounts receivable) – rachunki należności, konto „należności” („dłużnicy”)

act. (active) – czynny, aktywny

ACT (*advance corporation tax in UK*) – zaliczka na podatek dochodowy od osób prawnych w Wielkiej Brytanii

actg (acting) – działający, pełniący obowiązki

ACU (*Asian Clearing Union*) – Azjatycka Unia Clearingowa, utworzona 1971, siedziba w Teheranie

a.d., a/d, A/D,:

a) (*after date, a.d., a/d*) – po dacie, po terminie (płatności), od dnia, po dniu

b) (*alternate days*) – kolejne terminy, zmienne, inne (alternatywne) daty

A.D. (Anno Domini) – w roku, roku (Pańskiego)

ADB (*Asian Development Bank*) – Azjatycki Bank Rozwoju, międzynarodowa instytucja finansowa, utworzona 1965, siedziba w Manili; zrzesza 33 państwa Azji i Oceanii

ADC (*Acquisition, Development and Construction*) – zakup, rozwój lub budowa

ad fin. (*ad finem*) – do końca, ku końcowi

ad inf. (*ad infinitum*) – w nieskończoność

ad init. (*ad initium*) – na początek, do początku

ad int. (*ad interim*) – tymczasowo, chwilowo

ad lib. (*ad libitum*) – dowolnie, do woli

ad loc. (*ad locum*) – w miejscu

adm., Adm. (*Administration*) – administracja

Admstr. (*Administrator*) – za/rządca, administrator, organizator, opiekun

ADR:

- a) (*American Depositary Receipts*) – Amerykańskie Kwity Depozytowe
- b) (*Automated dividend reinvested*) – automatyczne reinwestowanie wypracowanych dywidend
- c) (*Asset Depreciation Range System*) – System Amortyzacji Aktywów

ad val., adv., Ad. Val.,:

- a) (*ad valorem*) – od wartości, według wartości
- b) (*according to value*) – w zależności od wartości

adv., advert., advt (*advertisement*) – inserat, ogłoszenie, reklama

Adv (*Advocate*) – adwokat

Adv.:

- a) (*advance*) – zaliczka
- b) (*advice*) – awiz, awizo
- c) (*advised*) – awizowany

A.E. (*Agricultural Engineer*) – inżynier rolnictwa

A/E (*Abbreviated Entry*) – skrócony zapis/wpis

AEA (*American Economic Association*) – Amerykańskie Stowarzyszenie Ekonomiczne

aeg, aegrot (*aeger, aegrotat*) – pracownik na zwolnieniu chorobowym

aet, aetat (*aetatis*) – (będący) w wieku ...

AF:

a) (*advance freight, i.e. prior to shipment*) – opłacone koszty frachtu, tzn. przewozu (np. statkiem) i załadunku)

b) (*annuity factor*) – wskaźnik roczny

AFA (*Advertising Federation of America*) – Amerykańska Federacja Agencji Reklamowych

a.f. (*advance freight*) – zaliczka frachtowa

A.F.B. (*air freight bill*) – konosament lotniczy

AfDB, ADB (*African Development Bank*) – Afrykański Bank Rozwoju, utworzony 1963 (działa od 1966), siedziba w Chartumie

AfDf, ADF (*African Development Fund*) – Afrykański Fundusz Rozwoju, utworzony 1972 z inicjatywy **AfDB**, siedziba w Chartumie

AFESD (*Arab Fund for Economic and Social Development*) – Arabski Fundusz Rozwoju Gospodarczo-Społecznego, utworzony 1968 z inicjatywy Ligi Państw Arabskich, siedziba w Kuwejcie.

Afft (*affidavit, affidawit*) – afidawit, oświadczenie pod przysięgą

AFL-CIO (*American Federation of Labor-Congress of Industrial Organization*) – Amerykańska Federacja Pracy-Kongres Przemysłowych Związków Zawodowych

ag. (*against*) – przeciw, przeciwko

AG (*Agent General*) – agent generalny

A.G. (*Attorney-General*) – Prokurator Generalny

a.g.b. (*any good brand*) – jakiegokolwiek dobrej marki

Agcy (*Agency*) – agencja

agg. (*aggregate*) – agregat, zagregowany, zestaw

AGI (*adjusted gross income – US federal income tax*) – federalny podatek dochodowy w USA

AGM (*Annual General Meeting*) – roczne zebranie ogólne; Walne Zgromadzenie (akcjonariuszy, udziałowców), np. w spółce akcyjnej

agr., agric.:

a) (*agricultural*) – rolniczy

b) (*agriculture*) – rolnictwo

c) (*agricultur(al)ist*) – rolnik

agrd. (*agreed*) – umówiony (-a), (-e), (-o), uzgodniony (-a), (-e), (-o)

agrt, agt (*agreement*) – porozumienie, układ, umowa

agst. (*against*) – przeciw, przeciwko

agt, Agt, (*agent*) – agent

agt., agrt. (*agreement*) – porozumienie, układ, umowa

Ag'y (*agency*) – agencja

AHJ (*Accounting Historians Journal*) – Dziennik Historii Rachunkowości

a.i. (*ad interim*) – tymczasowo, zastępczo, w zastępstwie

AI (*Highest class*) – najwyższa jakość

AIBD (*Association of International Bond Dealers*) – Międzynarodowe Stowarzyszenie Maklerów Handlujących Obligacjami

AICPA (*American Institute of Certified Public Accountants*) – Amerykański Instytut Biegłych Rewidentów

AID (*Agency for International Development*) – Agencja Międzynarodowego Rozwoju, utworzona 1961 ustawą Kongresu USA *Foreign Assistance Act*; pierwotnie pn. USAID

AIG (*Accord Implementation Group*) – grupa, działająca w ramach Bazylejskiego Komitetu ds. Nadzoru Bankowego (**BCBS**), której

zadaniem jest interpretacja oraz wdrożenie postanowień *Nowej Umowy Kapitałowej (NCA)*

AIS (*Accounting Information System*) – informacyjny system rachunkowości

A&LC (*Assets and Liability Committee*) – Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami

A.J.O.J. (*quarterly payments of interest or dividends in April, July, October and January*) – kwartalna płatność odsetek lub dywidend w kwietniu, lipcu, październiku i styczniu

ALCO (*Assets and Liabilities Committee*) – Komitet ds. Zarządzania Aktywami i Pasywami

Ald. (*Alderman*) – członek Rady Miejskiej, rady Hrabstwa

ALGOL (*ALGOrithmic Language – computer programming language*) – nazwa języka programowania komputerowego ALGOL

ALM (*Assets and Liabilities Management*) – zarządzanie aktywami i pasywami

alt.:

- a) (*alternate, Alt.*) – zmieniać (kolejno)
- b) (*alternating*) – zmienny
- c) (*alternations*) – zmiany

a.m. (*above mentioned*) – wyżej wymieniony, wyżej wspomniany

a.m., A.M. (*ante meridiem, before noon*) – przed południem

AM.:

- a) (*America*) – Ameryka
- b) (*American*) – amerykański

A.M.:

- a) (*air mail*) – poczta lotnicza
- b) (*Artium Magister*) – magister nauk humanistycznych

AMA:

- a) (*Advanced Measurement Approach*) – najbardziej zaawansowana metoda szacowania minimalnego zabezpieczenia kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego, oparta na wewnętrznych modelach

- banku (w 2. filarze *Nowej UmowyKapitałowej – NCA*)
- b) (*Asset Management Account*) – konto w banku lub biurze pośrednictwa maklerskiego, oferujące usługi bankowe i maklerskie, w tym karty debetowe, karty kredytowe, czek, automatyczne transfery środków pieniężnych na konta AMA i udzielanie pożyczek; inna nazwa AMA to: Central Assets Accounts

amdt (*amendment*) – poprawka

AMEMB (*AMerican EMBassy*) – Ambasada Amerykańska

Amer.:

- a) (*America*) – Ameryka
b) (*American*) – amerykański

AMEX (*AMerican Stock EXchange*) – Amerykańska Giełda Papierów Wartościowych w Nowym Jorku

AMPC (*auCTION market preferred stocks*) – uprzywilejowane papiery wartościowe sprzedawane na aukcjach

amt, Amt, (*amount*) – suma, kwota

amts (*amounts*) – sumy, kwoty

a.n., a/n (*above named*) – wyżej wymieniony

a.n., A.N. (*arrival notice*) – zgłoszenie przybycia, zawiadomienie o przybyciu

anal.:

- a) (*analogous*) – analogiczny
b) (*analogy*) – analogia
c) (*analysis*) – analiza
d) (*analytical*) – analityczny

ANF (*Arrival notification form*) – formularz zgłoszenia przybycia

A.N.F.M. (*quarterly payments of interest or dividends in August, November, February and May*) – kwartalnie płatne odsetki lub dywidendy w sierpniu, listopadzie, lutym i maju

Angl. (*Anglican*) – anglikański

ann., Ann.:

- a) (*annual*) – roczny
- b) (*annuity*) – renta, dożywocie

anon. (*anonymous*) – anonimowy, bezimienny

ANOVA (*analysis of variance*) – analiza wariancji (różnic, niezgodności)

ans. (*answer*) – odpowiedź

ans., answ'd (*answered*) – odpowiedziano

a/o (*account of*) – rachunek ...

AON (*all or none*) – wszystko albo nic, wszyscy albo żaden

AOS (*Accounting, Organizations and Societies*) – Rachunkowość, Organizacje i Stowarzyszenia

a.p.:

- a) (*account payable, A.P., A/P*) – rachunek płatny
- b) (*additional premium, A.P., A/P*) – dodatkowa (-e) premia (-e); azio
- c) (*answer prepaid*) – odpowiedź (zwrotna) opłacona
- d) (*average payable*) – awaria płatna

a.p., A.P.:

- a) (*Account Payable*) – rachunek płatny
- b) (*Additional Premium*) – dodatkowa (-e) premia (-e); azio
- c) (*Associated Press, A.P.*) – nazwa amerykańskiej agencji prasowej

A/P :

- a) (*Account Payable*) – rachunek płatny
- b) (*Additional Premium*) – dodatkowa premia
- c) (*Authority to Pay*) – upoważnienie do zapłaty
- d) (*Authority to Purchase*) – polecenie wykupu dokumentów

APACS (*Association for Payment Clearing Services*) – Stowarzyszenie Usług Realizacji Płatności Clearingowych

APB (*Accounting Principles Board*) – Rada (Komisja) d/s Zasad Rachunkowości

APB (*Auditing Practices Board in UK*) – Rada (Komisja) ds. Audytu

W Wielkiej Brytanii)

APC (*Auditing Practices Committee in UK*) – Komitet d/s Audytingu w Wielkiej Brytanii)

APL (*A Programming Language – computer programming language*) – nazwa języka programowania komputerowego APL

app, appd, Appd (*approved*) – zatwierdzony, zaaprobowany

app.:

a) (*appended*) – dodany

b) (*appendix*) – dodatek, załącznik (np. do publikacji)

c) (*appointed*) – wyznaczony, mianowany

c) (*approved, appd*) – zatwierdzony, zaaprobowany

Appin (*application*) – prośba, podanie

appr. (*apprentice*) – uczeń, praktykant, czeladnik

approx. (*approximately*) – około, w pobliżu, w przybliżeniu, mniej więcej

APR (*annual percentage rate*) – roczna stopa procentowa

Apr. (*April*) – kwiecień

aq, Aq (*aqua*) – woda

A.Q. (*achievement quotient*) – współczynnik wykonania

ar. (*arrival*) – przybycie

a.r., a/r (*all risks*) – wszystkie rodzaje ryzyka

A.R., A/R, (*accounts receivable*) – rachunki do inkasa

ARB (*Accounting Research Bulletin*) – Biuletyn Studiów Rachunkowości

Arb (*Arbitrageur*) – arbiter

arbtrn (*arbitration*) – arbitraż

arbtror (*arbitrator*) – arbiter

ARD (*Accounting Research Department*) – (Od)dział Studiów Rachunkowości

ARIMA (*autoregressive integrated moving average*) – średnia ruchoma połączona z procesem autoregresyjnym

arith. (*arithmetic*) – arytmetyka

arr.:

- a) (*arranged*) – załatwione, ułożone
- b) (*arrival*) – przybycie, godzina przyjazdu (np. samolotu, pociągu)
- c) (*arrive*) – przybywać

ARR (*accounting rate of return*) – księgowy stopa zwrotu

Arrgt (*arrangement*) – ułożenie, załatwienie

art., Art.:

- a) (*article*) – artykuł, paragraf, punkt (umowy)
- b) (*artificial*) – sztuczny

as (*asymmetric*) – asymetryczny

a.s. (*at sight, after sight*) – za okazaniem, po okazaniu

a/s (*alongside*) – wzdłuż burty

a/s, a./s., A/s., A/S.:

- a) (*Account Sales*) – rozliczenie ze sprzedaży
- b) (*alongside*) – obok, wzdłuż (np. czegoś)

ASA (*alternative standardized approach*) – alternatywna metoda standardowa

ASB (*Accounting Standard Board*) – Rada (Komitet) ds. Standardów Rachunkowości

ASC (*Accounting Standards Committee in UK*) – Komitet Standardów Rachunkowości w Wielkiej Brytanii

ASEAN (*Association of South-East Asian Nations*) – Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, organizacja polityczno-gospodarcza państw azjatyckich, utworzona 1967, siedziba w Dżakarcie; od 1993

przekształca obszar swoich państw członkowskich w strefę wolnego handlu

ASOBAT (*A Statement of Basic Accounting Theory*) – Zestawienie Podstawowych Zasad Teorii Rachunkowości

ASR (*Accounting Series Release*) – oficjalne orzeczenia Komisji Papierów Wartościowych w USA w sprawach rachunkowości i audytu

ass., Ass., assoc., Assoc.:

- a) (*associate*) – członek stowarzyszenia, współpracownik, zastępca
- b) (*association*) – stowarzyszenie, związek

ASSC (*Accounting Standards Steering Committee in UK*) – Komitet Sterowania Standardami Rachunkowości w Wielkiej Brytanii

assd:

- a) (*assessed*) – wymierzony (np. podatek)
- b) (*assorted*) – wysortowany, sortowany
- c) (*assured*) – ubezpieczony (-a)

Assmet:

- a) (*assessment*) – wy/mierzenie (np. podatku), o/taksowanie, o/szacowanie; podatek, danina
- b) (*assortment*) – asortyment, dobór, wybór

Assn (*Association*) – związek, stowarzyszenie, zjednoczenie, połączenie, asocjacja

assoc., Assoc. (*associate*) – współpracownik, członek stowarzyszenia, stowarzyszony, zastępca

assoc., Assoc, assoc'n, Assoc'n, (*association*) – stowarzyszenie, związek

ass't (*assessment*) – wymiar np. cła, podatku

Asst. Cash. (*Assistant cashier*) – asystent (pomocnik) kasjera

Astd. (*assented*) – zaakceptowany (-o), usankcjonowany (-o), wyrażono zgodę na ...

Asstd. (*assorted*) – s/klasyfikowany (-o), posegregowany (-o), dobrany (-o), zaopatrzone (-o)

at. (*attached*) – w załączeniu, załączony

AT (*Assets Turnover*) – wskaźnik rotacji aktywów; jest obliczany jako wynik podzielenia sumy przychodów ze sprzedaży, np. produktów przez ogólną kwotę aktywów; informuje, ile razy podmiot jest w stanie „obrócić” posiadanym majątkiem

A/T (*American Terms*) – amerykańskie warunki

ATA (*admission temporaire, temporary admission*) – wstęp czasowy, dostęp tymczasowy

ATM (*Automated Teller Machine*) – automatyczny kasjer bankowy; bankomat, automatyczna maszyna licząca

a.t.s. (*all time saved*) – całkowity czas zaoszczędzony

att., attn.:

a) (*attached*) – załączony (-a), (-o)

b) (*attention*) – uwaga, opieka

Att. (*attorney*) – adwokat, pełnomocnik

Aud.:

a) (*audit*) – audyt, audyting

b) (*auditor*) – audytor

Aug. (*August*) – sierpień

A.U.T. (*Association of University Teachers*) – Stowarzyszenie Wykładowców Uniwersyteckich

AUTA (*Association of University Teachers of Accounting*) – Stowarzyszenie Akademickich Nauczycieli Rachunkowości

AUTIF (*Association of Unit Trusts and Investment Funds*) – Stowarzyszenie Funduszy Powierniczych i Inwestycyjnych

auto. (*automatic*) – automatyczny

aux. (*auxiliary*) – pomocniczy

av., avdp., avoir (*avoirdupois*) – angielski system wagowy

av., ave. (*avenue*) – aleja, ulica

av., avg. (*average*) – awaria; przeciętny (-a), średni(a)

Av.B. – Av. Pre. (*Average (during) Boom – Average (during) Pre-Boom*) – przeciętna przed ożywieniem gospodarczym/dobłą koniunkturą

a.w. (*all water, transportation*) – transport drogą wodną

a/w, A.W., A/W (*actual weight*) – waga/ciężar rzeczywista/y

a.w.b., AWB, A.W.B. (*airway bill*) – konosament lotniczy, lotniczy list przewozowy

ax (*axiom*) – pewnik

B

b.:

a) (*bid*) – oferta

b) (*billion*) – miliard (w Stanach Zjednoczonych)

c) (*bond*) – obligacja

d) (*born*) – urodzony

e) (*British*) – brytyjski

B (*Series „B” bonds or debentures; Class „B” preferred or common stocks*) – seria „B” obligacji, albo klasa „B” akcji uprzywilejowanych lub zwykłych

B.A., bach., Bach. (*Baccalaureus Artium, Bachelor of Arts*) – pierwszy stopień Akademicki (niższy od magistra, bakałarz/*bakalaureus* nauk podstawowych), nadawany absolwentom kończącym uniwersytet lub inne uczelnie wyższe; w Polsce licencjat

BAC (*Banking Advisory Committee*) – Doradcza Rada Bankowa

bach., Bach., BA (*banker's acceptance*) – akcept bankowy

BACS (*Banker's Automated Clearing Service*) – automatyczny bankowy system rozliczeniowy

B.Agr. (Bachelor of Agriculture) – bakalaureus (bakalarz) rolnictwa; w Polsce inżynier rolnictwa

bal., Bal., BAL, Balce (*balance*) – bilans, saldo

BAM (*British Academy of Management*) – Brytyjska Akademia Zarządzania

bar., bbl. (*barrel*) – miara objętości, barrel, baryłka

BASIC (*Begginners All – purpose Symbolic Instruction Code*) – nazwa języka programowania komputerowego BASIC

BATNA (*Best Alternative To Negotiated Agreement*) – najlepsza alternatywa negocjowanego porozumienia

B.B.:

- a) (*best best*) – najlepszej jakości
- b) (*bill book*) – książeczka czekowa
- c) (*break bulk*) – rozpocząć wyładunek

BBAN (*Basic Bank Account Number*) – podstawowy numer rachunku bankowego

BBB (*Better business bureau*) – dobrej klasy biuro biznesu

B.C.:

- a) (*Bachelor of Chemistry*) – bakalaureus (licencjat) chemii
- b) (*Bachelor of Commerce*) – bakalaureus (licencjat) nauk ekonomicznych
- c) (*Before Christ*) – przed Chrystusem, przed naszą erą (p.n.e.)
- d) (*Borough Council*) – Dzielnicowa Rada Miejska
- e) (*British Council*) – brytyjska organizacja pozarządowa (Brytyjska Rada ds. Wymiany Kulturalnej)

B/C (*bill for collection*) – weksel do inkasa

BCBS (*Basel Committee on Banking Supervision*) – Bazylejski Komitet ds. Nadzoru Bankowego, utworzony 1974

BCCI (*Bank of Credit and Commerce International*) – Międzynarodowy Bank Kredytu i Handlu, utworzony 1972 w Pakistanie

B.C.E. (*Bachelor of Civil Engineering*) – bakalaureus (inżynier) inżynierii lądowej

B.C.L. (*Bachelor of Civil Law*) – bakalaureus (licencjat) prawa cywilnego

B.Comm. (*Bachelor of Commerce*) – bakalaureus (licencjat) nauk ekonomicznych

BCP (*Business Continuity Plans*) – szczegółowe plany biznesu, scenariusze planów ekonomicznych (rozwoju, kompetencji, zakresu obowiązków), etc.

Bd (*brought down*) – obniżony, zredukowany

Bd. (*bond*) – obligacja, list zastawny, kontrakt, umowa, zobowiązanie

BD. (*bank draft, banker's draft*) – trata bankowa

b/d (*brought down*) – przeniesienie zapisu do następnej kolumny, do przeniesienia, np. w księdze głównej

B/D:

a) (*bills discounted*) – weksle zdyskontowane

b) (*budget deficit*) – deficyt budżetowy

c) (*broker/dealer*) – makler/dealer

bdg (*building*) – budynek, budowla

b.d.i. (*both days inclusive*) – włączając dwa dni ... (dotyczy np. klauzuli płatności)

B.D.S.T. (*British double summer time*) – brytyjski podwójny czas letni

BE (*break-even analysis*) – analiza punktu przecięcia linii sprzedaży produktów oraz sumy kosztów stałych i zmiennych

b.e. (*both ends*) – na obu końcach drogi (podróży)

B.E.:

a) (*Bachelor of Engineering*) – bakalaureus (inżynier) nauk technicznych

b) (*Bank of England*) – Bank Anglii, bank centralny, utworzony 1694, siedziba w Londynie; 1946 upaństwowiony

b/e, B/E, (*Bill of Exchange*) – weksel, trata

B./E. (*Bill of Entry*) – deklaracja celna przywozowa, zgłoszenie celne

BEA (*British Exporters Association*) – Brytyjskie Stowarzyszenie Eksporterów

B.Ed. (*Bachelor of Education*) – bakalaureus nauk pedagogicznych

bef. (*before*) – przed

Belg.:

a) (*Belgian*) – belgijski

b) (*Belgium*) – Belgia

BEP (*Break Event Point; break-event point*) – punkt równowagi, opłacalności, rentowności

betw. (*between*) – między

B.F.:

a) (*Bachelor of Finance*) – bakalaureus (licencjat) finansów

b) (*Bank of France*) – Bank Francji, bank centralny, utworzony 1800, siedziba w Paryżu; 1945 upaństwowiony

b/f (*brought forward*) – przeniesienie zapisu na następną stronę, do przeniesienia, np. w księdze głównej

BFDC (*Bureau of Foreign and Domestic Commerce*) – Biuro Handlu Zagranicznego i Wewnętrznego

bght (*bought*) – zakupiony (-o), nabyty (-o)

B/H (*Bill of Health*) – świadectwo zdrowia

BHC (*Banking Holding Company*) – holding bankowy

BI (*business inventories*) – zapasy firmy

BIA (*Basic Indicator Approach*) – podstawowy (stosowany) wskaźnik;

biblio., bibliog. (*bibliography*) – bibliografia

BID – oferta kupna/sprzedaży; określenie oznaczające stawki na rynku pieniężnym; występuje zawsze z ceną ASK

B.i.d. (*bis in die, twice daily*) – dwa razy dziennie

BIFU (*Banking, Insurance and Finance Union*) – Zjednoczenie d/s Bankowości, Ubezpieczeń i Finansów

B.I.P.O. (*British Institute of Public Opinion*) – Brytyjski Instytut ds. Badania Opinii Publicznej

B.I.S.:

- a) (*Bank for International Settlements*) – Bank Rozrachunków Międzynarodowych, bank międzynarodowy, utworzony 1930, siedziba w Bazylei; prowadzi operacje kredytowe, dewizowe i arbitrażowe między swoimi akcjonariuszami; członkami są banki centralne 32 państw, w tym Polski
- b) (*British Imperial System of Units*) – angielski system jednostek miar

Bk (*Bank*) – bank

bkg:

- a) (*banking, Bkg*) – bankowość
- b) (*bookkeeping*) – księgowość
- c) (*breakage*) – uszkodzenie, potłuczenie, rozbicie, złamanie

Bkge (*brokerage*) – prowizja maklerska

bkpr (*bookkeeper*) – księgowy

bkpt, bkrpt (*bankrupt*) – bankrut; niewypłacalna, upadła firma

B.L. (*Bachelor of Law*) – bakalaureus (licencjat) prawa

B.L., B/L, b.l., b/l, (*Bill of Lading*) – konosament, list przewozowy

bldg (*building*) – budynek, budowla

blk (*bulk*) – masa

BN, B.N. (*bank-note, bank note*) – banknot

B/N (*booking note*) – nota bukingowa, nota księgową

b.o., B.O.:

- a) (*bad order*) – w złym stanie
- b) (*branch office*) – oddział, filia
- c) (*buyer's option*) – opcja kupującego

b/o, B/o, B/O (*brought over*) – z przeniesienia, np. kwoty w księdze głównej

B.of E. (*Bank of England, B.E.*) – Bank Anglii, bank emisyjny, założony w 1694r., siedziba w Londynie

B. of T., B.O.T. (*Board of Trade*) – Ministerstwo Handlu

BOM (*Beginning of Month*) – początek miesiąca

BOPEC – skrót pochodzi od określeń pięciu aspektów badania kondycji holdingów bankowych w Stanach Zjednoczonych:

- a) (*bank subsidiaries*) – sytuacja bankowych podmiotów zależnych,
- b) (*others subsidiaries*) – sytuacja innych podmiotów zależnych,
- c) (*parent company*) – sytuacja podmiotu dominującego,
- d) (*consolidated earnings*) – skonsolidowany wynik finansowy,
- e) (*consolidated capital*) – skonsolidowany kapitał, oznacza pozycję w *ratingu* przyznawaną holdingom bankowym; przyjmuje wartości od 1 do 5

BOT (*bought*) – zakupiony (-a), (-o), nabyty (-a), (-o)

B.P. (*British Public*) – brytyjskie społeczeństwo

bp. (*birthplace*) – miejsce urodzenia

b.p. (*by procuration*) – z upoważnienia

B/P, B'PAY (*bills payable*) – rachunki/weksle do zapłacenia (płatne z podaniem terminu, miejsca, sposobu płacenia)

B.R.:

- a) (*bank rate*) – bankowa stopa (dyskontowa) procentowa
- b) (*British Railways*) – Koleje Brytyjskie

BR, b.r., B/R, B'REC, B/rec (*bills receivable*) – weksle do inkasa, rachunki (otrzymane)

Braz.:

- a) (*Brazil*) – Brazylia
- b) (*Brazilian*) – brazylijski

Br., Brit.:

- a) (*Britain*) – (Wielka) Brytania
- b) (*British*) – brytyjski

bros., Bros. (*brothers*) – bracia (np. określenie pojawiające się w nazwach firm)

Brt fwd (*brought forward*) – do przeniesienia (np. kwoty w księdze głównej)

bs, b/s:

- a) (*bags*) – worki
- b) (*boxes*) – skrzynie

b.s., B.S., B/S, b/s:

- a) (*balance sheet, B.S., B/S*) – bilans
- b) (*bill of sale, b.s.*) – dokument sprzedaży, paragon, dokument do inkasa
- c) (*British Standard*) – norma brytyjska, angielska; standard brytyjski (angielski),
- d) (*Bureau of Standards*) – Urząd ds. Normalizacji

B.S.A. (*Bachelor of Agricultural Science*) – bakalaureus (inżynier) rolnictwa

B.Sc. (*Bachelor of Science*) – bakalaureus (licencjat) nauk przyrodniczych

BSC (*British Shippers Council*) – Brytyjska Rada Spedytorów

B.S.I., BSI (*British Standards Institute*) – Brytyjski Instytut Normalizacji/Standaryzacji

B.S.S., BSS (*British Standard Specifications*) – Zbiór Norm/Standardów Brytyjskich

B/St (*bill at sight*) – weksel płatny po okazaniu (a vista)

BST, B.S.T. (*British Summer time*) – brytyjski czas letni

b.t. (*berth terms*) – warunki liniowe

Bt (*bought*) – za/kupiony (-a), (-e), (-o), nabyty (-a), (-e), (-o)

btl (*bottle*) – butla, butelka

bu (*bureau*) – biuro

Bulg (*Bulgaria*) – Bułgaria

bur. (*bureau*) – biuro

b.v., BV, b/v, B/v, B/V (*book value*) – wartość księgowa (inwentarzowa)

BVPS (*Book Value Per Share*) – wartość księgowa akcji

B.W. (*bonded warehouse*) – magazyn (skład) wolnocłowy

B.W.T. (*British Winter Time*) – brytyjski czas zimowy

C

c.:

- a) (*cargo*) – ładunek
- b) (*cash*) – gotówka
- c) (*cent*) – cent
- d) (*code*) – kod
- e) (*court*) – sąd
- f) (*currency*) – waluta

C (*Series „C” bonds or debentures; class „C” preferred or common stocks*) – seria „C” obligacji albo klasa „C” akcji uprzywilejowanych lub zwykłych

CA.:

- a) (*chronological age*) – wiek kalendarzowy
- b) (*Compensatory Agreement*) – układ wyrównujący, umowa kompensacyjna

C.A.:

- a) (*Central America*) – Ameryka Środkowa
- b) (*Chartered Accountant*) – dyplomowany, koncesjonowany księgowy
- c) (*Chief Accountant*) – główny księgowy
- d) (*commercial agent*) – agent handlowy
- e) (*consular agent*) – agent konsularny

f) (*current assets*) – aktywa obrotowe

C/A:

- a) (*capital account*) – konto kapitałowe, rachunek kapitału
- b) (*credit account*) – rachunek kredytowy, strona „Ma” (*Credit*) konta w rachunkowości
- c) (*commercial agent*) – agent handlowy
- d) (*Court of Appeal*) – Sąd Apelacyjny
- e) (*current account*) – rachunek bieżący
- f) (*current assets*) – aktywa obrotowe

ca. (*circa*) – mniej więcej, około

CAATs (*Computer assisted Audit Techniques*) – techniki komputerowego wspomaganie wykorzystywane w audycie

c. & d.:

- a) (*collection and delivery*) – inkaso i dostawa
- b) (*collected and delivered*) – zainkasowany i dostarczony

c & f (*cost and freight*) – koszt i fracht

c & i (*cost and insurance*) – koszt i ubezpieczenie

cab. (*cables*) – telegraficzne notowania giełdowe

CABEI (*Central American Bank for Economic Integration, Banco Centroamericana de Integración Económica, BCIE*) – Środkowoamerykański Bank Integracji Gospodarczej, utworzony 1960, siedziba w Tegucigalpie

C/ac (*current account*) – rachunek bieżący

CACM (*Central American Common Market, Mercado Común Centroamericano*) – Wspólny Rynek Ameryki Środkowej, porozumienie Gospodarcze, podpisane 1960, pierwotnie obejmowało Gwatemalę, Honduras, Kostarykę, Nikaragwę i Salvador

c.a.d., CAD, C.A.D.:

- a) (*Capital Adequacy Directive*) – dyrektywa UE, dotycząca współczynnika adekwatności kapitałowej na podstawie postanowień *Nowej Umowy Kapitałowej (NCA)*
- b) (*Canadian Dollar*) – dolar kanadyjski (waluta Kanady)

- c) (*Cash Against Documents, c.a.d., C.A.D.*) – płatne gotówką w zamian za dokumenty przewozowe
- d) (*Computer Aide Design*) – projektowanie wspomagane komputerowo

caf, c.a.f., CAF,:

- a) (*cost and freight, caf, c.a.f.*) – koszt i fracht; umowne warunki dostawy w handlu morskim, zawierające w cenie całość kosztów do momentu załadowania towarów na statek) oraz fracht
- b) (*Currency Adjustment Factor*) – wskaźnik bieżącej regulacji

cal.d. (*calendar day*) – dzień kalendarzowy

CAI (*computer assisted instruction*) – instrukcja obsługi komputerów

CalPERS (*California Public Employees' Retirement System*) – Plan Emerytalny Pracowników Sektora Publicznego w Kalifornii, opracowany 1932, największy tego typu w Stanach Zjednoczonych i trzeci co do wielkości w świecie

Camb. (*Cambridge*) – Cambridge

CAMEL – *rating* (ocena) kondycji firm, uwzględniający pięć elementów:

- a) (*capital*) – kapitał
- b) (*asset quality*) – jakość aktywów
- c) (*management*) – zarządzanie
- d) (*earnings*) – rentowność
- e) (*liquidity regulatory ratings*) – wskaźniki oceny płynności

CAMELS – *rating* (ocena) kondycji banków w USA, uwzględniający sześć elementów:

- a) (*capital adequacy*) – współczynnik adekwatności kapitałowej,
- b) (*assets quality*) – jakość aktywów,
- c) (*management*) – zarządzanie,
- d) (*earnings*) – rentowność,
- e) (*liquidity*) – płynność,
- f) (*sensitivity to market risk*) – wrażliwość na ryzyko rynkowe (nowy element wprowadzony od początku 1997 roku)

Ratingi CAMELS przyjmują wartość od 1 do 5

Can.:

- a) (*Canada*) – Kanada
- b) (*Canadian*) – kanadyjski

CAN (*Customs Assigned Number*) – przydzielony numer klienta

canc.:

- a) (*cancel*) – anulować, odwoływać, unieważniać, wykluczać, skreślać
- b) (*cancellation*) – anulowanie, odwołanie, skreślenie, unieważnienie
- c) (*cancelled*) – anulowany, odwołany, skreślony, unieważniony

cap., Cap.:

- a) (*capacity*) – pojemność, kubatura
- b) (*capital*) – kapitał, pierwszorzędny, wyjątkowy
- c) (*capitalization*) – kapitalizacja
- c) (*capitulum, chapter*) – rozdział

CAP (*Common Agricultural Policy*) – Wspólna Polityka Rolna Unii Europejskiej (EU) realizowana w krajach członkowskich Unii, m.in. za pomocą specyficznego systemu dotacji i subwencji ustalanych w ramach limitów upraw i hodowli przez wybranych producentów

CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) – technika badawcza, wykorzystująca multimedialne przenośne komputery w badaniach ilościowych przeprowadzanych metodą bezpośredniego wywiadu realizowanego cyklicznie, co 2-tygodnie, na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie 1000 dorosłych Polaków

CAPM (*Capital Asset Pricing Model*) – model wyceny aktywów na rynku kapitałowym, wiążący ryzyko mierzone przy udziale współczynnika *beta* z oczekiwaną stopą zwrotu z danego papieru wartościowego

Cap'y (*capacity*) – pojemność, kubatura

CaR (*Capital Adequacy Ratio*) – współczynnik adekwatności kapitałowej

CAR:

- a) (*Capital Assets Ratio*) – współczynnik aktywów trwałych banku; wskaźnik tzw. wystarczalności kapitałowej banku
- b) (*Credit Average Risk*) – przeciętne ryzyko kredytowe
- c) (*Current Average Risk*) – przeciętne ryzyko (dotyczy transakcji rynkowych)

CARICOM (*Caribbean Community and Common Market*) – Karaibska Wspólnota i Wspólny Rynek, regionalna organizacja integracyjna, utworzona 1972 (działa od 1975), siedziba w Georgetown (Gujana)

zrzesza 13 państw regionu karaibskiego (byłe terytoria brytyjskie i Surinam), a także 3 brytyjskie terytoria zależne (Brytyjskie Wyspy Dziewicze, Caicos, Montserrat i Turks)

carr.fwd (*carriage forward*) – koszty transportu do uiszczenia

carr.pd, Carr. Pd., Cge Pd. (*carriage paid*) – przewóz opłacony (koszty transportu opłacone), koszty dostawy do miejsca przeznaczenia ponosi sprzedawca; franco porto, ofrankowany

cash. Cash., (*cashier*) – kasjer

cash B/L Cash B/L, (*cash against bill of lading*) – zapłata za okazaniem konosamentu

cat. (*catalogue*) – katalog

CB (*Central Bank*) – bank centralny

C/B (*cash book*) – księga kasowa

c.b.d., CBD, C.B.D. (*cash before delivery*) – zapłata (gotówka) przed dostawą

CBI (*Confederation of British Industry*) – Konfederacja Brytyjskiego Przemysłu

C.bk (*cheque book*) – książeczka czekowa

CB law (*Central Bank's law*) – prawo banku centralnego

C.B.D. (*cash before delivery*) – płatność przed dostawą

cc:

- a) (*carbon copy*) – kopia przez kalkę
- b) (*cubic capacity*) – pojemność 1 kubika (1 m³)
- c) (*current cost*) – koszt bieżący
- d) (*customs clearance*) – załatwienie formalności celnych (oclenie) klientów

CC:

- a) (*Consular Corps*) – korpus konsularny
- b) (*Consumer Confidence*) – wskaźnik nastroju konsumentów
- c) (*continuation clause, C.C.*) – klauzula prolongacyjna (kontynuacji)

C.C.:

- a) (*cashier's check*) – czek gotówkowy
- b) (*chamber of commerce*) – izba handlowa
- c) (*consumer credit*) – kredyty konsumentów
- d) (*continuation clause, CC*) – klauzula prolongacyjna (kontynuacji)
- e) (*currency clause*) – klauzula walutowa
- f) (*customs charges*) – opłaty celne

CCA (*Current Cost Accounting*) – wycena w rachunkowości według kosztów bieżących

CCAB (*Consultative Committee of Accountancy Bodies – in UK & Ireland*) – Komitet Konsultacyjny d/s Organów Rachunkowości w Wielkiej Brytanii i Irlandii

CCAB-I (*The Consultative Committee of Accountancy Bodies in Ireland*) – Komitet Konsultacyjny d/s Organów Rachunkowości w Irlandii

CCC (*Customs Cooperation Council*) – Rada ds. Współpracy Celnej; międzyrządowa organizacja, utworzona 1952, do 1994 p.n. World Custom Organization (WCO), siedziba w Brukseli; cel działania — współpraca i pomoc w sprawach dotyczących członków w zakresie międzynarodowej standaryzacji i klasyfikacji towarów

C.C.C. (*Commodity Credit Corporation*) – Towarzystwo Kredytu Towarowego

CCE (*Current Cash Equivalent*) – równoważnik (ekwiwalent) bieżącej wartości pieniężnej

CCF (*Credit Conversion Factor*) – wyrażony w procentach współczynnik konwersji aktywów kredytowych ważonych odpowiednimi wagami ryzyka

CC/O (*Certificate of Consignment/origin*) – oryginał dokumentu/certyfikatu (zaświadczenia) o wysyłce dostawy (np. towarów)

cct (*circuit*) – obwód, okręg, obieg, środowisko (np. naukowe), objazd (np. drogi)

CCT (*Common Customs Tariff*) – Wspólna Taryfa Celna, obowiązująca w państwach członkowskich Unii Europejskiej (EU)

CCTA (*Consumer Credit Trade Association*) – Stowarzyszenie Handlowe ds.

Kredytów Konsumpcyjnych

cd. :

- a) (*carried*) – przewieziony
- b) (*carried forward*) – do przeniesienia (np. na następną stronę w księdze głównej)
- c) (*cash discount*) – rabat gotówkowy, skonto
- d) (*conditional*) – warunkowy

CD:

- a) (*Cash Dispenser*) – rodzaj bankomatu, służący tylko do wypłaty gotówki
- b) (*certificate of deposit*) – rewers, kwit depozytowy
- c) (*customs declaration*) – deklaracja celna

c.d. (*cash discount*) – rabat gotówkowy, skonto gotówkowe

C.D. (*Corps Diplomatique*) – korpus dyplomatyczny

c/d (*carried forward*) – do przeniesienia (np. na następną stronę w księdze rachunkowej)

C/D:

- a) (*certificate of delivery*) – pokwitowanie (odbioru) dostawy
- b) (*certificate of deposit*) – kwit składowy, certyfikat depozytowy
- c) (*commercial dock*) – opłata handlowa, budżet handlowy
- d) (*consular declaration*) – deklaracja konsularna, oświadczenie konsularne

C & D (*Collected and Delivered*) – za/inkasowano (pobrano) i dostarczono

CDP (*Committee of Development Planning*) – Komitet Planowania Rozwoju ONZ (**UN**), działa od 1960, realizując wyznaczone cele w ramach 10-letnich długookresowych planów

CDR (*Cumulative Default Rate*) – skumulowana stopa zaniechania

CDs (*certificates of deposits*) – zbywalne certyfikaty depozytowe

cd. sl. (*conditional sale*) – sprzedaż warunkowa

CDV (*Current Domestic Value*) – aktualna (bieżąca) wewnętrzna (krajowa) waluta (wartość)

c.d.v. (*carte de visite*) – wizytówka, karta wizytowa, fotografia formatu wizytówki

CEC (*Commission of the European Communities*) – Komisja Wspólnot Europejskich (Komisja Europejska), organ zarządzająco-wykonawczy Unii Europejskiej (EU), siedziba w Brukseli

C & E, c.e. (*Customs & Excise*) – cło i akcyza

CEBS (*Committee of European Banking Supervisors*) – Komitet Europejskich Nadzorców Bankowych, utworzony 2003 decyzją Komisji Europejskiej (działa od 2004), siedziba w Londynie

CEECs (*Central and Eastern European Countries*) – kraje Europy Środkowej i Wschodniej

CEFTA (*Central European Free Trade Agreement*) – Środkowoeuropejskie Porozumienie o Wolnym Handlu, porozumienie zawarte 1992, (weszło w życie 1993); ma na celu rozwój wzajemnych stosunków handlowych, stworzenie strefy wolnego handlu

cent.:

- a) (*central*) – centralny, środkowy, główny
- b) (*centum*) – sto
- c) (*century*) – wiek, stulecie

CEO (*Chief Executive Officer*) – dyrektor/szef naczelny firmy, dyrektor generalny

CERI (*Centre for Educational Research and Innovation*) – Centrum Badań nad Oświatą i Innowacjami, utworzone 1968 z inicjatywy **OECD**

cert., Cert.:

- a) (*certificate*) – dokument, zaświadczenie, dyplom, świadectwo, metryka (np. urodzenia), akt (np. zgonu)
- b) (*certification*) – orzecznictwo, legalizacja
- c) (*certified*) – poświadczony, zaświadczony, stwierdzony
- d) (*certify*) – poświadczyc, zaświadczyć, stwierdzić

CESR (*Committee of European Securities Regulators*) – Komitet Europejskich Organów Nadzoru Papierów Wartościowych, utworzony 2001 na mocy dyrektywy Komisji Europejskiej; kontynuuje prace **FESCO** (Forum Europejskich Giełd Papierów Wartościowych)

CET, C.E.T. (*Central European Time*) – czas środkowoeuropejski

cf:

- a) (*confer, compare*) – porównaj, zobacz
- b) (*cubic foot*) – stopa sześcienna

CF:

- a) (*Cash Flow*) – przepływy środków pieniężnych; przepływy strumieni pieniężnych
- b) (*Chemists' Federation*) – Federacja Chemików
- c) (*Commercial finance*) – finansowanie handlowe, komercyjne
- d) (*commodities finance*) – finansowanie towarów

c.f., C.F., C & F, CFR (*Cost and Freight*) – koszt i fracht

c.f., C.F., c/f (*carried forward*) – do przeniesienia (np. na następną stronę w księdze głównej)

CFA:

- a) (*Cash Flow Accounting*) – rachunek przepływów środków pieniężnych
- b) (*Cash Flow Added*) – gotówkowa wartość dodana
- c) (*Chartered Financial Analyst*) – dyplomowany specjalista ds. analiz finansowych

c.f.i., C.F.I., c.f. & i. (*Cost, Freight and Insurance*) – cena towaru wraz z kosztami frachtu (transportu) i ubezpieczeniem

c.f.o. (*calling for orders*) – zgłoszenie się po zlecenia (zamówienia)

CFO (*Chief Financial Officer*) – szef/kierownik/manager ds. finansowych w firmie

CFROI (*Cash Flow Return On Investment*) – stopa zwrotu z inwestycji oparta na przepływach pieniężnych

CFS (*Container freight station*) – transport (tzn. pojemnik, paczka, skrzynka, kaseta) będzie dostarczony na dworzec kolejowy

C.-G. (*Consul-General*) – konsul generalny

CGA (*Certified General Accountants' Association in Canada*) –

Stowarzyszenie Księgowych w Kanadzie

Cge (*carriage*) – przewóz

Cge fwd (*carriage forward*) – koszty transportu do zapłacenia (do uiszczenia)

Cge pd (*carriage paid*) – koszty transportu opłacono, franco fracht, sprzedawca ponosi koszty dostawy do miejsca przeznaczenia

cgo (*cargo*) – ładunek

c.g.s., C.G.S. (*centimeter-gramme-second system*) – system metryczny: centymetr-gram-sekunda

CGT (*capital gains tax*) – podatek od zysków kapitałowych

ch. (*chapter*) – rozdział, seria, kapituła, uchwała (parlamentu)

C.H.:

- a) (*Clearing House*) – izba rozrachunkowa
- b) (*Custom House*) – urząd celny

CHAPS (*Clearing House Automated Payment System*) – Izba Rozrachunkowa Automatycznego Systemu Płatności

char. (*charter*) – czarter

chem.:

- a) (*chemical*) – chemiczny, produkt chemiczny
- b) (*chemist*) – chemik, aptekarz
- c) (*chemistry*) – chemia

Ch.E. (*Chemical Engineer*) – inżynier chemik

ch.fwd., ch. Fwd, Ch Fwd (*charges forward*) – koszty do uiszczenia (do zapłaty), koszty za zaliczeniem

Chgs (*charges*) – opłaty, czasem koszty

CHIPS (*Clearing House Inter-Bank Payment System*) – Izba Rozrachunkowa Płatności Międzybankowych, Izba Systemu Rozliczeń Międzybankowych w USA

Ch of C (*Chamber of Commerce*) – Izba Handlu

ch. opt. (*charterer's option*) – w opcji czarterującego

ch.pd., Ch Pd (*charges paid*) – opłaty/koszty opłacone(o)

ch. Ppd, Ch.ppd, (*charges prepaid*) – opłaty/(koszty) opłacone z góry

chq, chq., Chq (*cheque*) – czek

C & I (*Cost and Insurance*) – koszt i ubezpieczenie

C/I:

- a) (*Certificate(s) of indebtedness*) – wykaz długów, świadectwo zadłużenia
- b) (*Certificate of Insurance*) – polisa ubezpieczeniowa, świadectwo ubezpieczeniowe
- c) (*Consular Invoice*) – faktura konsularna, konsularny list przewozowy

c.i., C.I., C.-I.:

- a) (*cost and insurance*) – koszt i ubezpieczenie
- b) (*consular invoice*) – faktura konsularna

CIA (*Certified Internal Auditor*) – dyplomowany audytor wewnętrzny

C.i.a., C.I.A. (*Cash in advance*) – gotówka „z góry” (wplacona w formie zaliczki)

CIAP (*Certified Internal Auditors Program*) – program certyfikacji audytorów wewnętrznych prowadzony przez IIA

CIC (*Capital Issues Committee*) – Komitet do spraw Emisji Papierów Wartościowych

CICA (*Canadian Institute of Chartered Accountants*) – Kanadyjski Instytut Biegłych Rewidentów

c.i.f., C.I.F., (*cost, insurance, freight*) – cena towaru łącznie z kosztami ubezpieczenia i transportu (koszt, ubezpieczenie, fracht), stosowana jako klauzula umowy, np. w handlu morskim

CIFA (*Corporation of Insurance and Financial Advisors*) – Stowarzyszenie Doradców Ubezpieczeniowych i Finansowych

- c.i.f.c., CIF & C** (*cost, insurance, freight, commision – or charges*) – koszt, ubezpieczenie, fracht i prowizja (lub opłaty)
- c.i.f.c. & i.** (*cost, insurance, freight, commision – or collection and interest*) – koszt, ubezpieczenie, fracht, prowizja (lub inkaso) i odsetki
- c.i.f.c.e. & i.** (*cost, insurance, freight, commision – or collection, exchange and interest*) – koszt, ubezpieczenie, fracht, prowizja (lub inkaso), waluta (różnice kursowe) i odsetki
- c.i.f.i. & e.** (*cost, insurance, freight, interest and exchange*) – cena, ubezpieczenie, fracht, odsetki i waluta (różnice kursowe)
- c.i.f.L.T.** (*cost, insurance and freight London Terms*) – koszt, ubezpieczenie, fracht według klauzuli londyńskiej
- CIF & E** (*Cost, Insurance, Freight and Exchange*) – koszt (ewentualnie cena), ubezpieczenie, fracht i wymiana (różnica kursów)
- CIF & I** (*Cost, Insurance, Freight and Interests*) – koszt (ewentualnie cena), ubezpieczenie, fracht i odsetki
- CIP** (*Carriage/Freight and Insurance paid to (named point)*) – transport i ubezpieczenie opłacone (-o)
- CIPFA** (*Chartered Institute of Public Finance and Accounting*) – Instytut Założycielski Finansów Publicznych i Księgowości
- cir., circ.** (*circa, circiter = about*) – około, mniej więcej
- circs** (*circumstances*) – okoliczności, warunki, położenie, stan majątkowy
- C.J.** (*Chief Justice*) – Prezes Sądu Najwyższego
- ck, ck., Ck** (*check=cheque*) – czek
- CKD** (*completely knocked down*) – obniżona do minimum (np. cena); do rozebrania na części (np. maszyna)
- cl, Cl:**
- a) (*class*) – klasa, kurs, kategoria, odznaczenie
 - b) (*clause*) – paragraf, warunek, klauzula, punkt (np. umowy)

cl. (*claim*) – roszczenie

c.l., C.L. (*carload*) – ładunek całowagonowy

CL (*commercial loan*) – pożyczka handlowa, pożyczka kupiecka

C/L (*current liabilities*) – zobowiązania krótkoterminowe

Cl B/L, cl B/L (*clean Bill of Lading*) – konosament „czysty”

class:

a) (*classic*) – klasyczny

b) (*classification*) – klasyfikacja, klasyfikowanie

c.l.c. (*circular letter of credit*) – akredytywa okrężna

cl/c (*commercial letter of credit*) – akredytywa typu listu kredytowego

CLS (*Continuous Linked Settlement*) – rozrachunek ciągły, nieprzerwany; stosowany w rozliczaniu transakcji dewizowych równocześnie i w układzie wzajemnych zależności; zapłata w jednej walucie następuje pod warunkiem zapłaty w innej – *payment versus payment*)

c.m. (*cras mane, tomorrow morning*) – jutro rano

CM, C.M.:

a) (*Chief Mechanic*) – główny mechanik

b) (*common metre*) – zwykły metr

c) (*Contribution Margin*) – wskaźnik, wyliczany jako różnica między przychodami ze sprzedaży (*sales revenues*) a kosztami zmiennymi (*variable costs – VC*)

d) (*Corresponding Member*) – członek korespondent

C/M (*certificate of manufacture*) – świadectwo (wytworzenia/produkcji) wyrobu, atest, certyfikat

CMA (*certified management accountant*) – licencjonowany księgowy ds. rachunkowości zarządczej

cml, com'l, Comm, comm'l (*commercial*) – handlowy, komercyjny, kupiecki, ekonomiczny, komercjalny

CMV (*current market value*) – bieżąca wartość (cena) rynkowa

c.n. (*cras nocte, tomorrow night*) – jutro w nocy

CN (*Consignment Note*) – kwit konsygnacyjny, list przewozowy, dowód wysyłki, konsygnacja

C/N:

- a) (*case of need*) – „adres wekslowy w potrzebie” (adnotacja na wekslu)
- b) (*circular note*) – akredytywa okrężna, list kredytowy, okólnik, pismo okólne
- c) (*combined nomenclature*) – mieszana nomenklatura, terminologia
- d) (*Consignment note, CN*) – kwit konsygnacyjny, list przewozowy, dowód wysyłki, konsygnacja
- e) (*cover note*) – nota pokrycia
- f) (*credit note*) – nota kredytowa

c/n (*case of need*) – w razie potrzeby

C/nee (*consignee or consignatory*) – adresat, depozytariusz, komisant, konsygnatariusz, odbiorca,

c/o:

- a) (*care of ...*) – na kopertach: do rąk... (w adresie)
- b) (*carried over*) – do przeniesienia

Co. (*Company*) – spółka (akcyjna), towarzystwo, kompania, firma

CO, C.O., C/O, c/o:

- a) (*cash order*) – zamówienie gotówkowe, przekaz gotówkowy
- b) (*Certificate of Origin*) – świadectwo pochodzenia (towaru)

COBIT (*Control Objectives for Information and Related Technology*) – standard zarządzania i kontroli systemów informatycznych, którego celem jest badanie, rozwijanie i promowanie uaktualnianego zestawu obiektów kontroli audytu informatycznego IT

COBOL (*COmmon Business Oriented Language – computer programming language*) – nazwa języka programowania komputerowego COBOL

COC (*Comptroller of the Currency*) – kontroler/rewident ds. waluty (środków pieniężnych)

CoCo (*Criteria of Control*) – kryteria kontroli, skrót dotyczy tzw. *Raportu CoCo*, czyli *Wskazówek dotyczących kontroli* w ramach audytu wewnętrznego jako elementu systemu „Corporate Governance”

CoCoA (*Continuously Contemporary Accounting*) – zasada ciągłości w rachunkowości

c.o.d., COD, C.O.D.:

- a) (*cash on delivery*) – (płatne) gotówką przy odbiorze dostawy (klauzula płatności)
- b) (*collect on delivery*) – inkaso przy dostawie; za pobraniem

coef. (*coefficient*) – mnożnik, współczynnik

Cof (*Cost of funds*) – koszt funduszy

cog. (*cognate*) – pokrewny, podobny

Coll.:

- a) (*collateral*) – dodatkowy (np. termin gwarancji), równoległy, u/boczny
- b) (*College*) – kolegium, szkoła, zrzeszenie, uczelnia, akademia, szkoła wyższa, szkoła średnia, wszechnica

coll., Coll. (*collection*) – inkaso, odbiór, (przesyłki), pobór podatku

Coll/L (*Collection Letter*) – inkaso

com., Com:

- a) (*commerce*) – handel
- b) (*common*) – codzienny, elementarny, gminny, ogólny, pospolity, powszedni, powszechny, publiczny, społeczny, wspólny, zwyczajny, zwykły (-a), np. akcja

Com/I (*Commercial invoice*) – faktura handlowa

Com'l Paper (*Commercial paper*) – krótkoterminowy papier dłużny, list handlowy

Comm. (*Commission*) – komis, pośrednictwo, prowizja; także: komisja, polecenie, zlecenie

Comp.:

- a) (*comparison*) – konfrontacja, porównanie, zestawienie

b) (*composite*) – mieszany, składany (np. procent), złożony

c) (*compound*) – złożony (np. procent)

Comp't (*Comptroller*) – rewident księgowy, kontroler; także – zarządca domu królewskiego

con. (*contra*) – przeciw, w księgowości: wystornować

Con. (*consul*) – konsul

condt (*continued*) – ciąg dalszy (c.d.)

conf., Conf.:

a) (*conference*) – konferencja, zebranie, narada, zjazd

b) (*confirm*) – potwierdzić, zatwierdzić

c) (*confirmation*) – zatwierdzenie, potwierdzenie

Cong. (*Congress*) – kongres

cons., Cons.:

a) (*consigned*) – wysłany, złożony, przesłany

b) (*consignment*) – konsygnacja, przesyłka, towar wysłany na rachunek, wysyłka

c) (*consolidated*) – skonsolidowany

d) (*consul, consular*) – konsul, konsularny

Consol. (*consolidated*) – skonsolidowany

const (*constant*) – stały, stała (np. wielkość), trwały, niezmienny

cont. (*contract*) – umowa, kontrakt

Cont.:

a) (*content*) – objętość, pojemność, treść, zawartość

b) (*continue*) – kontynuować

c) (*contusus, bruised*) – stłuczony, potłuczony

cont'd (*continued*) – kontynuacja, ciąg dalszy (c.d.), trwający

contemp. (*contemporary*) – współczesny, dzisiejszy

contr. (*contrary*) – przeciwnie, odwrotnie, sprzeczny, odwrotny, przeciwieństwo

Contr. (*construction*) – budowa, budowla, budynek, gmach, zbudowanie

Contra (*against*) – kontra, przeciw, wbrew

Conv. (*convertible*) – zamienny

co-op. (*co-operative society*) – spółdzielnia

COP (*Current Operating Profit*) – bieżący zysk operacyjny

c.o.p. (*customs of port*) – zwyczaje portowe

copr. (*copyright, copyrighted*) – prawa autorskie, chronione prawem autorskim, zastrzeżone

corp., Corp.:

- a) (*corporate*) – komisyjny, zbiorowy, zespołowy
- b) (*corporation*) – korporacja, *amer.* spółka akcyjna

corr., Corr.:

- a) (*corrected*) – poprawiony, skorygowany, zneutralizowany, obojętny
- b) (*correspondent*) – korespondent, odpowiedni
- c) (*corresponding*) – odpowiadający, właściwy, zgodny

c.o.s., C.O.S. (*cash on shipment*) – (płatne) gotówką przy załadunku

COSA (*cost of sales adjustment*) – uzgodnienie kosztów sprzedaży

COSO (*Committee Of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission*) – Komitet Organizacji Sponsorujących Komisję Treadway’a w USA (Komitet COSO), powołany 1992; sporządził raport: *Kontrola Wewnętrzna – Zintegrowana Koncepcja Ramowa (Internal Control – Integrated Framework)*

COT (*customer’s own transport*) – transport własny klienta

coy (*company*) – spółka (akcyjna), towarzystwo, kompania, firma

c.p.:

- a) (*carriage paid*) – przewóz opłacony
- b) (*compare*) – porównać (por.), zestawić

CP (*Commercial Papers*) – bony komercyjne, krótkoterminowe papiery dłużne, listy handlowe

c/p, C/P (*custom of the port*) – zwyczaj portu

C/P (*charter party*) – kontrakt frachtowy

Cpa (*claims payable abroad*) – reklamacje płatne za granicą

CPA, C.P.A., (*Certified Public Accountant*) – zaprzysiężony rewident księgowy

c.p.d. (*charterer pays dues*) – opłaty ponosi czarterujący

CPFF (*cost plus fixed fee*) – koszt/cena powiększony (-a) o stałe opłaty

CPI (*Consumer Price Index*) – indeks cen konsumpcyjnych

CPM (*Critical Path Method*) – metoda ścieżki krytycznej, stosowana np. w zarządzaniu projektami, w audycie wewnętrznym

CPP:

- a) (*current purchasing power*) – bieżąca siła (zdolność) nabywcza
- b) (*constant purchasing power*) – stała siła (zdolność) nabywcza

CPs. (*coupons*) – kupony

cr., Cr.,:

- a) (*credit*) – strona „Ma” (*Credit*) konta w rachunkowości
- b) (*creditor*) – wierzyciel

c.r., C.R., c/r, C/R:

- a) (*carrier's risk*) – ryzyko przewoźnika
- b) (*company's risk*) – ryzyko spółki
- c) (*current rate*) – stawka bieżąca

CR (*Current Ratio*) – wskaźnik płynności bieżącej: iloraz wartości aktywów obrotowych i sumy wartości: zobowiązań krótkoterminowych, funduszy specjalnych, rezerw, rozliczeń międzyokresowych biernych i przychodów przyszłych okresów

c.r.d. (*current rate discharge*) – wyładowanie według bieżącej stawki

CRD (*Capital Requirement Directives*) – zasady tzw. wymagań kapitałowych,

dotyczące banków, wynikające z *Nowej Umowy Kapitałowej* (Basel II)

crit. (*critical*) – krytyczny

c.r.m.:

- a) (*cash by return mail*) – gotówka pocztą zwrotną
- b) (*cash on receipt of merchandise*) – (płatne) gotówką przy odbiorze towaru

CRM:

- a) (*Customer Relationship Management*) – System Zarządzania Relacjami z Klientem
- b) (*Credit Risk Mitigation*) – redukcja (zmniejszanie) ryzyka kredytowego

C.S.:

- a) (*Capital Stock*) – kapitał zakładowy
- b) (*Civil Service*) – służba cywilna
- c) (*Clerk to the Sygnet*) – zastępca prawny
- d) (*Chemical Society*) – Towarzystwo Chemiczne

CSF (*Community Support Framework*) – *Podstawy Wsparcia Wspólnoty*, dokument przyjmowany przez Komisję Europejską, uzgodniony z państwem członkowskim, zawierający strategię i priorytety działań w kwestii wykorzystania funduszy strukturalnych i innych środków finansowych przyznanych przez Unię Europejską (EU)

CSR (*Corporate Social Responsibility*) – odpowiedzialność społeczna firmy

Ct (*court*) – sąd

C/T (*Cable Transfer*) – przekaz telegraficzny

Ctfs (*certificates*) – dokumenty, zaświadczenia, dyplomy

Ctge (*cartage*) – koszty przewozu, przewozowe

CTI (*Computer Telephone Integration*) – telefoniczne centra obsługi klienta (w ramach usług bankowych)

c.t.l., CTL (*constructive total loss*) – konstruktywna strata całkowita

CTL(O) (*constructive total loss [only]*) – konstruktywna strata całkowita (tylko)

CTT (*Capital Transfer Tax*) – podatek od transferu kapitału (za granicę)

Cum. (*cumulative*) – łączny, narosły

cum div (*with the dividend*) – z dywidendą

Curr.: (*current*) – bieżący (np. rachunek), obrotowe (np. aktywa, środki)

cv, Cvt., (*convertible*) – wymienialny, zamienny, wymienny

C.V. – (*commercial value*) – wartość handlowa

C/V (*certificate of value*) – potwierdzenie wartości, świadectwo wyceny

c.v.d. (*cash versus documents*) – gotówką za dokumenty

CVP (*cost-volume-profit*) – koszt (lub cena), wolumen, zysk

c.w. (*commercial weight*) – waga handlowa

c.w.o., CC.W.O., C.W.O. (*cash with order*) – (płatne) gotówką przy zamówieniu

cwt. (*hundredweight*) – cetnar angielski, kwintal (112 funtów = 50 kg 802 g)

cy (*copy*) – kopia

Cy (*currency*) – waluta obieg, gotówka (*potocznie*), pieniądz

D

d.:

- a) (*date*) – data
- b) (*delivered*) – dostarczony

D:

- a) (*doctor*) – doktor
- b) (*number of directors desired*) – pożądana liczba dyrektorów (w firmie)

da. (*dead-weight*) – nośność

d/a, D/A,:

- a) (...days after acceptance, d/a) – ...dni po akceptacji
- b) (deposit account, d/a) – rachunek depozytowy, rachunek wkładów
- c) (documents against acceptance) – dokumenty w zamian za akcept
- d) (documents attached) – dokumenty załączone

d.a.d. (documents againsts discretion) – dokumenty do uznania

Dan (Danish) – duński

d.a.s. (documents alongside ship) – ładunek/dostawa dostarczony (-a) do burty statku

D/B (documentary bill) – trata dokumentowa

dbk (drawback) – zwrot (cła)

dbl (double):

- a) podwójny, dwukrotny, złożony, dwuznaczny, dwojaki
- b) pomnożyć w dwójnasób, podwoić, zdublować, powiększyć (dwukrotnie)

DBMS (Database Management Systems) – system zarządzania bazą danych

D.C. (Diplomatic Corps) – korpus dyplomatyczny

DCF (Discounted Cash Flow):

- a) dochodowa metoda wyceny, polegająca na dokonaniu wyceny podmiotu jako dzisiejszej wartości (*PV*) jej przyszłych strumieni pieniężnych (*CF*);
- b) dyskonto oczekiwanych wpływów pieniężnych.

DCFs (Discounted Cash Flows) – zdyskontowane przepływy gotówkowe; zdyskontowane przyszłe strumienie pieniężne

D.C.O. (draft collection only) – trata tylko do inkasa

dd:

- a) (delivered, d/d) – dostarczony, wręczony, odwieziony, odebrany
- b) (day's date) – w dniu dzisiejszym

d/d:

- a) (dated) – datowany

- b) (...*days after date*) – ...dni po terminie
- c) (...*days after delivery*) – ...dni po dostawie
- d) (*delayed delivery*) – dostawa opóźniona
- e) (*delivered*) – dostarczony, wręczony, odwieziony, odebrany
- f) (*delivered at dock*) – dostarczony do doku

D/d, D/D, (... *days after delivery*) – ... dni po dostarczeniu

D/D:

- a) (*demand draft*) – trata płatna za okazaniem
- b) (*documentary draft*) – trata dokumentowa

DDB:

- a) (*deep discounted bond*) – wysoko dyskontowana obligacja
- b) (*Double Declining*) – metoda amortyzacji przyspieszonej („podwójnej”)

d.d.o. (*dispatch discharging only*) – premia za pośpiech tylko przy wyładunku

dd/s (*delivered sound*) – (towar) dostarczono w dobrym stanie

D. Eco., D. Econ.Sc. (*Doctor of Economic Science*) – doktor nauk ekonomicznych

deg. (*degree*) – stopień, ranga, szczebel

dem. (*demurrage*) – przestojowe

dep. (*deposit*):

- a) depozyt (np. bankowy), zastaw, kaucja, zadatek
- b) składać do depozytu (np. bankowego), złożyć (np. jako zadatek)

dept. (*department*) – departament, dział, oddział, wydział

d.f. (*dead freight*) – tzw. „martwy” fracht

DFL (*Degree of Financial Leverage*) – stopień dźwigni finansowej, wyrażony podzieleniem **EBIT** przez **EBIT** i pomniejszonym o koszt odsetek (lub ilorazem względnego przyrostu **EPS** i względnego przyrostu **EBIT**)

dft (*draft*) – trata, projekt

dft/a (*draft attached*) – trata załączona

DG (*Director-General*) – naczelny dyrektor

D.G. (*Directorate-General*) – naczelna dyrekcja

Dir:

a) (*Director*) – dyrektor

b) (*Directorate*) – dyrekcja

dis. (*discount*) – dyskonto

disbs (*disbursements*) – wydatki, płatności

DJCA (*Dow Jones Composite Average*) – średnia z cen akcji 65 spółek wchodzących w skład 3 najważniejszych indeksów Dow Jonesa

DJI (*Dow Jones Index*) – indeks Dow Jonesa, wskaźnik giełdowy New York Stock Exchange (**NYSE**)

d.l.o. (*dispatch loading only*) – premia za pośpiech tylko przy załadunku

DM (*Deutsche Mark*) – marka niemiecka; wycofana z obiegu 1 stycznia 2002 roku, po wprowadzeniu w Niemczech **euro**

D/N (*debit note*) – nota debetowa

do (*ditto*) – tak samo, to samo, taki sam, identyczny, wyżej wymieniony

D.O. (*direct order*) – bezpośrednie zlecenie/zamówienie

D/O (*delivery order*) – zlecenie wydania towaru (zamówienia) dostawy

d.o.a., DOA (*documents on acceptance*) – dokumenty za akcept

doc. (*document*):

a) dokument, papier urzędowy

b) opierać opinię na dokumentach (źródłach), zaopatrywać (kogoś) w dokumenty (tzn. papiery urzędowe)

DOC (*daylight overnight credit*) – dzienne przekroczenie stanu konta bankowego

dol. (*dollar*) – dolar

DOL (*Degree of Operating Leverage*) – stopień dźwigni operacyjnej, ustalany jako relacja między procentową zmianą zysku operacyjnego przed odliczeniem odsetek od kapitałów obcych i opodatkowaniem (**EBIT**) a procentową zmianą przychodów ze sprzedaży (**S**)

dom.:

- a) (*domestic*) – krajowy, wewnętrzny, gospodarski, domowy
- b) (*domicile*) – domicyl

d.o.p., DOP (*documents on payment*) – dokumenty przy zapłacie

DOP/SD (*documents on payments of sight draft*) – dokumenty płatnicze traty płatnej a vista

DOS (*disc operating system*) – operacyjny system dyskonta

doz. (*dozen*) – tuzin

DP (*data processing*) – przetwarzanie danych

d/p, D/P (*documents against payments*) – dokumenty w zamian za uiszczenie należnych płatności

D.P.B. (*Deposit Pass Book*) – książeczka wkładów oszczędnościowych

dpd (*days past due*) – przeterminowanie należności kredytowej

dr., Dr.:

- a) (*debit*) – strona „Winien” (Wn) – "Debet" (Dt) konta w rachunkowości
- b) (*debtor*) – dłużnik, dłużniczka
- c) (*Doctor of Chemistry*) – doktor chemii

D/R (*deposit receipt*) – kwit składowy

D & S (*demand and supply*) – popyt i podaż

d.s., d/s, D/S (... *days after sight*) – ... dni od daty okazania

DTL (*Degree of Total Leverage*) – stopień dźwigni całkowitej; wyraża zależność między procentową zmianą zysku netto na akcję (**EPS**), a procentową zmianą przychodów ze sprzedaży

dup., dupl. (*duplicate*) – duplikat

D/W (*dock warrant*) – warrant dokowy

d.w.c. (*deadweight capacity*) – nośność statku

DWT (*deadweight tonnage*) – całkowita nośność statku w tonach

dy (*delivery*) – dostawa, doręczenie

D/y (*delivery*) – dostawa, dostarczenie, wydanie

dz, dz., (*dozen*) – tuzin

E

e. (*efficiency*) – efektywność

E:

a) (*East*) – wschód

b) (*expected*) – oczekiwany, spodziewany

E.A. (*Economic Adviser*) – doradca w sprawach ekonomicznych

EAA (*European Accountants Association*) – Europejskie Stowarzyszenie/Zrzeszenie Księgowych

EAD (*Exposure at Default*):

- a) ekspozycja bankowa (należność bankowa) zaniechana; oczekiwana wartość ekspozycji kredytowej, która określa prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia niewykonania zobowiązania przez klienta banku
- b) wartość ekspozycji kredytowej w momencie niewypłacalności kredytobiorcy

EAGGF (*European Agriculture Guidance and Guarantee Fund*) – Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji dla Rolnictwa, jeden z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (EU); zajmuje się transformacją struktury rolnictwa oraz rozwojem obszarów rolnych

E. & O.E. (*Errors and Omissions Excepted*) – z zastrzeżeniem błędów i opuszczeń

EAR (*effective annual rate*) – efektywna roczna stopa procentowa (dotyczy np. kredytów bankowych), różni się od nominalnej stopy procentowej (**NAR**) w sytuacji, gdy spłaty rat następują częściej niż raz do roku

EAT (*earnings after taxes*) – zysk netto (po opodatkowaniu),

e-banking – bankowość internetowa

e-business – biznes przez internet

EBB, EB.B (*extra best best*) – najlepszej jakości, np. towary najwyższego gatunku

EBIC (*European Bank's International Company*) – Międzynarodowe Towarzystwo ds. Banków Europejskich

EBIT (*Earnings Before Interest and Tax*) – przychody ze sprzedaży pomniejszone o koszt własny sprzedaży, skorygowane o pozostałe pozycje operacyjne i nadzwyczajne, przed naliczeniem odsetek i opodatkowaniem

EBRD (*European Bank for Reconstruction and Development*) – Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, międzynarodowy bank, utworzony 1990 (działa od 1991), siedziba w Londynie; główny cel — wspieranie przemian gospodarczych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej

EC (*European Community*) – Wspólnota Europejska, międzynarodowa organizacja, integralna część Unii Europejskiej (**EU**); do 1 listopada 1993 nazwa stosowana jako określenie Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (**EEC**)

E.C.:

a) (*English Conditions*) – warunki angielskie

b) (*exchange clause*) – klauzula walutowa (kursowa)

ECA (*Export Credit Agency*) – Agencja Kredytów Eksportowych

ECAI (*External Credit Assessment Institution*) – zewnętrzna instytucja oceny wiarygodności kredytowej określana również jako agencja ratingowa (np. Moody's S&P oraz Fitch Ratings)

e-cash – pieniądź elektroniczny

ECB (*European Central Bank*) – Europejski Bank Centralny, najwyższa instytucja finansowa Unii Europejskiej (EU), utworzona 1998 (działa od 1999), siedziba we Frankfurcie n. Menem; główne zadania: prowadzenie polityki pieniężnej Unii Europejskiej, polityki kursowej wobec państw trzecich, kontrola emisji euro

ECIA (*European Confederation Institutes of Internal Auditors*) – Europejska Konfederacja Instytutów Audytorów Wewnętrznych

ECMF (*European Community Mortgage Federation*) – Europejska Federacja Kredytu Hipotecznego

ECOFIN Council (*Economic and Financial Affairs Council*) – Rada do Spraw Ekonomicznych i Finansowych

e-commerce – handel elektroniczny realizowany przez internet

econ:

a) (*economic*) – ekonomiczny, gospodarczy

b) (*economics*) – ekonomia

c) (*economy*) – ekonomia, ekonomika, gospodarka; oszczędność; organizacja, struktura

economies of ubiquity – korzyść „wszechobecności” (dotyczy jednolitych systemów, np. ATM)

ECPS (*European Council for Payment Systems*) – Europejska Rada ds. Systemów Płatniczych (przy Unii Europejskiej)

ECS (*European Commission Services*) – Europejska Komisja Usług (przy Unii Europejskiej)

ECSC (*European Coal and Steel Community*) – Europejska Wspólnota Węgla i Stali (EWWiS), międzynarodowa organizacja gospodarcza, utworzona na mocy traktatu paryskiego 1951 (wszedł w życie 1952); zapoczątkowała integrację gospodarczą Europy; przestała działać 2002

ECU (*European Currency Unit*) – Europejska Jednostka Walutowa, jednostka rozliczeniowa, funkcjonująca w sferze niematerialnej w krajach Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej (EEC) i następnie Unii Europejskiej, ustanowiona 1979; od 1999 zastąpiona przez **euro**

ed., edit.:

- a) (*edited*) – wydany, zredagowany, pod redakcją
- b) (*editor*) – redaktor, wydawca

ED:

- a) (*Equipment Department*) – (wy)dział zaopatrzenia
- b) (*exposure draft*) – rozwiązanie, opcja

EDF (*European Development Fund*) – Europejski Fundusz Rozwoju, powołany na mocy traktatów rzymskich 1957 jako Fundusz Rozwoju Krajów i Terytoriów Zamorskich; główny cel — popieranie rozwoju i współpraca oraz pomoc finansowa i techniczna dla byłych kolonii Belgii, Francji, Holandii i Włoch

EDI (*electronic data interchange*) – elektroniczna data opłaty za autoryzację

Edin. (*Edinburgh*) – Edynburg

edn (*edition*) – edycja, nakład, wydanie

EDP (*Electronic Data Processing*) – elektroniczne przetwarzanie danych

e.e., E.E. (*errors excepted*) – z zastrzeżeniem błędów (i pomyłek)

EEC, E.E.C. (*European Economic Community*) – Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), międzynarodowa organizacja gospodarcza, powołana na mocy traktatów rzymskich 1957; działała do 1993, kiedy to została przemianowana na Wspólnotę Europejską (**EC**), integralną część Unii Europejskiej (**EU**)

EET, E.E.T. (*East European Time*) – czas wschodnioeuropejski

eff (*efficiency*) – wydajność, zdolność, umiejętność, sprawność, skuteczność, moc

eff test (*efficiency test*) – współczynnik wydajności, próba sprawności

EFL (*External Financing Limit*) – limit zewnętrznego finansowania

EFT (*Electronic Funds Transfer*) – elektroniczny transfer środków pieniężnych

EFTA, E.F.T.A. (*European Free Trade Association*) – Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu, międzynarodowa organizacja,

utworzona 1960, z siedzibą w Genewie; Polska jest członkiem od 1992

EFTS (*electronic funds transfer system*) – system elektronicznego transferu funduszy

e.g. (*exempli gratia, for example*) – na przykład (np.)

EHS (*Existing Home Sales*) – sprzedaż domów na rynku wtórnym

e/i (*endorsement irregular*) – nieprawidłowy indos

EIB (*European Investment Bank*) – Europejski Bank Inwestycyjny, instytucja finansowa Unii Europejskiej (EU), utworzona 1958, siedziba w Brukseli; udziela pożyczek inwestycyjnych z własnych funduszy oraz gwarantuje pożyczki udzielane przez inne banki krajom członkowskim i stowarzyszonym z Unią Europejską

EL (*expected loss*) – strata oczekiwana; jest wyliczana jako iloczyn prawdopodobieństwa naruszenia warunków (**PD**), straty przy naruszeniach (**LGD**) i sumy pod ryzykiem naruszenia (**EAD**)

elem. (*elementary*) – zasadniczy, elementarny, podstawowy

EMA (*European Monetary Agreement*) – Europejski Układ Walutowy, porozumienie zawarte 1955 w Paryżu (weszło w życie 1958, funkcjonowało do 1972) przez 16 państw Europy Zachodniej; zastąpiło Europejską Unię Płatniczą (**EPU**); było agencją **OECD**; cele — utrzymanie zewnętrznej wymiennalności walut oraz liberalizacja stosunków płatniczych i handlowych między państwami sygnatariuszami

emb. (*embargo*) – embargo, zakaz

EMCO (*Employment Committee*) – Komitet ds. Zatrudnienia

EMCs (*Emerging Market Countries*) – kraje ekspansji gospodarczej; „wschodzące” rynki

EMH (*efficient market hypothesis*) – hipotezy efektywnego rynku

EMS (*European Monetary System*) – Europejski System Walutowy

EMU (*European Monetary Union*) – Europejska Unia Monetarna, zwana także

Europejską Unią Walutową; jeden z instrumentów Unii Europejskiej (**EU**), mających na celu koordynację polityki gospodarczej państw członkowskich; realizowana m.in. przez utworzenie Europejskiego Systemu Banków Centralnych, Europejskiego Banku Centralnego (**ECB**), wprowadzanie wspólnej waluty **euro**

enc., encl.:

- a) (*enclosed*) – załączony, (np. w liście), zawarty (np. w cenniku)
- b) (*enclosure*) – załącznik, klauzula, bariera

end.:

- a) (*endorsed*) – indosowany (np. weksel, czek)
- b) (*endorsement*) – indos, żyro, adnotacja na odwrocie
- c) (*to endorse*) – indosować

ENE, E.N.E. (*East-North-East*) – wschodnio-północny wschód

eng. (*engineer*) – inżynier, technik

Eng., Engl.:

- a) (*England*) – Anglia
- b) (*English*) – angielski

engg (*engineering*) – inżynieria

e.o.m. (*end of month*) – koniec miesiąca

e.o.s., E.O.S. (*End Of Season*) – koniec sezonu

EPS (*Earnings Per Share*) – dochód z 1 akcji (udziału), zarobek na 1 akcji (udziale)

E.P.T. (*Excess Profits Tax*) – podatek od nadmiernych dochodów, podatek wyrównawczy

EPU (*European Payments Union*) – Europejska Unia Płatnicza, organizacja kredytowa utworzona 1950 przez państwa członkowskie **OEEC** w celu zniesienia ograniczeń dewizowych w obrocie gospodarczym tych państw; działała do 1958.

eq.:

- a) (*equal*) – równy, jednakowy, dorównać
- b) (*equivalent*) – ekwiwalent, równowartość, równoznaczny,

równowartościowy

ER (*Employment Report*) – raport o zatrudnieniu

ERDF (*European Regional Development Fund*) – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, jeden z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (EU), utworzony 1975 w celu zmniejszania dysproporcji w rozwoju między regionami Wspólnoty

ERM (*Exchange Rate Mechanism*):

- a) mechanizm kursu wymiennego
- b) europejski mechanizm stabilizacji kursów

ERP (*Enterprise Resource Planning*) – planowanie zasobów przedsiębiorstwa

erron. (*erroneous*) – błędny, fałszywy, mylny

ESC (*European Social Charter*) – Europejska Karta Socjalna, międzynarodowa konwencja Rady Europy, podpisana 1961, obowiązuje od 1965, uzupełniona 1988; chroni podstawowe prawa społeczne, ekonomiczne i kulturalne obywateli państw sygnatariuszy

e-services – usługi realizowane przez internet

ESF (*European Social Fund*) – Europejski Fundusz Społeczny, jeden z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (EU), utworzony 1960, którego celem jest przede wszystkim finansowanie szkolenia zawodowego i ułatwianie zatrudnienia oraz mobilności przestrzennej pracowników na obszarze Wspólnoty

esp. (*especially*) – zwłaszcza, szczególnie, przede wszystkim

ESP Council (*Employment and Social Policy Council*) – Rada do Spraw Zatrudnienia i Polityki Socjalnej

est. (*established ...*) – (np. firma) założona w ...

est., Est (*estimated*) – oczekiwany (-a), obliczony (-a), szacunkowy (-a) wielkość, kwota

EST (*Eastern Standard Time*) – wschodnioamerykański czas urzędowy

est. wt (*estimated weight*) – szacunkowa waga

ET:

- a) (*Eastern Time*) – czas wschodni
- b) (*Euro-Tax*) – europejski podatek

ETA, e.t.a. (*estimated time of arrival*) – przewidywany/przypuszczalny czas przybycia (np. przylotu samolotu)

etc. (*et cetera, and so on*) – i tak dalej (itd.)

ETD (*estimated time of departure*) – przewidywany czas odjazdu (np. odlotu samolotu)

et seq. (*et sequens*) – i następny

et seqq.:

- a) (*et sequentes*) – i następni (np. klienci, kontrahenci)
- b) (*et sequentia*) – i następne (np. kwestie, sprawy, etc.)

EU (*European Union*) – Unia Europejska, wspólnota państw europejskich, utworzona 1 listopada 1993 na mocy *Traktatu o Unii Europejskiej* (*Traktatu z Maastricht*) przez 12 krajów (Belgię, Danię, Francję, Grecję, Hiszpanię, Holandię, Irlandię, Luksemburg, Niemcy, Portugalię, Włochy, Wielką Brytanię), 1 stycznia 1995 poszerzona o Austrię, Finlandię, Szwecję, a 1 maja 2004 o 10 kolejnych państw (Cypr, Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Malte, Polskę, Słowację, Słowenię i Węgry)

Euratom, EURATOM (*European Atomic Energy Community*) – Europejska Wspólnota Energii Atomowej, organizacja integracyjna, jedna z 3 Wspólnot Europejskich, utworzona 1957 na mocy traktatów rzymskich (działa od 1958) przez Belgię, Francję, Holandię, Luksemburg, RFN i Włochy; prowadzi badania w celu pokojowego wykorzystania energii jądrowej i ustalania obowiązujących norm bezpieczeństwa

euro (*EUROpean*) – euro, wspólna waluta 12 państw, będących członkami Unii Europejskiej (**EU**): Austrii, Belgii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Luksemburga, Portugalii i Włoch; funkcjonuje w obrocie bankowym od stycznia 1999, w powszechnym obiegu – od 1 stycznia 2002

EV (*economic value*) – wartość ekonomiczna

EVA (*Economic Value Added*) – ekonomiczna wartość dodana, tzn. różnica między zyskiem operacyjnym z odliczonym podatkiem dochodowym od osób prawnych a wartością kosztu zaangażowanego do osiągnięcia tego zysku – kapitału

EVCA (*European Venture Capital Association*) – Europejskie Stowarzyszenie ds. Kapitału Lokacyjnego

EVPI (*expected value of perfect information*) – oczekiwana wartość informacji doskonałej (pełnej)

EVSI (*expected value of sample information*) – wartość oczekiwana próbki informacji

EWT (*Eastern Winter Time*) – wschodni czas zimowy

ex:

- a) (*examined*) – skontrolowany (np. po przeprowadzonej inspekcji, (rewizji), sprawdzony, zbadany
- b) (*example*) – przykład, wzór

ex., Ex (*exchange*) – giełda, kurs

exam (*examination*) – badanie, egzamin, kontrola, inspekcja, rewizja, oględziny

exc (*except*):

- a) z wyjątkiem, z wyłączeniem, oprócz
- b) wykluczyć, wyłączyć, sprzeciwić się

exch (*exchange*) – wymiana, zamiana; zamieniać, wymieniać, z/robić zamianę

ex div (*without the dividend*) – bez dywidendy

excl. (*exclusive*) – wyłączny, jedyny, pierwszorzędny, zastrzeżony, ekskluzywny

exec. (*executive*):

- a) wykonawczy
- b) władza wykonawcza, organ wykonawczy,
- c) pracownik na samodzielnym (kierowniczym) stanowisku

exes, exp, exps (*expenses*) – wydatki

ex off (*ex officio*) – z urzędu

exp (*expenses*) – wydatki

exp. :

- a) (*export*) – eksport
- b) (*exporter*) – eksporter
- c) (*express*) – ekspres

ext (*external*) – zewnętrzny, zagraniczny

ext. :

- a) (*extension*) – przedłużenie
- b) (*extra*) – ekstra
- c) (*extract*) – wyciąg (np. z konta)

ex whse (*ex warehouse*) – loco skład, loco magazyn (np. o dostawie materiałów, towarów)

F

f:

- a) (*female*) – żeński
- b) (*foot*) – stopa, obroty dla zsumowania liczb w kolumnie

f.:

- a) (*fast*) – szybki (-a)
- b) (*foot*) – stopa
- c) (*function*) – funkcja

F:

- a) (*flat*) – mieszkanie
- b) (*folio*) – folio, numer strony (np. dokumentu); stronica dokumentu, zawierająca 72 lub 90 wyrazów

f.a. (*fixed assets*) – aktywa trwałe

FA:

- a) (*Family Allowance*) – dodatek, zasiłek rodzinny
- b) (*Financial Adviser*) – doradca finansowy

F.A. (*free alongside*) – franco wzdłuż burty

f.a.a., F.A.A. (*free of all average*) – bez wszelkiego ryzyka, polisa ubezpieczeniowa bez ryzyka z tytułu awarii

f.a.c. (*fast as can*) – tak szybko, jak (to) możliwe

f.a.c.a.c. (*fast as can as customary*) – tak szybko, jak to możliwe zwyczajowo

f. & d. (*freight and demurrage*) – przewoźne i przestojowe

f.a.f (*franco fabryka*) – franco fabryka

FAF (*Financial Accounting Foundation in USA*) – Fundacja Rachunkowości Finansowej w USA

fam. (*familiar*) – poufały, znany, obeznany, wprawny, (dobrze) zorientowany, bezceremonialny, pozostający w dobrych stosunkach z ...

FAO (*Food and Agriculture Organization of the United Nations*) – Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa, wyspecjalizowana organizacja ONZ (UN), utworzona 1945, siedziba w Rzymie; zrzesza 180 państw, w tym Polskę (od 1945, z przerwą 1950–57)

f.a.q.:

a) (*fair average quality*) – dobra przeciętna jakość

b) (*free alongside quay*) – franco nabrzeże (dotyczy dostawy np. zamówionych materiałów u dostawcy)

FAS (*Financial Accounting Standard in USA*) – standard rachunkowości finansowej w USA

f.a.s., FAS (*free alongside ship*) – franco wzdłuż burty, łącznie z dostawą do burty statku; klauzula umowy w handlu morskim, zgodnie z którą sprzedawca na swój koszt jest zobowiązany dostarczyć towar do burty statku, natomiast nabywca ponosi koszty załadowania

FASB (*Financial Accounting Standards Board in USA*) – Rada ds. Standardów Rachunkowości w USA

FATF (*Financial Action Task Force on Money Laundering*) – Grupa Robocza ds. Prania „Brudnych” Pieniądzy

FAV (*Free Alongside Vessel*) – franco wzdłuż burty statku

FAX (*facsimile*) – kopia, odpis, wzór (podpisu)

f.b., F.B., (*freight bill*) – rachunek frachtowy

f.b.h., F.B.H (*free on board in harbour*) – franco statek w porcie; klauzula umowy w handlu morskim, zgodnie z którą sprzedawca na swój koszt jest zobowiązany dostarczyć towar do portu, pozostałe koszty ponosi nabywca

FBSA (*Foreign Banks and Securities Houses Association*) – Stowarzyszenie Banków Zagranicznych i Domów ds. Papierów Wartościowych

FC (*Fixed Costs*) – koszty stałe

fca (*free carrier*) – franco przewoźnik

F.C.A. (*Fellow of the Institute of Chartered Accountants*) – członek Związku Dyplomowanych Koncesjonowanych Księgowych

FCC (*First Class Certificate*) – dyplom I stopnia, pierwszorzędne świadectwo

FCI (*Finance Corporation for Industry*) – Towarzystwo Pożyczkowe, finansujące przemysł w Wielkiej Brytanii

F.C.I. (*Fellow of the Institute of Commerce*) – członek Instytutu Handlowego

FCMA (*Fellow of the Institute of Cost and Management Accountants*) – członek Instytutu Księgowych ds. Kosztów i Zarządzania

fco (*franco*) – franco, franko

f.d.:

a) (*free at dock*) – franco basen (portowy)

b) (*free delivery*) – cena łącznie z dostawą, tzn. bezpłatna dostawa

c) (*free discharge*) – bez kosztów wyładunku

d) (*free dispatch*) – bez premii za pośpiech

f.e., F.E., (*foreign exchange*) – dewizy, waluta obca

FEA (*Federation of European Accountants*) – Federacja Europejskich Księgowych

FECC (*Foreign Exchange Control Committee*) – Komitet Kontroli Dewizowej

Fed, FED, Federal Reserve System) – System Rezerwy Federalnej, system banków w USA utworzony 1913; obejmuje 12 Rejonowych Banków Rezerwy Federalnej; pełni funkcję banku centralnego; główne cele – prowadzenie polityki pieniężnej; nadzór i kontrola banków komercyjnych

FEI (*Financial Executives Institute*) – Instytut Dyrektorów Finansowych

FESCO (*Forum of European Securities Commissions*) – Forum Europejskich Komisji Papierów Wartościowych

FESE (*Federation of European Stock Exchanges*) – Federacja Europejskich Giełd Papierów Wartościowych

f.f.a.:

- a) (*free from alongside*) – franco spod burty (dotyczy np. ceny zamówionych materiałów u dostawcy)
- b) (*free foreign agency*) – franco skład przedstawicielstwa zagranicznego
- c) (*free from average*) – bez awarii

f.f.d. :

- a) (*free from damage*) – wolny od uszkodzeń
- b) (*free from duty*) – wolny od cła

f.g.a. (*free of general average*) – bez odpowiedzialności z tytułu awarii wspólnej (ogólnej)

f.g.f. (*fully good fair*) – (towar, dostawa) w pełni dobrej jakości

fgt, frt, Frt (*freight*) – fracht

FH (*free harbour*) – port wolnocłowy

FHA (*Finance Houses Association*) – Stowarzyszenie Domów Finansowych

FHC (*Financing Holding Company*) – holding finansowy

f.h.d. (*free harbour dues*) – franco opłaty portowe

f.i. (*free in*) – bez kosztów załadowania

FIATA (*International Federation of Freight Forwarders Associations*) – Międzynarodowe Zrzeszenie Spedytorów, utworzone 1926, siedziba w Wiedniu; zrzesza około 40 tys. firm transportowych i logistycznych, zatrudniających około 9 mln osób ze 150 państw

f.i.b.:

- a) (*free into barge*) – franco barka
- b) (*free into bunkers*) – franco zasobnia bunkrowa statku

FIBV (*International Federation of Stocks Exchanges*) – Międzynarodowa Federacja Giełd Papierów Wartościowych

f.i.c. (*freight, insurance, carriage*) – fracht, ubezpieczenie, transport

Fid (*fiduciary*) – powiernik

fi.fa. (*feri facias*) – dopilnować wykonania

FIFO (*First In – First Out*) – w rachunkowości metoda wyceny zapasów: „pierwsze przyszło – pierwsze wyszło”

fig. (*figure*) – ilustracja, rysunek

f.i.o. (*free in and out*) – o stawce frachtowej: bez kosztów załadunku i wyładunku (ze sztautowaniem)

f.i.o.tr (*free in and out and trimmed*) – o stawce frachtowej: bez kosztów załadunku i wyładunku z trymowaniem

Fi.s (*Fire Sale*) – sprzedaż ze stratą

f.i.t., F.I.T.:

- a) (*free in truck*) – franco wagon/samochód ciężarowy
- b) (*free of income tax*) – wolne (-y) od podatku dochodowego

f.i.w. (*free in wagon*) – franco wagon

Flt (*flat*) – mieszkanie

f.m. (*fair merchantable*) – dobra jakość handlowa

FMI (*future margin income*) – przyszła marża z dochodu

f.o., F.O.:

- a) (*fair market value*) – wartość (cena) rynkowa
- b) (*form offer*) – oferta wiążąca
- c) (*firm order*) – zamówienie wiążące

f.o., f/o (*for orders*) – po zlecenia, na zlecenia (na zamówienia), w oczekiwaniu na dalsze zlecenia (zamówienia)

f.o.b., F.O.B. (*free on board*) – cena franco statek; cena towaru, uwzględniająca dostawę na pokład statku; klauzula umowy w handlu morskim

f.o.c., F.O.C. (*free of charge*) – bez (ponoszenia) kosztów, bezpłatnie

f.o.d., F.O.D. (*free of damage*) – bez uszkodzeń

f.o.i., F.O.I. (*free of interest*) – bez odsetek

Fol., F (*folio*) – folio, numer strony, np. dokumentu; stronica dokumentu, zawierająca 72 lub 90 wyrazów)

f.o.q. (*free on quay*) – cena towaru, uwzględniająca dostawę na nabrzeże

f.o.r., F.O.R. (*free on rail*) – franco wagon, klauzula dostawy, cena towaru, uwzględniająca dostawę i załadowanie do wagonu kolejowego na koszt dostawcy (sprzedającego)

Forg. (*forgery*) – fałszerstwo, podrobiony dokument

FORTTRAN (*FORmula TRANslation – computer programming language*) – nazwa języka programowania komputerowego FORTRAN

f.o.s.:

- a) (*free on steamer*) – franco parowiec
- b) (*free on station*) – franco stacja

f.o.t.:

- a) (*free on truck*) – franco samochód ciężarowy, franco wagon; cena ładunku (towaru), uwzględniająca załadunek na samochód ciężarowy lub do wagonu na koszt dostawcy (sprzedającego)
- b) (*free of tax*) – wolne (-y) od podatków

f.o.w., F.O.W. (*free on wagon*) – franco platforma; cena ładunku (towaru)

łącznie z załadowaniem do wagonu na koszt dostawcy (sprzedającego)

f.p.:

- a) (*freight prepaid*) – fracht (przewoźne) z góry opłacone
- b) (*fully paid*) – całkowicie zapłacono

F.P.:

- a) (*fire policy*) – polisa ubezpieczeniowa od ognia
- b) (*floating policy*) – polisa ogólna (generalna)

f.p.a., F.P.A. (*free of particular average*) – bez odpowiedzialności/ryzyka z tytułu skutków awarii niewspólnej (poszczególnej)

f.p.a.a.c., F.P.A.A.C. (*free of particular average American conditions*) – bez odpowiedzialności/ryzyka z tytułu skutków awarii niewspólnej (poszczególnej) – warunki amerykańskie

f.p.a.e.c., F.P.A.E.C. (*free of particular average - English Conditions*) – bez odpowiedzialności/ryzyka z tytułu skutków awarii niewspólnej (poszczególnej) – warunki angielskie

F.pd., Fy Pd. (*fully paid*) – opłacono wszystko, koszty pokryto

f.p.i.l. (*full premium if lost*) – premia w przypadku utraty

Fr. (*French*) – francuski

F.R.B. (*Federal Reserve Bank in USA*) – Amerykański Federalny Bank Rezerw

f.r.c.c. (*free of riots and commotions*) – bez odpowiedzialności za rozruchy i zaburzenia społeczne

F.R.Econ.S. (*Fellow of the Royal Economic Society*) – członek Królewskiego Towarzystwa Ekonomicznego

Fri. (*Friday*) – piątek

FRSSE (*Financial Reporting Standard for Smaller Entities*) – standardy sprawozdawczości finansowej dla mniejszych podmiotów

frt coll. (*freight collected*) – fracht pobrany

frt, Frt, fgt, (*freight*) – fracht

Frt fwd (*freight forward*) – koszty frachtu do zapłacenia (uiszczenia) po przybyciu (dostawy) do miejsca przeznaczenia (odbioru)

frt ppd, Frt ppd (*freight prepaid*) – koszty frachtu pobrano, fracht opłacono z góry

f.s. (*free at station*) – franco stacja, z dostawą do stacji

f/s, F.S. (*factor of safety*) – współczynnik bezpieczeństwa

FS (*full restructuring*) – pełna restrukturyzacja

FSA (*Financial Services Authority*) – instytucja nadzorująca sektor finansowy w Wielkiej Brytanii

FSR:

- a) (*Financial Strenght Rating*) – siła finansowa (*ratingu*) różnych instytucji
- b) (*Financial Stability Review*) – przegląd/protokół stabilności finansowej

ft:

- a) (*foot*) – stopa (jednostka długości)
- b) (*feet*) – stopy (jednostki długości)

f.t.:

- a) (*free turns*) – bez względu na kolejność
- b) (*freight ton*) – tona frachtowa
- c) (*full terms*) – pełne warunki

F.T.C. (*Federal Trade Commission*) – Federalna Komisja do Spraw Handlu w USA

fut.:

- a) (*future*) – przyszłość, przyszły, następny
- b) (*futures*) – sprzedaż terminowa, przyszłe transakcje terminowe *futures*

f.w.:

- a) (*free wharfage*) – franco kejoye
- b) (*full weight*) – pełna waga

f.w.d. (*fresh water damage*) – uszkodzenie od wody słodkiej

Fwd (*forward*) – forward, terminowy, wysłać

fwdd (*forwarded*) – wysłany, przesłany, wyekspediowany

FX, F.X. (*Foreign Exchange*) – obca waluta

f.y., Fy, FY, FYr (*Fiscal Year*) – rok finansowy, rok fiskalny

Fy Pd. (*fully paid*) – opłacono wszystko, koszty pokryto

G

g.:

- a) (*gauge*) – podziałka, gabaryt
- b) (*gold*) – złoto
- c) (*gram(me), gm*) – gram
- d) (*guarantee*) – gwarancja
- e) (*guinea*) – gwinea

G.A.:

- a) (*General Agent*) – wyłączny przedstawiciel, przedstawiciel generalny, agent generalny
- b) (*General Assembly*) – Zgromadzenie Ogólne, walne zebranie
- c) (*general average*) – awaria wspólna

GAAP (*Generally Accepted Accounting Principles*) – ogólnie akceptowane i powszechnie obowiązujące zasady rachunkowości (w USA)

GAAS (*general(ly) accepted auditing standards*) – ogólnie akceptowane i powszechnie obowiązujące standardy auditingu

GAO (*General Accounting Office*) – Najwyższy Urząd Kontroli w USA

GASB (*Government Accounting Standards Board in USA*) – Rządowa Komisja ds. Standardów Rachunkowości w USA

GATT (*General Agreement on Tariffs and Trade*) – Układ Ogólny w Sprawie Cel i Handlu, podpisany po raz pierwszy 1947 w celu ujednoczenia zasad polityki celnej (m.in. obniżka cel i zniesienie innych barier w handlu międzynarodowym; działał 1948–94 jako organizacja międzynarodowa, z siedzibą w Genewie; skupiał 128 państw; 1995 włączony do Światowej Organizacji Handlu (**WTO**))

GB, G.B. (*Great Britain*) – Wielka Brytania

G.B. & I. (*Great Britain & Ireland*) – Wielka Brytania i Irlandia

g.b.o. (*goods in bad order*) – towar/dostawa w złym stanie

g.c., GC:

a) (*General Cargo*) – ładunek drobnicowy

b) (*grade crossing*) – przejazd kolejowy

GDP (*Gross Domestic Product*) – produkt krajowy brutto

GDR (*Global Depository Receipts*) – globalne kwity depozytowe

gent. (*gentlemen*) – panowie, mężczyźni

Ger. (*German*) – niemiecki

g.f.a. (*good fair average*) – dobra przeciętna jakość

GFTU, G.F.T.U. (*General Federation of Trade Unions*) – Powszechna Federacja Związków Zawodowych

GI (*Gross Income*) – dochód brutto

GIGO (*garbage in, garbage out*) – w rachunkowości metoda wyceny zapasów według zasady: „bezwartościowe przyszło – bezwartościowe wyszło”

gm, g. (*gram(me)*) – gram

g.m. (*general merchandise*) – drobnica

GM (*General Manager*) – dyrektor naczelny

g.m.b., G.M.B. (*good merchantable brand*) – dobry gatunek handlowy

g.m.q. (*good merchantable quality*) – dobra jakość handlowa

G.M.T. (*Greenwich Mean Time*) – średni czas zachodnioeuropejski

G.N.P. (*Gross National Product*) – produkt narodowy brutto

g.o., G.O. (*General Office*) – Główny Urząd, Centrala

g.o.b. (*good ordinary brand*) – dobrej, zwykłej (średniej) jakości (np. towary, produkty gotowe, usługi)

Good bank. (*Good banking*) – kodeks dobrej praktyki bankowej

Gov., Govt (*Government*) – rząd

G.P.O. (*General Post Office*) – Poczta Główna

gr., grm (*gram(me)*) – gram

grad. (*graduate*) – absolwent/ka, abiturient/ka

GRT (*Gross Register Tons*) – tony rejestrowe brutto

gr.wt., g.w. (*gross weight*) – waga brutto

GRY (*Gross Redemption Yield*) – oczekiwana stopa zwrotu z obligacji, jeśli jest utrzymywana do dnia wykupu

G.S.:

a) (*General Secretary*) – sekretarz generalny

b) (*Gold Standard*) – system waluty złotej

g.s.m. (*good sound merchantable*) – dobra jakość towaru

gt (*great*) – duży, wielki

g.t. (*gross terms*) – warunki brutto (koszty załadunku, wyładunku i sztauwowania ponosi armator)

g.t.c., G.t.c.:

a) (*good till countermanded*) – ważny aż do odwołania (np. zarządzenia); ważny aż do skasowania (np. nakazu), ważny aż do wycofania (np. zamówienia)

b) (*good till cancelled*) – ważny aż do odwołania (czegoś zapowiedzianego); ważny aż do skasowania (np. nakazu) ważny aż do anulowania (np. zarządzenia), ważny aż do skreślenia (np. zakazu), ważny aż do wykluczenia się (wzajemnie)

Guar., gtd. (*guaranteed*) – gwarantowany, poręczony (np. kredyt),

ubezpieczony

g.t.m. (*good this month*) – ważny (płatny) w tym miesiącu

g.t.w. (*good this week*) – ważny (płatny) w tym tygodniu

H

h. :

a) (*heavy*) – ciężki

b) (*hight*) – wysokość

c) (*hour*) – godzina

H (*highest price*) – najwyższa cena

ha. (*hectare*) – hektar (ha)

h. and c. (*hot and cold (water laid on)*) – gorąca i zimna woda (np. do dyspozycji)

h.c. (*held covered*) – uważane (-y) za ubezpieczony, pokryty

HCA (*Historical Cost Accounting*) – wycena w rachunkowości wg kosztów historycznych

hd (*head*) – kierownik; nagłówek

hdlg (*handling*) – przeładunek

hf. (*half*) – połowa, pół

HICP (*Harmonisation Index of Consumption Prices*) – Zharmonizowany Indeks Cen Konsumpcyjnych

HIFO (*High In First Out*) – w rachunkowości metoda wyceny zapasów według zasady: „najwyższe przyszło – pierwsze wyszło”

H.M. (*harbour master*) – kapitan portu

H.O.:

a) (*Head Office*) – centrala (np. firmy)

b) (*Home Office*) – brytyjskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych

h.o.f.w.d. (*hook, oil and fresk water damage*) – szkoda (w ładunku) spowodowana np. transportem, oliwą i słodką wodą

hor. (*horizontal*) – poziomy, horyzontalny

hosp. (*hospital*) – szpital, lecznica, przytułek

h.p. (*hire purchase*) – zakup ratalny

Hq, HQ, (*Headquarter*) – ośrodek dyspozycyjny

H.R. (*Hague Rules*) – Reguły haskie

Hun, Hung (*Hungary*) – Węgry

HVCRE (*High Volatility Commercial Real Estate*) – nieruchomości komercyjna o wysokiej zmienności cen

hyp., hypoth. (*hypothesis*) – hipoteza

I

i., in:

- a) (*inch, in.*) – cal
- b) (*income*) – dochód
- c) (*interest, in.*) – stopa procentowa, odsetki
- d) (*island*) – wyspa

IAA (*Internal Assessment Approach*) – metoda oparta na ocenie (wycenie) wewnętrznej

IAAA (*Inter-American Accounting Association*) – Amerykańskie Stowarzyszenie Rachunkowości

IAC (*Internal Audit Capabilities*) – służby audytu wewnętrznego

IAPC (*International Auditing Practices Committee*) – Międzynarodowy Komitet do Spraw Audytu

IAS:

- a) (*Internal Audit Service*) – niezależna komórka audytu wewnętrznego przy Komisji Europejskiej
- b) (*International Accounting Standard*) – międzynarodowy standard rachunkowości

IASC (*International Accounting Standards Committee*) – Międzynarodowy Komitet Standardów Rachunkowości

IASG (*Inflation Accounting Steering Group in UK*) – Grupa Kierowania Rachunkowością Inflacyjną w Wielkiej Brytanii

IASI (*Inter-American Statistical Institute*) – Międzyamerykański Instytut Statystyczny, utworzony 1940 jako zawodowa instytucja prowadząca badania w zakresie rozwoju statystycznego przede wszystkim USA, Kanady, Ameryki Łacińskiej

i.b. (*in bond*) – pod zamknięciem celnym

I.B. (*invoice book*) – księga faktur

I.B.I. (*invoice book inwards*) – księga faktur przychodzących

IBIS (*International Banking Information System*) – Międzynarodowy System Informacji Bankowej

I.B.O. (*invoice book outwards*) – księga faktur wychodzących

IBRD, WB (*The International Bank for Reconstruction and Development, World Bank*) – Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy, utworzony 1944 na konferencji w Bretton Woods; działalność rozpoczął 1946; cele działania: m.in. finansowanie projektów inwestycyjnych, udzielanie gwarancji rządowych, współudział w pożyczkach zaciąganych z różnych źródeł

i/c (*in charge*) – pod kierownictwem, kierownik

IC (*Initial Claims*) – zasiłki dla bezrobotnych

I.C. (*interior communication*) – łączność wewnętrzna, telefon wewnętrzny

ICAAP (*Internal Capital Adequacy Assessment Process*) – etapy procesu szacowania wewnętrznej adekwatności kapitałowej (określenie dotyczy banków – w ramach tzw. Filaru 2 Nowej Umowy Kapitałowej (NCA))

– Bazylea II)

ICAC:

- a) (*Independent Commission Against Corruption*) – Niezależna Komisja do Spraw Walki z Korupcją, utworzona 1988 w Nowej Południowej Walii (Australia), prowadzi dochodzenia w sprawach dotyczących poważnych i systemowych aktów korupcji w sektorze publicznym
- b) (*International Committee for Cooperation Accounting*) – Międzynarodowy Komitet ds. Współpracy w Zakresie Rachunkowości

ICAEW (*Institute of Chartered Accountants in England and Wales*) – Instytut Biegłych Rewidentów (Licencjonowanych Księgowych) w Anglii i Walii, utworzony 1980, z siedzibą w Londynie; 124 tys. członków ze 142 krajów

ICAI (*Institute of Chartered Accountants in Ireland*) – Instytut Biegłych Rewidentów (Licencjonowanych Księgowych) w Irlandii, utworzony 1949, z siedzibą w Dublinie

ICC (*International Chamber of Commerce*) – Międzynarodowa Izba Handlowa utworzona 1920, z siedzibą w Paryżu; zrzesza izby handlowe różnych krajów w celu opracowania jednolitej wykładni formuły handlowej, prowadzenia arbitrażu; Polska Izba Handlu Zagranicznego, nie będąc członkiem ICC, korzysta jednak z okresowych Konsultacji z organami doradczymi ICC

ICCAP (*International Coordination Committee for the Accounting Profession*) – Międzynarodowy Komitet Koordynacyjny do Spraw Zawodów Związanych z Rachunkowością

ICC f.p.a. (*Institute Cargo Clauses free of particular average*) – Instytutowe Klauzule Ładunkowe wyłączające poszczególne (pojedyncze) awarie

ICC w.a. (*Institute Cargo Clauses with average*) – Instytutowe Klauzule Ładunkowe włączające awarie

I.C.J. (*International Court of Justice*) – Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, główny organ sądowniczy ONZ (UN), utworzony 1945, z siedzibą w Hadze

ICMA (*Institute of Cost and Management Accountants*) – Instytut Księgowych do Spraw Kosztów i Zarządzania (rachunkowości zarządczej)

IDA (*International Development Association*) – Międzynarodowe

Stowarzyszenie ds. Rozwoju, utworzone 1960 przy Międzynarodowym Banku Odbudowy i Rozwoju (**IBRD**), z siedzibą w Waszyngtonie

IDB (*Inter-American Development Bank*) – Międzyamerykański Bank Rozwoju, utworzony 1959, z siedzibą w Waszyngtonie; główny cel działania – pomoc krajom Ameryki Łacińskiej w rozwoju gospodarczym

IDEP (*African Institute for Economic Development and Planning*) – Afrykański Instytut Rozwoju Gospodarczego i Planowania, jednostka zależna finansowo od Komisji **UNECA**

i.e. (*id est, that is*) – to jest ... (tj.)

I/F (*insufficient funds*) – brak pokrycia (np. na koncie)

IFAC (*International Federation of Accountants*) – Międzynarodowa Federacja Księgowych, utworzona 1957, z siedzibą w Laxenburg k. Wiednia; reprezentuje interesy 163 organizacji audytorów, rewidentów i księgowych ze 120 krajów; Stowarzyszenie Księgowych w Polsce jest członkiem **IFAC** od 1989

IFAD (*International Fund Agricultural Development*) – Międzynarodowy Fundusz Rozwoju Rolnictwa, utworzony 1976 z inicjatywy Światowej Konferencji Żywnościowej (działa od 1978), z siedzibą w Rzymie; współpracuje z **AfDB** przy ONZ (**UN**)

IFC (*International Finance Corporation*) – Międzynarodowa Korporacja Finansowa, utworzona 1956 jako agenda Międzynarodowego Banku Odbudowy i Rozwoju (**IBRD**), z siedzibą w Waszyngtonie; zrzesza 177 krajów członkowskich **IBRD**

I/I (*irregular indorsement*) – nieprawidłowy indos

IIB (*International Investment Bank*) – Międzynarodowy Bank Inwestycyjny:
a) islamski bank inwestycyjny z siedzibą w Bahrajnie
b) bank inwestycyjny, utworzony 1970 przez kraje RWPG z siedzibą w Moskwie; działał 1971–91

I/L (*important licence*) – pozwolenie przywozu)

ILA (*International Law Association*) – Stowarzyszenie Prawa Międzynarodowego

I.L.C. (*irrevocable Letter of credit*) – akredytywa nieodwołalna

ill.:

- a) (*illustrated*) – z/ilustrowany
- b) (*illustration*) – ilustracja, rycina

ILO (*International Labour Organization*) – Międzynarodowa Organizacja Pracy wyspecjalizowana agenda ONZ (UN), utworzona 1919 pierwotnie wg traktatu wersalskiego jako organizacja stowarzyszona Ligi Narodów; w obecnym kształcie funkcjonuje od 1946

IMF (*International Monetary Fund*) – Międzynarodowy Fundusz Walutowy, międzynarodowa organizacja finansowa — agenda ONZ (UN), utworzona 1947 na mocy postanowień konferencji w Bretton Woods (1944); siedziba w Waszyngtonie

imp.:

- a) (*imperfect*) – wadliwy (np. towar), niedoskonały (np. plan), niepełny (np. stan zapasów), niedokończony (np. projekt), niewykończony (np. produkt gotowy)
- b) (*impersonal*) – bezosobowy, niesobowy
- c) (*import*) – import
- d) (*imported*) – importowany

in, i:

- a) (*inch*) – cal
- b) (*interest*) – stopa procentowa, odsetki

inc., Inc.:

- a) (*incorporated*) – zarejestrowana (firma np. spółka handlowa)
- b) (*Incorporated*) – spółka akcyjna (*amer.*)

incl. (*including*) – włącznie, wliczając w to ..., łącznie z ..., razem z ...

incog. (*incognito*) – incognito, nieznany, występujący pod przybranym nazwiskiem

incorr. (*incorrect*) – nieprawidłowy, błędny, mylny, niepoprawny, niedokładny, niestosowny

incr, incr. (*increased*) – powiększony, podwyższony, pomnożony, podniesiony

ind.:

- a) (*independent*) – niezależny, autonomiczny, niezawisły
- b) (*index*) – wskaźnik, indeks, wykładnik, współczynnik
- c) (*industrial*) – przemysłowy

ind.:

- a) (*indent*) – indent
- b) (*in dies, daily*) – dziennie, dzienny, codzienny, codziennie, z dnia na dzień, dziennik, gazeta

indm. (*indemnity*) – odszkodowanie

inf. (*information*) – informacja, pouczenie

init.:

- a) (*initial*) – początkowy, wstępny
- b) (*initial balance*) – saldo początkowe
- c) (*initial capital*) – kapitał zakładowy

in loc. cit. (*in loco citato*) – w przytoczonej (cytowanej) pracy

ins.:

- a) (*inscribed*) – zarejestrowany
- b) (*insurance*) – ubezpieczenie

Insce (*insurance*) – ubezpieczenie, asekuracja, premia ubezpieczeniowa, ubezpieczeniowy, asekuracyjny

insp., Insp. (*inspector*) – inspektor (-ka), kontroler (-ka), nadzorca, nadzorczyńni

inst:

- a) (*instalment*) – rata
- b) (*instant – the present month*) – bieżącego miesiąca (b.m.)

Inst.:

- a) (*Institute*) – instytut, zakład (naukowy)
- b) (*institution*) – instytucja, zakład, towarzystwo, związek

Inst.Act. (*Institute of Actuaries*) – Związek Aktuariuszy Ubezpieczeniowych

int, intl.:

- a) (*internal*) – wewnętrzny (np. handel wewnętrzny – internal trade)

b) (*international, internat., intl*) – międzynarodowy

intercom, intercomm (*intercommunication*) – interkom, telefon wewnętrzny

internat. (*international*) – międzynarodowy

intl. (*international*) – międzynarodowy

INTOSAI (*International Organisation of Supreme Audit Institutions*) –
Międzynarodowa Organizacja Najwyższych Organów Kontroli oraz
Audytu

in trans. (*in transit*) – w drodze, w czasie transportu

inv, inv.:

a) (*inventor*) – wynalazca

b) (*invoice*) – faktura, fakturować, list przewozowy, wystawiać list
przewozowy, zafakturować

i.o. (*in order*) – w porządku

i.o.p. (*irrespective of percentage*) – bez franszyzy

IOU (*I owe you*) – „jestem winien” (skrypt dłużny), forma rewersu

IP (*industrial production*) – produkcja przemysłowa

i.P.A. (*including particular average*) – łącznie z awarią poszczególną

IPM (*investment period method*) – metoda lokat inwestycyjnych

i.q. (*idem quod*) – identyczny z ...

IRB (*Internal Ratings Based [Approach]*) – metody szacowania wymogu
kapitałowego, bazujące na pomiarze ryzyka bankowego na podstawie
metody wewnętrznych ratingów, do których banki stosują następujące
oszacowania:

a) podstawowe (*Foundation IRB-F-IRB*)

b) zaawansowane (*Advanced IRB-A-IRB*) lub

c) własne oszacowania np. PD, LGD, M i/albo CCF (jako metody
wewnętrznych ratingów)

IRR (*Internal Rate of Return*) – metoda wewnętrznej stopy zwrotu, stosowana

przy badaniu efektywności inwestycji

irreg.:

- a) (*irregular*) – nieprawidłowy, nieregularny, nierówny, nierównomierny, nielegalny, nieporządnym
- b) (*irregularly*) – nieregularnie, nieprawidłowo, nielegalnie, nieporządnie, nierówno, nierównomiernie

irrev. (*irrevocable*) – nieodwołalny

IRS (*Interest Rate Swap*) – swap procentowy

ISBI (*International Savings Banks Institute*) – Międzynarodowy Instytut do Spraw Banków Oszczędnościowych

ISO (*International Organization for Standardization*) – Międzynarodowa Organizacja Normalizacyjna, utworzona 1947, z siedzibą w Genewie; opracowuje m.in. wspólne normy ISO, ułatwiające międzynarodową wymianę towarów i usług oraz współpracę techniczno-naukową; Polski Komitet Normalizacyjny jest członkiem ISO od 1947

iss. (*issue*) – wydanie, emisja

ISS (*Information Systems Security*) – bezpieczeństwo systemu informacyjnego

IT (*Inventory Turnover*) – indeks rotacji zapasów; jest liczony jako iloraz:
(zapasy x liczba dni) : koszty sprzedaży

i.t., I.T.:

- a) (*Immediate Transportation*) – transport: bezpośredni, najbliższy, niezwłoczny, natychmiastowy, pilny
- b) (*income tax*) – podatek dochodowy

i.v., Iv.:

- a) (*increased value*) – zwiększona wartość
- b) (*invoice value*) – wartość faktury

I.W.T. (*inland water transport*) – śródlądowy transport wodny

I.W.W. (*Industrial Workers of the World*) – Światowa Organizacja Pracowników Przemysłowych, utworzona 1905 w Chicago (o charakterze rewolucyjnym szczególnie w latach 20.–40. XX wieku), skupiająca pierwotnie do 300.000 członków, obecnie około 1.000

pracowników różnych branż przemysłu

J

j.a., J/A (*joint account*) – (na) wspólny rachunek

j. & w.o. (*jettison and washing overboard*) – wyrzucenie za burtę i zmycie z pokładu

JAЕ („Journal of Accounting and Economics”) – „Przegląd/Dziennik Rachunkowości i Ekonomii”

J & J (*Semi-annual payments of interest for dividends in January and July*) – płatność odsetek lub dywidend w półrocznych ratach w styczniu i w lipcu

Jan. (*January*) – styczeń

JAR („Journal of Accounting Research”) – „Przegląd/Dziennik Badań w/z Rachunkowości”

JBFA („Journal of Business Finance and Accounting”) – „Przegląd/Dziennik Finansów i Rachunkowości”

jc (*junction*) – węzeł kolejowy, połączenie komunikacyjne

J.C. (*Jurisconsult(ant)*) – doradca prawny

J.C.D. (*Juris Civilis Doctor*) – doktor prawa cywilnego

J.D. (*Jurum Doctor, Juris Doctor*) – doktor praw

Jl, Jnl (*journal*) – przegląd, dziennik (czasopismo)

jn (*joint*) – łączny

jnt stk (*joint stock*) – kapitał akcyjny

jr., Jr., (*junior*) – młodszy, junior/ka, podwładny

jud. (*judicial*) – sądowy

Jul. (*July*) – lipiec

jun. (*junior*) – młodszy, junior/ka, podwładny

Jun. (*June*) – czerwiec

Junc. (*junction*) – węzeł kolejowy

Jur.D. (*Jurum Doctor, Juris Doctor*) – doktor praw

juv. (*juvenile*) – małoletni, młodociany, nieletni

K

k, K, kn.:

a) (*kilo[gramme]*) – kilogram (kg)

b) (*knot*) – węzeł

k.d. (*knocked down*) – zdemontowan-e/y

kg (*kilogram[me]*) – kilogram (kg)

kg. (*keg*) – baryłka – jednostka objętości płynów, używana głównie w handlu ropą naftową; 1 baryłka USA = 158,987 l (ok. 159 l), 1 baryłka ang. = 163,656 l (ok. 164 l)

kil., kilom., km, km., Km (*kilometre*) – kilometr (km)

kn (*knot*) – węzeł

K – negatywny, przeczący (umowny skrót)

K.P. (*Key Point*) – punkt „kluczowy”

K.S. (*King's Scholar*) – w Wielkiej Brytanii – stypendysta („królewski”)

L

L, L:

- a) (*leverage*) – dźwignia (finansowa); jest liczona jako iloraz: długu (tzn. różnych pozycji zobowiązań podmiotu) do sumy kapitałów (funduszy) własnych,
- b) (*line, l*) – linia
- c) (*lowest price*) – najniższa cena, minimalny kurs (papierów wartościowych)

l.a., L.of A. (*Lester of advice*) – awiz(o), awizacja, zawiadomienie

LA (*Legislative Assembly*) – zgromadzenie ustawodawcze

LA. (*Lloyd's Agent*) – agent Lloyda

L.A. (*Limitation Act*) – ustawa o przedawnieniu

L.A.C. (*London Acceptance Credit*) – akredytywa akceptacyjna w banku londyńskim

L/A (*Letter of Authority*) – pełnomocnictwo pisemne

lab. (*laboratory*) – laboratorium, pracownia

l & d (*loss and damage*) – strata i szkoda

LAFTA (*Latin American Free Trade Association*) – Stowarzyszenie Wolnego Handlu Ameryki Łacińskiej; ugrupowanie integracyjne, utworzone 1960, siedziba w Montevideo; od 1980 roku pn. **LAITA** – Latynoamerykańskie Stowarzyszenie Integracyjne

LAITA (*Latin American Integration Association*) – Latynoamerykańskie Stowarzyszenie Integracyjne (także pn. Stowarzyszenie Integracyjne Ameryki Łacińskiej), utworzone 1980 w wyniku przekształcenia się **LAFTA**

lam. (*laminated*) – warstwowy

lb. (*libra*) – funt (waga)

L.b. (*long-dated bill*) – weksel długoterminowy

l.c. (*loco citato*) – w cytowanym miejscu

l.c.l. (*less-than-carload lot*) – ładunek drobnicowy (niepełnowagonowy)

l.cr, L.C., L/C, L.O/C, (*letter of credit*) – akredytywa

L.C.J. (*Lord Chief Justice*) – prezes Sądu Najwyższego w Wielkiej Brytanii

L.D. (*letter of deposit*) – kwit depozytowy

Ld, Ltd (*limited*) – (spółka) z ograniczoną odpowiedzialnością

L.D., L & D (*loans and discounts*) – pożyczki i zdyskontowane weksle

LDA (*Loss Distribution Approach*) – problem rozmieszczenia straty
(dotyczy różnych produktów, branży, etc.)

LDC (*less developed country*) – kraj słabo rozwinięty

L.d.d. (*loss during discharge*) – ubytek podczas wyładunku

L/Def (*latent defect*) – wada ukryta

ldg:

a) (*leading*) – wiodący

b) (*loading*) – ładunek, ładowanie

Ldg & Dly (*landing and delivery*) – wyładunek i dostawa (towaru)

ldg wt (*loading weight*) – waga załadowana

L.D. (*Legum Doctor*) – doktor praw

LDMA (*London Discount Market Association*) – Londyńskie Stowarzyszenie
ds. Rynku Dyskontowego

Ldn, Lond (*London*) – Londyn

led, Led (*ledger*) – księga główna

leg. (*legal*) – urzędowy, prawny

leg. wt (*legal weight*) – waga urzędowa

L.F. (*late free*) – ostatnia rata (płatności)

LGD (*Loss Given Default*):

- a) proporcja ekspozycji kredytowej, która zostanie utracona w przypadku wystąpienia niewypłacalności klientów banku;
- b) opisanie wielkości oczekiwanej straty banku za pomocą ustalonych parametrów kosztowych; na wielkość LGD mają wpływ: strata kapitału, koszty odsetek, koszty windykacji

lgth. (*length*) – długość

LH, L./H. (*Letter of Hypothecation*) – (bankowy) list zastawny

l.h.s. (*left hand side*) – strona lewa (np. kolumny, tabeli)

LI (*Leading Indicators*) – wiodące, najważniejsze wskaźniki

LIBOR (*London InterBank Offered Rate*) – międzybankowa średnia stopa oprocentowania krótkoterminowych kredytów w euro oferowanych sobie wzajemnie przez 4 londyńskie banki: Bankers Trust, Bank of Tokio, Barclays i National Westminster

lic. (*license*) – licencja, pozwolenie

lic'd (*licensed*) – licencjonowany

LIFFE (*London International Financial Futures Exchange*) – Londyńska Międzynarodowa Giełda Terminowych Transakcji Dewizowych

LIFO, lifo, („*Last In First Out*”) – w rachunkowości metoda wyceny zapasów: "ostatnie przyszło – pierwsze wyszło"

lin., Lin. (*linear*) – liniowy, linearny

L.I.P. (*life insurance policy*) – polisa ubezpieczenia na życie

liq.:

- a) (*liquidated*) – zlikwidowany (-a)
- b) (*liquidation*) – likwidacja

lit. (*litre*) – litr (l)

lkg & bkg (*leakage and breakage*) – wyciek i połamanie

LL:

- a) (*limited liability*) – ograniczona odpowiedzialność
- b) (*local*) – miejscowy, lokalny, regionalny, tutejszy

LLC (*limited liability company*) – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

LLOYD'S BANK LTD (*Lloyd's Bank Limited*) – jeden z 5 wielkich brytyjskich banków komercyjnych, utworzony 1765 jako Taylor and Lloyd, siedziba w Londynie; pod obecną nazwą od 1889; oficjalnie od 1982

LLT (*London Landed Terms*) – londyńskie warunki transakcji (do wartości ładunku towaru włącza się wydatki związane z przewozem lichtugami i wyładunkiem na brzeg w porcie przeznaczenia)

L.Mr. (*Lord Mayor*) – burmistrz

L.M.T. (*local mean time*) – miejscowy czas średni

Loadg pt (*loading port*) – port załadunku

LOC (*letter of commitment*) – list gwarancyjny

loc.cit. (*loco cytato*) – w cytowanym miejscu

loc. cur. (*local currency*) – waluta lokalna (miejscowa)

LP (*linear programming*) – (o)programowanie liniowe

L'pool (*Liverpool*) – Liverpool

Lps (*lump sum*) – ryczałt

LR, LRS (*Lloyd's Register of Shipping*) – Rejestr Statków Loyda, powstał 1760, siedziba w Londynie

lrg (*large*) – duży (-a)

l.s.:

- a) (*left side*) – lewa strona (np. kolumny w tabeli)
- b) (*long sight*) – długoterminowy

ls, LS, Lps (*lump sum*) – ryczałt

L.S. (*line shipping*) – żegluga liniowa

L.S.E. (*London School of Economics and Political Science*) – Londyńska Szkoła Nauk Ekonomicznych, założona 1895, siedziba w Londynie

l.t. (*landed terms*) – warunki wyładunku

ltd., Ltd., L'td, (*limited [company]*) – (spółka) z ograniczoną odpowiedzialnością

ltge (*lighterage*) – przewóz lichtugą, lichtugowe

l.t.l. (*less-than-truckload lot*) – ładunek drobnicowy

Ltr (*lighter*) – barka, lichtuga

LTV (*Loan to Value*) – relacja wartości udzielonego kredytu/pożyczki do wartości zabezpieczenia

M

M:

- a) (*maturity*) – termin zapadalności (instrumentu finansowego), termin płatności, termin rozliczenia
- b) (*month*) – miesiąc

M.:

- a) (*master*) – anglosaski stopień naukowy, magister; w Polsce stopień akademicki, po ukończeniu pełnych studiów wyższych
- b) (*member*) – członek (np. stowarzyszenia)

Ma.E. (*Master of Engineerering*) – magister inżynier

mag. (*magnitude*) – wielkość, ważność, znaczenie

maint. (*maintenance*) – remont, konserwacja, utrzymanie

man., manf., mf, mfg, mfr, Mfr.:

- a) (*management*) – zarządzanie
- b) (*manager*) – zarządzający

- c) (*manual*) – ręczny, podręczny, podręcznik
- d) (*manufacture, mf, mfr, Mfr.*) – produkcja, wyrób
- e) (*manufacturer*) – producent, wytwórca
- f) (*manufacturing, mfg*) – produkcja, przemysłowy

Manag't (*management*) – zarządzanie, dyrekcja

Manch. (*Manchester*) – Manchester

Man.Dir. (*Managing Director*) – dyrektor (ds. zarządzania)

manf. (man.) (*manufacturer*) – producent, wytwórca

manuf. (*manufactured*) – produkowany, wytwarzany (*manufactured goods* – wytworzone produkty gotowe)

mar. (*maritime*) – morski

Mar. (*March*) – marzec

M.Ar. (*Master of Architecture*) – magister (inżynier) architekt (-ury)

marg. (*margin*):

- a) marża, rezerwa, wadium, margines, limit
- b) marginalny
- c) zaopatrzyć, złożyć/składać wadium

mat. (*maturity*) – termin płatności

max. (*maximum*) – maksimum, maksymalny (-a)

M.B. (*merchant banker*) – bank akceptacyjny

m.b.b.e. (*merchant's brokers both ends*) – maklerzy załadowcy, działający w porcie załadowania i w porcie wyładowania

MBO (*management by objectives*) – zarządzanie przez cele

M.C. (*marginal cost*) – koszt krańcowy

M/C, M/c (*Manchester*) – Manchester

MCC (*Marginal Cost of Capital*) – koszt krańcowy kapitału, koszt

wykorzystywany do oceny analizy opłacalności inwestycji

mcht, Mcht, (*Merchant*) – handlowy, kupiecki

M.Com. (*Master of Commerce*) – magister nauk ekonomicznych

MCT (*mainstream corporation tax*) – główny (podstawowy) podatek korporacji

m.d., M./D. (*months after date*) – ...miesiące po ustalonej dacie

M.D., M/D (*memorandum of deposit*) – potwierdzenie zdeponowania dokumentów własności

Mdlle. (*Mademoiselle*) – WPanna (w adresie do kobiety niezamężnej)

Mdm(e) (*Madam(e)*) – WPani

Mdse (*merchandise*) – towar (-y)

M.E.:

- a) (*Master of Engineering*) – magister nauk technicznych
- b) (*Mechanical Engineer*) – inżynier mechanik
- c) (*Middle East*) – środkowy wschód

meas. (*measure*) – miara

meast (*measurement*) – kubatura, miara, obszar, pomiar, rozmiar; mierzenie, odmierzanie, wymierzanie

M.E.C. (*member of the executive council*) – członek zarządu

mech.:

- a) (*mechanical*) – mechaniczny, techniczny (np. o rysunku)
- b) (*mechanics*) – mechanika
- c) (*mechanism*) – mechanizm
- d) (*mechanized*) – zmechanizowany

Mech.E., Mech.Eng. (*Mechanical Engineer*) – inżynier mechanik

med. (*medium*) – średni

mem.:

- a) (*member*) – członek (np. stowarzyszenia)

b) (*memorandum, memo.*) – memorandum

merc. :

a) (*mercantile*) – handlowy

b) (*merchant*) – kupiecki

merch., Merch. (*merchantable*) – handlowy, nadający się do sprzedaży

Messrs (*Messieurs*) – (przed nazwiskami) (W)Panowie

Met. (*metropolitan*) – stołeczny, metropolitalny

mf, mfr., Mfr. (man.) (*manufacture*) – produkcja, wyrób

mfd (man.) (*manufactured*) – wyprodukowany, fabryczny

mfg, (man.) (*manufacturing*) – produkcja, przemysłowy

MFN (*most favoured nation*) – kraj najwyższego uprzywilejowania

MFNC (*most favoured nation clause*) – klauzula najwyższego uprzywilejowania; określenie traktatowego zobowiązania, dotyczące między państwowej wymiany towarowej, stosowane w międzynarodowych stosunkach handlowych

mfr., Mfr., (man.):

a) (*manufacture*) – produkcja, wyrób

b) (*manufacturer*) – producent, wytwórca, przemysłowiec, fabrykant

Mgt (*Mitigation*) – zmniejszenie (np. poziomu ryzyka), złagodzenie (np. prawdopodobieństwa wystąpienia straty)

M.I.A. (*Marine Insurance Act*) – ustawa o ubezpieczeniach morskich

M.I.C. (*Marine Insurance Certificate*) – certyfikat ubezpieczenia morskiego

M.I.D. (*middling*) – średnia jakość

M.I.J. (*Member of the Institute of Journalists*) – członek Instytutu Dziennikarskiego

min (*minute*) – minuta

- m.in.** (*marine insurance*) – ubezpieczenie morskie
- min. p** (*minimum premium*) – minimalna premia ubezpieczeniowa
- min. wt, Min. wgt.** (*minimum weight*) – waga minimalna
- MIP, M.I.P.** (*marine insurance policy*) – polisa ubezpieczenia morskiego
- MIRR** (*modified internal rate of return*) – zmodyfikowany wskaźnik wewnętrznej stopy zwrotu; stosowany do analizy opłacalności inwestycji
- MIS** (*Management Information System*) – system informacji zarządczej, dostarczający informacji niezbędnych do efektywnego zarządzania jednostką gospodarczą (np. bankiem, firmą)
- misc.** (*miscellaneous*) – rozmaity (-e), różnorodny (-e), wszechstronny (-e)
- mk** (*mark*) – znak, cecha
- mkd** (*marked*) – (o)znaczony, „wysokiej klasy”
- MKS** (*metre-kilogram-second*) – metr-kilogram-sekunda
- m/l** (*more or less*) – mniej lub więcej
- MLR** (*minimum lending rate*) – stopa dyskontowa Banku Anglii
- M.M.** (*Mercantile Marine*) – marynarka handlowa
- M.M.A.** (*Merchandise Marks Act*) – ustawa o znakach towarowych
- M.M.D.A.** (*Money Market Deposit Account*) – rachunek wkładów na rynku eurowalutowym
- mo, mo.:**
- a) (*month*) – miesiąc
 - b) (*monthly*) – miesięcznie (-y)
- M.O.:**
- a) (*mail order*) – przekaz pocztowy, adres pomocniczy
 - b) (*money order*) – przekaz pieniężny

mod.:

- a) (*moderate*) – umiarkowany, po/hamować, uspokoić
- b) (*modern*) – nowoczesny, współczesny, dzisiejszy

M.O.T. (*Ministry of Transport*) – Ministerstwo Transportu

m.p., m/p (*months after payments*) – ...miesiące po zapłacie

M/P:

- a) (*mail payment*) – listowy przekaz pocztowy
- b) (*memorandum of partnership*) – umowa spółki

MPC (*marginal propensity to consume*) – krańcowa skłonność do konsumpcji

m.p.g. (*miles per gallon*) – (przejechać) ...mil na galonie (paliwa)

m.p.h. (*miles per hour*) – (jechać) ...mil na godzinę

m.prod. (*mass production*) – produkcja masowa

Mr, Mr. (*Mister*) – (przed nazwiskiem) Pan

MRP:

- a) (*Material Requirement Planning*) – zintegrowane systemy informatyczne, które znalazły zastosowanie w procesach gospodarowania zapasami i zarządzania produkcją
- b) (*Money Resource Planning*) – planowanie zasobów finansowych

m.s., M/S., (*months' sight, months after sight*) – (np. weksel płatny) ... miesiące po okazaniu

mt, MT, (*megaton*) – megatona

M.T.:

- a) (*mail transfer*) – przekaz pocztowy
- b) (*mechanical transport*) – transport mechaniczny
- c) (*motor transport*) – transport samochodowy

M/T (*measurement ton*) – tona przestrzenna (frachtowa)

mtge (*mortgage*) – hipoteka, zabezpieczenie hipoteczne

mth. (*month*) – miesiąc

mu (*marginal utility*) – użyteczność krańcowa

mun. (*municipal*) – miejski, samorządowy, komunalny

MUS (*monetary unit sampling*) – wzorcowa jednostka monetarna

m.v. (*market value*) – wartość rynkowa

MV (*merchant vessel*) – statek handlowy

M.V. (*motor vessel*) – motorowiec

MVA (*Market Value Added*) – rynkowa wartość dodana, tzn. wartość rynkowa firmy przekraczająca wartość księgową kapitału akcyjnego

m/w (*measurement /weight*) – od objętości lub wagi (klauzula frachtu morskiego)

N

n. (*net*) – netto

N (*North*) – północ

N.:

- a) (*name*) – imię, nazwa
- b) (*national*) – narodowy, państwowy
- c) (*note*) – nota, adnotacja

N.A. :

- a) (*new account*) – nowy rachunek, nowe konto
- b) (*net absolutely*) – absolutna waga netto
- c) (*North America*) – Ameryka Północna

n/a:

- a) (*no account*) – brak rachunku, brak konta
- b) (*non applicable*) – nie dotyczy

N/A:

- a) (*new account*) – nowy rachunek

- b) (*no account*) – brak rachunku, brak konta
- c) (*no advice*) – brak awiza, bez zawiadomienia
- d) (*non-acceptance*) – odmowa akceptu

NAA (*National Association of Accountants*) – Narodowe/Krajowe Towarzystwo (Stowarzyszenie) Rachunkowości

NAPF (*National Association of Pension Funds*) – Narodowe/Krajowe Towarzystwo (Stowarzyszenie) Funduszy Emerytalnych

NAPM (*National Association of Purchasing Managers*) – Krajowe Towarzystwo (Stowarzyszenie) Menadżerów ds. Zaopatrzenia

NAR (*Nominal Annual Rate*) – nominalna roczna stopa procentowa (dotyczy np. spłaty kredytów bankowych); różni się od efektywnej stopy procentowej (**EAR**) w sytuacji, gdy spłaty rat następują częściej niż raz do roku

NASDAQ (*National Association of Securities Dealers Automated Quotations*) – system automatycznych notowań narodowego stowarzyszenia maklerów w zakresie elektronicznego obrotu papierami wartościowymi w USA

Nat.:

- a) (*national*) – narodowy, państwowy
- b) (*nationality*) – narodowość
- c) (*natural*) – naturalny

NATO, N.A.T.O. (*North Atlantic Treaty Organization*) – Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego, utworzona 1949, siedziba Waszyngton; Polska jest członkiem od 1999

NAV:

- a) (*Net Asset Value*) – wartość aktywów netto
- b) (*Net Asset Value per share*) – wartość aktywów netto, przypadająca na jedną akcję (udział)

NB (*National Bank*) – bank narodowy

n/c, N/C:

- a) (*new charter*) – nowy czarter
- b) (*new crops*) – nowe zbiory

NC (*negotiation credit*) – akredytywa negocjacyjna

NCA (*New Capital Accord*) – Nowa Umowa Kapitałowa, uzgodniona 2004 przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego (**BCBS**)

NCF:

- a) (*net capital formation*) – tworzenie kapitału netto
- b) (*Nonoperating Cash Flows*) – pozaoperacyjne przepływy gotówkowe

N.C.I.:

- a) (*new capital issues*) – nowa emisja papierów wartościowych (np. akcji)
- b) (*no common interest*) – bez zwykłych procentów/odsetek

NCP (*Northern Continent Ports*) – porty północne kontynentu europejskiego

ncv, NCV, n.c.v. (*No Commercial Value*) – bez wartości handlowej

n.d., N.D. (*no date*) – bez daty (np. w adnotacji na czeku)

ND (*national debt*) – dług państwowy

N/D (*non-delivery*) – niedostarczenie

NDP:

- a) (*National Development Plan*) – Narodowy Plan Rozwoju; dokument programowy, stanowiący bazę dla planowania poszczególnych dziedzin interwencji strukturalnych oraz zintegrowanych wieloletnich programów operacyjnych, o wymiarze horyzontalnym i regionalnym
- b) (*Net Domestic Product*) – produkt krajowy netto (produkt krajowy brutto pomniejszony o amortyzację środków trwałych)

n/e (*not exceeding*) – nieprzekraczający

N.E. (*New England*) – Nowa Anglia

N/E (*no effects*) – bez pokrycia (np. otrzymany weksel obcy); nie ma pokrycia (np. czek obcy oddany do realizacji); brak pokrycia (np. kosztów w przychodach); bez efektów (np. realizowany projekt badawczy)

NEDC (*National Economic Development Council in UK*) – Narodowa Rada ds. Rozwoju Gospodarczego w Wielkiej Brytanii

NEDO (*National Economic Development Office in UK*) – Narodowe Biuro ds. Rozwoju Gospodarczego w Wielkiej Brytanii

Neg. (*negotiable*) – zbywalny

NEI, n.e.i. (*not elsewhere included, not elsewhere indicated*) – gdzie indziej nie ujęto (nie wliczono); gdzie indziej nie wykazano

n.e.m., NEM (*not elsewhere mentioned*) – gdzie indziej nie wymieniono

nem.con. (*nemine contradicente*) – bez sprzeciwu, (uchwalone) jednogłośnie

nem.diss. (*nemine dissentiente*) – bez sprzeciwu, (uchwalone) jednogłośnie

nes, NES:

a) (*not elsewhere specified*) – gdzie indziej nie wymieniono

b) (*not elsewhere stated*) – gdzie indziej nie wskazano

neutr. (*neutral*) – neutralny

n/f, N/f, N.F. (*no funds*) – bez funduszy, brak środków, brak pokrycia

NFSCCU (*National Federation of Saving and Cooperative Credit Unions*) – Narodowa Federacja Towarzystw ds. Kredytów Oszczędnościowych i Spółdzielczych

n.g. (*not good*) – niedobry

N.H.I. (*National Health Insurance*) – Narodowe (Krajowe) Ubezpieczenie Zdrowotne

n.h.p. (*nominal horse-power*) – moc (wartość) nominalna

N.I.:

a) (*national income*) – dochód narodowy

b) (*National Insurance*) – ubezpieczenie państwowe

NIFO (*Next In First Out*) – w rachunkowości metoda wyceny zapasów: „następne przyszło – pierwsze wyszło”

N/m (*no marks*) – (towary, dostawa) bez znaków (cech), bez znakowania

N/N:

a) (*no noting*) – bez protestu

b) (*not to be noted*) – nie należy notować

NNE, N.N.E. (*North–North–East*) – północno–północny wschód

NNI (*Net National Income*) – dochód narodowy netto

NNP (*Nation(al) Net Product*) – produkt narodowy (krajowy) netto

NNW, N.N.W. (*North–North–West*) – północno–północny zachód

N.O., Not. Pub. (*notary public*) – notariusz, rejent

no, No, No., (*number*) – liczba, numer (Nr)

N/O (*no orders*) – brak zamówień, brak zleceń

n.o.e., N.O.E. (*not otherwise enumerated*) – inaczej nie wymieniony

n.o.i. (*not otherwise indexed*) – inaczej niewyspecyfikowany

NOI (*net operating income*) – dochód pomniejszony o koszty z działalności operacyjnej, przed uwzględnieniem obciążeń podatkowych i dopłat

noibn, n.o.i.b.n., (*not otherwise indexed by name*) – gdzie indziej niewymieniony z nazwy

nom., Nom.:

- a) (*nomenclature*) – nomenklatura
- b) (*nominal*) – nominalny

non.rev. (*non–revocable*) – nieodwoławny

n.o.r., N.O.R.:

- a) (*notice of readiness*) – nota gotowości (dotyczy statku)
- b) (*not otherwise rated*) – inaczej nietaryfikowany

norm. (*normalized*) – znormalizowany

n.o.s., N.O.S.:

- a) (*not otherwise specified*) – inaczej niewymieniony
- b) (*not otherwise stated*) – inaczej nieujęty

Nos (*numbers*) – numery, liczby, cyfry

Nov. (*November*) – listopad

n.p.:

- a) (*net price*) – cena netto
- b) (*net proceeds*) – dochód netto
- c) (*notes payable*) – zobowiązania wekslowe

n/p (*non-payment*) – brak zapłaty

NP (*no protest*) – bez protestu

N.P.:

- a) (*non-participating*) – nieuczestniczący
- b) (*notary public*) – notariusz, rejent

NPB (*National Planning Board*) – Państwowa Rada ds. Planowania

n.p.f. (*not provided for*) – nie zapewniony, nie zastrzeżony

NPLs (*nonperforming loans*) – pożyczki, których odsetki nie są spłacane

N.P.N.A. (*no protest for non-acceptance*) – bez protestu w razie odmowy akceptu

npv (*no par value*) – bez wartości nominalnej

NPV:

- a) (*Net Present Value*) – wartość bieżąca (aktualna) netto; metoda budżetowania (badania efektywności inwestycji), która polega na sprowadzeniu wszystkich przyszłych wpływów gotówkowych do obecnej ich wartości i odjęciu nakładu pierwotnego; jeśli wynik jest dodatni, projekt można zaakceptować, bo inwestycja jest opłacalna;
- b) (*Notional Principles Value*) – wartość nominalna swapu

nqa (*net quick assets*) – aktywa płynne netto

N.R.:

- a) (*no risk*) – bez ryzyka
- b) (*notes receivable*) – należności wekslowe

n.r.a.d. (*no risk after discharge*) – bez ryzyka po rozładunku

n.r.a.l. (*no risk after landing*) – bez ryzyka po wylądunku

n.r.a.s. (*no risk after shipment*) – bez ryzyka po załadunku

NRT:

- a) (*net register ton*) – tona rejestrowa netto
- b) (*net register tonnage*) – tonaż rejestrowy netto

n.r.t.o.r. (*no risk until on rail*) – bez ryzyka aż do załadunku na wagony

n.r.t.w.b. (*no risk until waterborne*) – bez ryzyka aż do załadunku na statek

NRV (*Net Realizable Value*) – wartość realizacji netto

n.s.:

- a) (*not signed*) – niepodpisany
- b) (*not specified*) – niewyszczególniony

N.S. (*new series*) – nowa seria

N.S.F., N/S, N/SF :

- a) (*Non Sufficient Funds*) – przedsięwzięcia, projekty, plany niezabezpieczone pieniężnym pokryciem (odpowiednimi funduszami czy kapitałami)
- b) (*not in stock*) – brak na składzie

Nt., nts (*note(s)*) – banknot (-y)

N.T., n.t.:

- a) (*net terms*) – warunki netto
- b) (*net ton*) – tona netto

N/t, N.t. (*new terms*) – nowe warunki (np. płatności, sprzedaży)

nt.wt. (*net weight*) – waga netto

n.u., N.U. (*name unknown*) – nazwisko nieznane (adresat nieznany)

nv (*non-voting*) – bez prawa głosu, niegłosujący

N.V. (*nominal value*) – wartość nominalna, nominal

n.v.d. (*no value declared*) – bez podanej wartości

n.w. (*net worth*) – wartość netto

NW, N.W. (*North–West*) – północny zachód

N.Y. (*New York*) – (stan) Nowy Jork (w USA)

N.Y.C. (*New York City*) – (miasto) Nowy Jork

NYSE (*New York Stock Exchange*) – Nowojorska Giełda Papierów
Wartościowych

O

o. (*origin*) – pochodzenie

o.a., O/a:

a) (*old account*) – stary rachunek

b) (*on account*) – na konto, na rachunek, na poczet, tytułem
zaliczki, „a conto”

c) (*on acceptance*) – za akceptem

o/a (*our account*) – nasz rachunek

o. & r. (*ocean and rail*) – (transport/przewóz) morski i kolejowy

O (*open*) – otwarty (np. proces sądowy); rozpakowany (np. o paczce);
rozpieczętowany (np. o liście)

O.:

a) (*office*) – biuro

b) (*order*) – zamówienie (np. *order book* – księga zamówień), zlecenie;
klasa, rodzaj, odznaczenie, kolejność, instrukcja, nakaz

c) (*owner*) – właściciel, posiadacz

O/A:

a) (*open account*) – rachunek otwarty

b) (*outstanding account*) – rachunek nieuregulowany

OAP (*old age pensioner*) – emeryt(ka)

O.A.P. (*old age pension*) – emerytura

O.B., O/B:

- a) (*opening of books*) – otwarcie ksiąg
- b) (*order book*) – księga zamówień

obl. (*obligation*) – obligacja, zobowiązanie

OB/L (*Order Bill of Lading*) – konosament na zlecenie

obs. (*obsolete*) – przestarzały, zdezaktualizowany, szczątkowy, nieaktualny, obecnie nieużywany

o.b.s. (*off-board security*) – papier wartościowy nienotowany na giełdzie

o.c. (*outward cargo*) – ładunek wyjściowy, ładunek eksportowy

OC, O.C. (*open cover*) – otwarte pokrycie

OC, O/C, o/c:

- a) (*overcharge*) – przeciążenie
- b) (*overcharged*) – wygórowana cena
- c) (*overcharging*) – przeciążony, przeładowany

Oc, OTC (*over-the-counter*) – obrót pozagiełdowy

O.C., O.c., o/c (*open charter*) – otwarty czarter

Oc. B/L (*ocean bill of lading*) – konosament morski

Oct. (*October*) – październik

o.d. (*on deck*) – na pokładzie

o/d, O/D:

- a) (*on demand*) – na żądanie
- b) (*overdraft*) – przekroczenie rachunku (kredytu) bankowego

o.e., O.E. (*omissions excepted*) – z zastrzeżeniem opuszczeń

OECD (*Organization for Economic Cooperation and Development*) – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, międzynarodowa organizacja gospodarcza, utworzona 1960 (działa od 1961, zastąpiła OEEC); skupia 29 państw, w tym Polskę (od listopada 1996)

OEEC, O.E.E.C. (Organization for European Economic Cooperation) – Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej, międzynarodowa organizacja gospodarcza, utworzona 1948 przez państwa objęte pomocą w ramach planu Marshalla; 1961 przekształcona w Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (**OECD**)

of. (*official*) – urzędowy, formalny, oficjalny

Off. (*office*) – biuro, urząd, ministerstwo

Off.f.s. (*offer for sale*) – oferta sprzedaży

Off.nom. (*official nomenclature*) – oficjalna nomenklatura

OFR (*Operating and Financial Review*) – analiza operacyjna i finansowa prowadzona w firmach w ramach rachunkowości

OGL (*open general licence*) – ogólne (ramowe) pozwolenie przywozu

o.h., O.H. (*on hand*) – na składzie, np. towar (-y), gotówka w kasie (*cash on hand*)

o.k., O.K. (*all correct*) – wszystko w porządku, bardzo dobrze, bez błędu

o.m., O.M. (*old measurement*) – stary system miar

O. No. (*order number*) – numer zamówienia

o/o:

- a) (*on order*) – na zamówienie
- b) (*our order*) – nasze zamówienie

O/o (*[by the] order of ...*) – ... (na) zlecenie

O.P.:

- a) (*old price*) – stara cena
- b) (*open policy*) – ubezpieczenie otwarte, polisa otwarta

OPEC (*Organization of the Petroleum Exporting Countries*) – Organizacja Krajów Eksportujących Ropę Naftową, międzynarodowa organizacja, utworzona 1960 w Bagdadzie, siedziba w Wiedniu; cel – koordynacja polityki produkcji i zbytu ropy naftowej; skupia 11 państw, największych producentów i eksporterów ropy naftowej

opn, Op, (operation) – operacja, działanie

o.p.o., O.P.O. (one price only) – cena jednolita (stosowana w ramach polityki wyceny porównywalnych aktywów)

opt.:

a) (*option*) – opcja, opcyjny, wybór, alternatywa

b) (*optional*) – fakultatywny, dowolny, nie obowiązujący

o.r., O.R. (owner's risk) – na ryzyko właściciela

Or. (order) – zamówienie, zlecenie

OR:

a) (*official receiver*) – syndyk masy upadłości

b) (*Operational Risk*) – ryzyko operacyjne (w bankach)

c) (*operational research*) – badania operacyjne

O/R (on rail) – (transport) kolejną; załadowany na wagony

orb, O.R.B. (owner's risk of breakage) – ryzyko połamania obciąża właściciela

O.R.D., ord (owner's risk of damage) – ryzyko uszkodzenia ponosi właściciel

O.R.Det., ordet (owner's risk of deterioration) – ryzyko pogorszenia jakości ponosi właściciel

ordy (ordinary stock) – akcja zwykła

orf, O.R.F., (owner's risk of fire) – ryzyko pożaru obciąża właściciela

orig. (original) – autentyczny, niezwykły, oryginalny, pierwotny

orgn (organization) – organizacja

orl, O.R.L. (owner's risk of leakage) – ryzyko wycieku obciąża właściciela

ors, O.R.S. (owner's risk of shifting) – ryzyko przesunięcia ładunku ponosi właściciel

ORU (Operational Risk Unit) – jednostka ryzyka operacyjnego (dotyczy

banków)

orw, O.R.W. (*owner's risk of wetting*) – ryzyko zamoczenia obciąża właściciela

O.S.:

- a) (*on spot*) – natychmiast, niezwłocznie (np. o dostawie towarów), na miejscu
- b) (*on sample*) – według próbki

o/s, o/S, O/S:

- a) (*on sale or return*) – sprzedaż z prawem zwrotu w określonym czasie
- b) (*Out of Stock, o/s, o/S*) – zapas (np. towaru) wyczerpany, brak (np. materiałów) na składzie
- c) (*outstanding*) – niezapłacony, puszczone do obrotu

O/s (*on sale*) – na sprzedaż, w sprzedaży

o/t, OT, (*old terms*) – stare (poprzednio ustalone) warunki (np. umowy)

o/t, o.T., O.T. (*on truck*) – na wagonie, na samochodzie ciężarowym

OT (*overseas trade*) – handel zagraniczny (zamorski)

O.T. (*oil-tanker*) – tankowiec

OTC:

- a) (*overseas trading corporation*) – zamorskie korporacje handlowe – określenie stosowane w odniesieniu do brytyjskich spółek działających wyłącznie za granicą
- b) (*over-the-counter-exchange*) – rynek pozagiełdowy (dotyczy np. obrotu papierami wartościowymi)

OtN (*order to negotiate*) – zlecenie negocjacji, akredytywa negocjacyjna

o/t o.r. (*on truck or rail*) – (transport) samochodem ciężarowym lub koleją

OtP (*order to pay*) – polecenie zapłaty

ourlet (*our letter*) – nasz list, nasze pismo, nasza litera (prawa)

ourtel (*our telegram*) – nasz telegram

OUTPUT (*based on output*) – metoda amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych, proporcjonalna do ilości wytworzonych produktów gotowych (produkcji gotowej)

O.W. (*owner's wagon*) – wagon właściciela ładunku

O.W.L (*over water-line*) – ponad linią wodną

oz (*ounce*) – uncja

P

p.:

- a) (*page*) – strona, stronica
- b) (*paid*) – zapłacony
- c) (*pattern*) – wzór, model
- d) (*per*) – na, przez, według
- e) (*per procurationem*) – *per procura*
- f) (*pint*) – pół kwarty = 0,568 l (miara pojemności)
- g) (*premium*) – premia, agio
- h) (*prime*) – naczelny, najwyższego gatunku, najwyższy, początkowy, pierwszy, pierwszorzędny; dokładnie po/informować, pouczyć, udzielić wyczerpujących informacji

P., (pat.) :

- a) (*part*) – część
- b) (*patent, pat.*) – patent
- c) (*port*) – port
- d) (*power*) – siła, moc
- e) (*private*) – prywatny
- f) (*probability*) – prawdopodobieństwo

p.a., P.A., P/A, P/A.:

- a) (*particular average*) – awaria poszczególna (pojedyncza)
- b) (*power of attorney, p.a. P/A, P/A.*) – pełnomocnictwo
- c) (*private account*) – prywatne konto

p.a., per an., per ann. (*per annum*) – rocznie, w stosunku rocznym

P.A.:

- a) (*payment(s) agreement*) – umowa płatnicza
- b) (*port of arrival*) – port przybycia

- c) (*private address*) – prywatny adres
- d) (*purchasing agency*) – agencja zakupu (kupna)
- e) (*purchasing agent*) – agent ds. zakupu

p.a.c., Pac., P.a.C. (*put and call*) – opcja podwójna, transakcja stelażowa

P & I, p & I (*protection and indemnity*) – ochrona ubezpieczeniowa i odszkodowanie

P. & L. a/c (*profit and loss account*) – rachunek zysków i strat

p/l, P. & L. (*profit and loss*) – zysk i strata

pap. (*paper*) – papier wartościowy (weksel, akcja, itp.), dokument, papier, papierowy

par.:

- a) (*paragraph*) – paragraf, akapit, nowy wiersz, notatka, felieton
- b) (*parallel*) – równoległy (np. przepis)

parc. (*parcel*) – paczka

pars (*paragraphs*) – paragrafy, akapity, nowe wiersze, notatki, felietony

part.:

- a) (*participant*) – uczestnik (-niczka)
- b) (*participating*) – uczestniczący(-a)

Partn.:

- a) (*partner*) – partner, uczestnik, wspólnik,
- b) (*partnership*) – spółka, współdział, współuczestnictwo

pat., P (*patent*) – patent, patentowy, zastrzeżony, opatentowany

patd, pat'd (*patented*) – opatentowany

patt. (*pattern*) – wzór, próbka, model, krój

P/AV (*particular average*) – awaria poszczególna (pojedyncza)

PAYE, P.A.Y.E. (*pay-as-you-earn*) – podatek od zarobków typu: „płać w miarę jak zarabiasz” stosowany np. w Wielkiej Brytanii; płacenie podatków przy otrzymywaniu wynagrodzenia

paymt, paym't, payt, pmt, pt (*payment*) – płatność, wpłata, zapłata, opłata; uiszczenie (płatności), wyrównanie, wynagrodzenie, zapłacenie

P.B.:

- a) (*pass-book*) – bankowa książeczka rozliczeniowa
- b) (*pawn broker*) – osoba pożyczająca pod zastaw

P/BV (*Price/Book Value*) – iloraz wartości rynkowej firmy w stosunku do jej wartości księgowej

pc:

- a) (*payment in cash*) – zapłata gotówką
- b) (*piece*) – sztuka, jednostka

pc., Pr., pr. (*price*) – cena, kurs, wartość

p.c., P/C. (*petty cash*) – drobna gotówka, drobne sumy

p.c., p.ct. (*per cent(um)*) – procent

P.C.:

- a) (*paid cash*) – zapłacono gotówką
- b) (*prime cost*) – koszt własny (bezpośredni)
- c) (*private contract*) – umowa prywatna

p/c (*partly cash*) – część zapłaty wnosi się w gotówce

p/c, P/C, P/c:

- a) (*current prices*) – ceny bieżące, ceny (kursy) rynkowe
- b) (*particular charge*) – wydatki specjalne
- c) (*pay card*) – karta rozliczeniowa
- d) (*price-current, p/c, P/c*) – cennik

pchs (*purchase*) – zakup, nabycie

pcl (*parcel*) – paczka, pakunek, przesyłka (pocztowa, kolejowa); grunt, działka, parcela, partia (np. towaru), portfel (np. akcji)

pcs (*pieces*) – sztuki, kawałki

p.c.v. (*percentage value*) – wartość procentowa

pd:

- a) (*period*) – okres
- b) (*periodical*) – okresowy, periodyczny

p.d. (*per diem, per day*) – dziennie

pd., Pd., P'd, (*paid*) – zapłacono, uiszczono opłatę

PD:

- a) (*pickup and delivery*) – wywóz i dostawa
- b) (*Probability of Default*) – prawdopodobieństwo niewypłacalności klienta banku, niewykonania przez niego zobowiązań kredytowych

P.D.:

- a) (*partial delivery*) – dostawa częściowa
- b) (*post dues*) – opłaty portowe
- c) (*postdate*) – postdatować

P/D (*proof of delivery*) – dowód dostawy, dowód ładunku

PDB (*Probability of Default of the Borrower*) – prawdopodobieństwo niewypłacalności pożyczkobiorcy/kredytobiorcy, niewykonania przez niego zobowiązań kredytowych

PDC (*public dividend capital*) – pożyczka rządowa, np. przeznaczona dla konkretnych firm o profilu przemysłowym

P.De. (*port of destination*) – port przeznaczenia

PDG (*Probability of Default of the Guarantor*) – prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązań kredytowych przez poręczyciela (kredytu)

P.D.L. (*pass down the line*) – podaj dalej (np tę wiadomość)

PE, P/E, POE, poe (*port of entry*) – port przybycia

P.E. (*permissible error*) – dopuszczalny błąd

P/E, p/e, PER (*Price/Earning Ratio*) – wskaźnik cena/zysk, służący do oceny atrakcyjności inwestycji; stosunek ceny rynkowej akcji do zysku, przypadającego na 1 akcję

PEP, P.E.P. (*political and economic planning*) – polityczne i gospodarcze

planowanie

per.:

a) (*period*) – okres, cykl, dzień dzisiejszy, faza

b) (*periodical*) – okresowy, cykliczny

per an. (*per annum*) – rocznie, na rok

per cap., Per Cap (*per capita*) – „na głowę”, np. dochód narodowy „na głowę”
1 mieszkańca

per cent, per ct (*per centum*) – procent

perf. (*perforated*) – perforowany, prze/dziurkowany, przedziurawiony

per pro., pp., p.pro. (*per procurationem*) – *per procura*, z upoważnienia,
w zastępstwie (w/z)

per r.r. (*per railroad*) – koleją

PERT (*Programme Evaluation and Review Technique*) – model budowy
ścieżki krytycznej stosowany dla oceny i kontroli zarządzania
projektami; opracowany po raz pierwszy w latach 50. XX wieku w USA

PESC (*Public Expenditure Survey Committee in UK*) – Komitet Kontroli
Wydatków Publicznych w Wielkiej Brytanii

pf., pfd., pr. (*preferred*) – uprzywilejowany

PFU (*prepared for use*) – gotowy do użytku

PGT (*passenger and goods transport*) – transport pasażersko-towarowy

p.g.t. (*per gross ton*) – na każdą tonę brutto

p.h. (*per hour*) – na godzinę

Ph. D., Phil.D (*Philosophiae Doctor*) – doktor filozofii; najwyższy stopień
naukowy we wszystkich teoretycznych dziedzinach nadawany na
wszystkich anglosaskich uniwersytetach; w Polsce – doktor to osoba,
która napisała pracę rygorową na wyższej uczelni i uzyskała
tytuł doktora, np. nauk ekonomicznych

PIB (*permanent interests – bearingshare*) – udział stale przynoszący odsetki

PIC (*Personal Income and Consumption*) – osobiste dochody i wydatki ludności (konsumpcja)

PIN (*Personal Identity Number, Personal Identification Number,*) – osobisty numer identyfikacji

pkg:

- a) (*package*) – paczka, przesyłka, opakowanie, pakunek; opakować
- b) (*packing*) – opakowanie; manipulacja

pl. (*place*) – miejsce, miejscowość, ulica, blok

P.L. (*public law*) – prawo publiczne, ustawa

P/L:

- a) (*Profits and Loss*) – rachunek zysków i strat
- b) (*partial loss*) – strata częściowa, szkoda częściowa

PLC (*public limited company*) – publiczna spółka akcyjna

pln (*plan*) – plan, projekt, zamiar, system, sposób

pm (*purchase money*) – cena kupna (zakupu)

pm., Pm (*premium*) – premia, agio

p.m.:

- a) (*per mille, promille*) – promil
- b) (*per month, P.M.*) – miesięcznie, raz na miesiąc
- c) (*post meridiem*) – po południu

P.M.:

- a) (*per month, p.m.*) – miesięcznie, raz na miesiąc
- b) (*Postmaster*) – naczelnik poczty
- c) (*Post Meridiem, p.m.*) – po południu
- d) (*Prime Minister*) – Premier

P/m (*put of more*) – transakcja z dopłatą

p.n., P/N (*promissory note, promy*) – kwit (skrypt) dłużny, weksel własny

pnt (*point*) – punkt, pozycja, szczegół, sedno, istota, cecha specyficzna, teza, argument

P.O.:

- a) (*Post Office*) – Urząd Pocztowy
- b) (*Postal Order*) – pieniężny przekaz pocztowy

P.O.B., P.O.Box (*post-office box*) – skrytka pocztowa

p.o.c., P.O.C., POC (*port of call*) – port zleceń

POD (*port of departure*) – port wyjściowy

p.o.d., P.O.D. (*pay on delivery*) – zapłata przy dostawie

P. of D. (*port of destination*) – port przeznaczenia

pol., Pol. (*policy*) – polisa ubezpieczeniowa

POL, P.O.L. (*port of loading*) – port załadunku

P.O.O. (*post-office order*) – przekaz pieniężny

P.O.P. (*painting-out-paper*) – papier do kopiowania (np. do ksero)

p.o.r., P.O.R. (*payable on receipt*) – płatny przy odbiorze

pos. (*positive*) – dodatni, pozytywny, rozkazujący, kategoryczny, formalny, bezwzględny, praktyczny

P.O.S.B. (*Post Office Savings Bank*) – Poczta Kasa Oszczędności

poss. (*possession*) – posiadanie, własność

p.p. (*pages*) – strony, stronicie

p.p., P.P. (*post paid, postage paid*) – opłata pocztowa uiszczona, frankowane

p.p., P.p., P.P. (*per procurationem*) – z upoważnienia (z up.), w zastępstwie

P.P.:

- a) (*postage paid*) – koszty przesyłki opłacone
- b) (*purchase price*) – cena zakupu

P/p (*partial pay*) – częściowa zapłata

P/P (*Price/Profit*) – stosunek ceny (kursu) do zysku

PPBS (*planning, programming, budgeting system*) – system planowania, programowania i budżetowania

ppd., ppd (*prepaid*) – zapłacony/opłacony z góry (np. czynsz), pokryty (np. o koszcie), z ofrankowaniem opłaconym gotówką (np. o liście)

PPI (*Producer Price Index*) – indeks cen producenta; wskaźnik zmiany cen produkcji przemysłowej; jego wzrost jest pierwszym sygnałem pojawienia się inflacji

P.p.i., P.P.I. (*policy proof of interest*) – prawo do odszkodowania, udowodnione posiadaniem polisy

PPP (*Purchasing Power Parity*) – parytet siły nabywczej; opiera się na teorii jednej ceny, która mówi, że za określoną liczbę jednostek danej waluty można kupić w każdym kraju w tym samym czasie dokładnie tyle samo dóbr; umożliwia to przeliczanie walut krajów w taki sposób, by odzwierciedlić realną siłę nabywczą obywateli tych krajów

P.P.S. (*post postscriptum*) – dodatkowy dopisek do dopisku (np. w piśmie)

ppt (*prompt*) – natychmiast, bezzwłocznie

ppt cash (*prompt cash*) – natychmiast gotówką; płatność przy odbiorze

ppt delivery (*prompt delivery*) – z natychmiastową dostawą

ppty, Ppty (*property*) – własność, majątek

pr, pr. (*pair*):

- a) para, dwie sztuki/rzeczy (dobre do pary), dwa, dwie, dwoje;
- b) w parlamencie brytyjskim – dwaj posłowie z przeciwnych partii, umawiający się, że równocześnie wstrzymają się od indywidualnego głosowania

pr, Pr. (*price*) – cena, kurs

p.r. (*payment received*) – płatność otrzymano (-a)

PR (*public relations*) – public relations; ogół działań, mających na celu wytworzenie pozytywnego wizerunku danej instytucji/firmy i sterowanie przepływem informacji przy użyciu mediów w imieniu zainteresowanego klienta w celu kształtowania opinii konkretnego kręgu odbiorców

prec. (*preceding*) – poprzedzający, poprzedni

pres. (*present*) – bieżący, dzisiejszy, obecny, teraźniejszy

Pres. (*president*) – prezydent

prev. (*previously*) – poprzednio, przedtem

priv., Priv. (*private*) – prywatny

pro (*protest*) – protest

pro. (*professional*) – zawodowy, fachowy

proc. (*process*) – proces, przebieg, tok, postęp, rozwój, sprawa sądowa, procedura

prod.:

a) (*produced*) – wyprodukowany, wytworzony

b) (*producer*) – producent, wytwórca

c) (*product*) – produkt, wyrób

prof.:

a) (*profession*) – zawód

b) (*professor, Prof.*) – profesor

c) (*profit*) – zysk

Pro. Note (*promissory note*) – weksel własny

pro tem. (*pro tempore*) – tymczasowo, chwilowo

Prov. (*Province*) – okręg, region, województwo

prox. (*proximo*) – przyszłego miesiąca

PRT (*petroleum revenue tax – in UK*) – podatek dochodowy od benzyny w Wielkiej Brytanii

P.S.:

- a) (*passed school*) – absolwent (danej uczelni)
- b) (*Permanent Secretary*) – sekretarz stały
- c) (*post scriptum*) – post scriptum, dopisek (np. do listu)

P.S., P/S, (*public sale*) – licytacja, przetarg

p.s.:

- a) (*per sample*) – według próbki (wzorca)
- b) (*per second*) – na sekundę

PSBR (*public sector borrowing requirement*) – publiczny sektor ds. pożyczek

PSE (*Public Sector Entity*) – jednostka sektora publicznego

PSEs (*Public Sector Entities*) – jednostki sektora publicznego

p.s.v. (*public service vehicle*) – pojazd użyteczności publicznej

pt:

- a) (*part*) – część, udział, obowiązek, strona (w sporze)
- b) (*payment*) – płatność, wpłata, zapłata, opłacenie, zapłacenie, uiszczenie, wyrównanie, wynagrodzenie
- c) (*point*) – punkt, sprawa, pozycja, szczegół, kupon, odcinek, istota, sedno, teza, argument
- d) (*private terms*) – na prywatnych warunkach

p.t. (*per ton*) – za tonę

PT (*Payables Turnover*) – cykl spłaty zobowiązań podmiotu; jest wynikiem podzielenia iloczynu zobowiązań bieżących przez liczbę dni sprzedaży; **PT** pokazuje po ilu średnio dniach następuje spłata zobowiązań (ogółem lub z podziałem na krótko- i długoterminowe itp.)

P.T. (*passenger train*) – pociąg pasażerski

ptd (*patented*) – opatentowany, zastrzeżony, swój własny

ptly pd (*partly paid*) – zapłacono częściowo

P.T.O. (*please turn over*) – proszę odwrócić, *verte*

pty (*party*) – strona (np. w umowie, transakcji)

Pty, Pty ltd (*proprietary limited*) – spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

pub., publ.:

- a) (*public*) – publiczny, ogólny, powszechny, miejski, (np. *public debt* – dług państwowy, *public law* – prawo międzynarodowe, *public department* – biuro prasowe)
- b) (*publication*) – wydanie, publikacja, ogłoszenie, opublikowanie, obwieszczenie
- c) (*publicity*) – reklama, rozgłos
- d) (*published*) – o/publikowany, wydany (np. drukiem), ogłoszony
- e) (*publisher*) – wydawca, właściciel (np. gazety, dziennika, czasopisma, książki)

pur m (*purchase money*) – cena zakupu, wartość zakupu

pur pr (*purchase price*) – cena zakupu, kurs kupna

p.v. (*par value*) – wartość nominalna

PV (*present value*) – wartość bieżąca

P/V (*profit/volume ratio*) – stosunek zysku do obrotu

p.w. (*per week*) – tygodniowo

PW (*public works*) – roboty publiczne

P.W. (*packed weight*) – waga z opakowaniem (brutto)

PWLB (*Public Works Loan Board – in UK*) – Publiczna Komisja ds. Pożyczek w Wielkiej Brytanii

Q

q., Q.:

- a) (*quarter*) – kwartał, ćwiartka, czwarta część
- b) (*quarterly, Q*) – kwartalnie
- c) (*quay, Q*) – nabrzeże

Q (*quantity*) – ilość

Q.C.D. (*Quality Control Division*) – dział kontroli jakości produkcji (w firmie)

qda (*quality discount agreement*) – porozumienie dotyczące zmiany ceny w stosunku do zmiany jakości towaru

QIS (*Quantitive Impact Study*) – badanie ilościowe przeprowadzone przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego (**BCBS**) w celu oceny rozwiązań *Nowej Umowy Kapitałowej (NCA)* i jej wpływu na kapitały i fundusze własne banków; 2002 po raz pierwszy wzięły w nim udział banki funkcjonujące w Polsce.

qlty, Qlty, qual (*quality*) – jakość, gatunek, cechy dobrej jakości, przymiot, właściwość

qn, Qn, ques (*question*) – pytanie, problem

qnty (*quantity*) – ilość, wielkość, liczba, hurt (*w handlu*)

QP (*quality products*) – wyroby jakościowe

qr: (*quarter*) – kwartał

QR (*Quick Ratio*) – wskaźnik płynności finansowej tzw. „szybki”, liczony jako wynik podzielenia wartości sumy należności i gotówki przez wartość zobowiązań bieżących

Q.R. (*quality requirements*) – warunki jakości i opakowania (ładunku, towaru)

quart.:

a) (*quarter*) – kwartał

b) (*quarterly*) – co kwartał, kwartalnie

qt: (*quart*) – kwarta = 1,136 l

qt, Qt, Qual. (*quality*) – jakość, gatunek, cechy dobrej jakości, przymiot

Qt, Qual. (*quality*) – jakość, gatunek, cechy dobrej jakości, przymiot

qtn (*quotation*) – notowanie

Qual. (*qualitative*) – jakościowy

Quant. (*quantitative*) – ilościowy, kwantytatywny

ques. (*question*) – kwestia, pytanie, sprawa, zagadnienie, zastrzeżenie, temat

quot. (*quotation*) – notowanie, podawanie (np. cen, kursów w handlu),
kwotowanie

Q. w Q. (*quantity with quality*) – ilość i jakość

R

r (*right*) – prawa

r. (*rent*) – renta, czynsz, komorne

R (reg., regd.):

a) (*register*) – rejestr, spis, wykaz; *register cash* – kasa fiskalna, rejestrująca; *public registers* – księgi metrykalne

b) (*registered*) – wpisany do rejestru, zarejestrowany; *registered letter* – list polecony; *registered parcel* – paczka wartościowa

R.:

a) (*radio*) – radio

b) (*railway*) – kolej żelazna

c) (*ratio*) – stosunek

d) (*register*) – rejestr, księga

e) (*registered*) – zarejestrowany

f) (*report*) – raport, sprawozdanie

r/a, R/A (*refer to acceptor*) – zwrócić się do akceptanta

R&A (*rail and air*) – koleją i samolotem

R&C (*rail and canal*) – koleją i kanałem

R&D (*research and development*) – badania i rozwój

R&H (*railways and harbours*) – koleje i porty

R&L (*rail and lake*) – koleją i jeziorem

R & M (*repair and maintenance*) – remont i utrzymanie

R&O (*rail and ocean*) – koleją i morzem

R&R (*rail and road*) – koleją i drogą lądową

R&T (*rail and truck*) – koleją i samochodem ciężarowym

R&W (*rail and water*) – koleją i drogą wodną

R.B. (*receipt book*) – kwitariusz

r.c. (*return cargo*) – ładunek powrotny, ładunek zwrotny

RC (*Replacement Cost*) – koszt odtworzenia, metoda wyceny stosowana w rachunkowości

R.C.:

a) (*registered capital*) – nominalny kapitał akcyjny, kapitał zakładowy

b) (*reimbursement credit*) – kredyt rembursowy

c) (*release clause*) – akredytywa rembursowa, klauzula uwolnienia od zobowiązania

R/C (*recognized*) – uznany

r.c.& l. (*rail, canal and lake*) – (przewóz) koleją, kanałem i jeziorem

r.c.c.& s. (*riots, civil commotions and strikes*) – rozruchy, zaburzenia społeczne i strajki

rcd (*received*) – otrzymany, przyjęty

RCI (*Risk and Control Inventory*) – ryzyko i kontrola zapasów

rclm, rec. (*reclamation*) – reklamacja

rcts (*receipts*) – wpływy

rd, Rd (*road*) – droga, (transport) drogą

r.d. (*running days*) – upływające dni kalendarzowe

RD (*readiness date*) – data (termin) gotowości

R.D., R/D (*referred to drawer*) – zwrot do wystawcy z powodu braku pokrycia (bankowa adnotacja na czeku)

R.D.C. (*running down clause*) – klauzula kolizyjna

rd pt (*received payment*) – otrzymana zapłata

re, R. of E. (*rate of exchange*) – kurs walutowy

recd., rec(d): (*received*) – kwituję odbiór (otrzymałem (-am))

R.E. (*real estate*) – nieruchomość

R/E (*refer to endorser*) – zwrócić się do indosanta

red.:

- a) (*redemable*) – podlegający spłacie, podlegający wykupowi
- b) (*redemon – redemption*) – wykup, spłata
- c) (*reduction*) – obniżka (np. ceny, kosztu, podatku); redukcja (np. zatrudnienia); zmniejszenie, obniżenie, rabat, opust; zdegradowanie; przeliczenie, upraszczanie

redisc. (*rediscount*) – redyskonto

ref.:

- a) (*reference*) – opinia, referencja, związek, wzajemna zależność; notatka, adnotacja, uwaga, świadectwo z pracy, polecenie, osoba polecająca
- b) (*referring*) – dotyczy, dotyczący

refd (*refund*) – refundacja, zwrot, spłata

reg.:

- a) (*region*) – zakres, obszar, okolica, okręg, strefa, dziedzina, obwód
- b) (*registered*) – zarejestrowany, rejestrowy, zapisany
- c) (*regular*) – regularny

regd. (*registered*) – wpisany do rejestru, zarejestrowany; *registered letter* – list polecony; *registered parcel* – paczka wartościowa

Regs. (*registered tonnage*) – tonaż rejestrowy, pojemność rejestrowa

Reg.T.M. (*registered trade mark*) – zarejestrowany, zastrzeżony znak

handlowy (towarowy)

REIT (*real estate investment trust*) – trust inwestycyjny, lokujący kapitał w nieruchomości

rel. (*relative*) – względny, proporcjonalny, zależny, stosunkowy

rem.:

- a) (*remark*) – adnotacja, uwaga, spostrzeżenie, obserwacja, komentarz
- b) (*remittance*) przekaz, rymesa, wpłata, przelew

Rembt (*reimbursement*) – remburs, zwrot, spłata

Rep.:

- a) (*report*) – raport, sprawozdanie, komunikat; reputacja, opinia; świadectwo szkolne
- b) (*representative*) – przedstawiciel (-ka), reprezentant (-ka), poseł, posłanka
- c) (*republic*) – republika, Rzeczpospolita

req. (*required*) – wymagane, żądane (np. dokumenty)

reqmts, rqmts, rqs (*requirements*) – żądania, potrzeby

res.:

- a) (*research*) – badania
- b) (*reserve*) – rezerwa, zapas, zapasowy, rezerwowo
- c) (*residence*) – siedziba
- d) (*residue*) – reszta
- e) (*resignation*) – rezygnacja
- f) (*resources*) – zasoby, środki

ret. (*return*) – zwrot; umownie: zarobek (dochód/zysk) na...

Ret., retd, Retd., (*retired*) – wykupiony (np. zastaw), wycofany (np. kapitał); emerytowany, w stanie spoczynku; (*retired businessman* – były właściciel firmy/kupiec/przemysławiec, który wycofał się z interesów/zlikwidował swe przedsiębiorstwo)

retl (*retail*) – (handel) detaliczny

rev.:

- a) (*revenue*) – dochód, dochody, aparat fiskalny, urzędy skarbowe,

- o władzach: celne, skarbowe,
b) (*revised*) – przejrzany, zrewidowany
c) (*revision*) – rewizja, przejrzanie
d) (*revocable*) – odwoławczy

Rev. A/C (*revenue account*) – rachunek dochodów

rf:

- a) (*rate free*) – zwolniony (-a) od opodatkowania
b) (*reference*) – referencja
c) (*refunding*) – refundacja, zwrot
d) (*rent-free*) – zwolniony od renty/opłaty dzierżawnej

rg (*range*) – zakres, skala

r.h. (*right hand*) – prawy, prawa ręka, prawostronny (np. ruch)

R.I., R/I (*reinsurance*) – reasekuracja

R/I (*rate of insurance*) – stawka ubezpieczenia

rl&r (*rail, lake and rail*) – kolej, jeziorem i (ponownie) kolej

rlf (*relief*) – ulga (*podatkowa*), pomoc

Rly, Rwy, ry (*railway*) – kolej

R.M. (*registered mail*) – korespondencja polecona

R.M.D. (*ready money down*) – płatne gotówką przy zakupie

ro. (*roughly*) – w przybliżeniu, z grubsza, około

R.O. (*receiving order*) – ustanowienie syndyka masy upadłości

ROA (*Return On Assets*) – wskaźnik rentowności aktywów, liczony jako wynik podzielenia zysku netto przez ogólną sumę aktywów

r.o.b. (*remaining on board*) – niepodlegający wyładunkowi, pozostający na statku

ROCE (*Return On Capital Employed*) – zarobek z tytułu zaangażowanego kapitału; jest obliczany jako iloraz niepodzielonego zysku przed

opodatkowaniem przez różnicę między ogólną wartością aktywów i bieżącymi zobowiązaniami

r.o.d. (*refused on delivery*) – odrzucony przy dostawie, nieodebrany

ROE (*Return On Equity*) – wskaźnik rentowności kapitału własnego (stopa zysku, stopa zwrotu z kapitału własnego); jest liczony jako wynik podzielenia zysku netto przez kapitał własny

ROG (*receipt of goods*) – pokwitowanie odbioru towaru

ROI (*Return On Investment*) – wskaźnik rentowności inwestycji, jest liczony jako wynik podzielenia zysku netto przez całkowitą wartość nakładów inwestycyjnych; oprocentowanie lokaty

RORD (*return on receipt of documents*) – zwrot po otrzymaniu dokumentów

Ro–Ro:

- a) (*roll off*) – wytoczone
- b) (*roll on*) – wtoczone

ROS (*Return On Sales*) – wskaźnik rentowności sprzedaży; jest liczony jako wynik podzielenia zysku netto przez ogólną sumę przychodów ze sprzedaży

RP (*return of premium*) – zwrot premii

R.P.:

- a) (*reply [pre]paid*) – odpowiedź (z góry) opłacona
- b) (*retail price*) – cena detaliczna
- c) (*rules of procedure*) – przepisy (zasady) proceduralne

R/p, R.P. (*[by] return of post*) – odwrotną pocztą

RPA (*Risk Path Analysis*) – analiza ścieżki ryzyka

Rp/H (*heavy repair*) – remont kapitalny

RPI (*Retail Price Index*) – wskaźnik (indeks) cen detalicznych

R.P.M (*resale price maintenance*) – podtrzymanie cen przy odsprzedaży towarów

rpt (*repeat*) – powtórzenie, sprawozdanie, raport

RR B/L (*Railroad Bill of Lading*) – konosament kolejowy

RS (*Retail Sales*) – sprzedaż detaliczna

RSG (*Rate Support Grant – in UK*) – wskaźnik utrzymania cen gwarantowanych w Wielkiej Brytanii

rt, Rt. (*right*) – prawa, prawo

Rt (*round trip*) – podróż okrężna

Rt, R.T. (*road traffic*) – ruch drogowy

RT (*Receivables Turnover*) – cykl spłaty należności w dniach; jest liczony jako wynik podzielenia wartości należności pomnożonych przez liczbę dni sprzedaży przez wartość przychodów ze sprzedaży

R.T.A. (*reciprocal trade agreement*) – dwustronna umowa handlowa

RTBA (*rate to be agreed*) – stawka do uzgodnienia

R.V.:

- a) (*rateable value*) – wartość opodatkowana
- b) (*receipt voucher*) – kwit

RWA (*Risk-Weighted Assets*) – aktywa przemnożone przez stosowane w bankach wagi ryzyka określone przez Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego (**BCBS**) lub wyliczone na podstawie modeli **IRB**

Ry (*railway*) – kolej żelazna

Ry Stn (*railway station*) – stacja kolejowa

S

s (*sellers*) – kurs sprzedaży

s.:

- a) (*second*) – sekunda, drugi, zapasowy, zastępczy, drugorzędny, podrzędny, (*second of a bill* – weksel sekunda, wtóropis; *second*

- quality* – druga, gorsza jakość)
- b) (*secondary*) – wtórny
- c) (*section*) – oddział
- d) (*series, S.*) – serie, partie
- e) (*son*) – syn, potomek

s. S. (*series*) – serie, partie

S:

- a) (*share*) – akcja, udział, świadectwo udziałowe, część przypadająca z podziału
- b) (*society*) – stowarzyszenie, towarzystwo, społeczeństwo, społeczność, spółka handlowa
- c) (*South*) – południe
- d) (*stock*) – akcja, kapitał, obligacja, zapas, materiał, surowiec
- e) (*supply*) – dostawa, zaopatrzenie
- f) (*surplus*) – nadwyżka

s.a.:

- a) (*self-acting*) – automatyczny, samoczynny
- b) (*safe aground*) – bezpiecznie na gruncie

s.a., S/a., S/A (*subject to approval*) – z zastrzeżeniem zgody

s.-a. (*semi-annual*) – półroczny

SA:

- a) (*Standardized Approach*) – podejście standardowe, znormalizowane, ujednolicone; standardowa metoda
- b) (*Stock Company*) – spółka akcyjna

S.A.:

- a) (*safe arrival*) – „szczęśliwe przybycie”
- b) (*savings account*) – rachunek oszczędnościowy

S&C (*shipper and carrier*) – załadowca i przewoźnik

S.&F.A. (*shipping and forwarding agent*) – agent okrętowy i spedytor

s.&h.e., S.&H exc, S/HE, SHEX (*Sundays and holidays excepted*) – z wyjątkiem niedziel i świąt

S.&L, s&l.c., S/LC (*sue and labour clause*) – klauzula o zwrocie przez

ubezpieczonego kosztów poniesionych przez ubezpieczyciela, w celu zapobieżenia utracie ładunku oraz dochodzenia szkód od osób trzecich

S&S.I. (*salvage and salvage insurance*) – ratownictwo i ubezpieczenie od ryzyka ratownictwa

s.a.n.r. (*subject to approval, no risk*) – z zastrzeżeniem zgody, bez ryzyka

Sat. (*Saturday*) – sobota

SAV, S.a.v. (*stock at valuation*) – wycena wartości zapasów, ustalanie poziomu kapitału (zakładowego)

sav(s) (*savings*) – oszczędności

SAYE (*Save As You Earn*) – schemat oszczędności indywidualnych według zasady „oszczędzaj w miarę jak zarabiasz”

S.B.:

a) (*sales book*) – księga sprzedaży

b) (*savings bank*) – bank oszczędnościowy

c) (*short bill*) – kasa oszczędności, trata krótkoterminowa

sbm (*submission*) – przedłożenie, submisja

sbs (*surveyed before shipment*) – skontrolowany przed wysłaniem

s.c., S.C., S/C (*salvage charges*) – koszty ratownictwa

s/c (*surcharge*) – przeładowanie, dodatkowa składka ubezpieczeniowa

Sc. (*science*) – nauka, nauki przyrodnicze, fachowość, umiejętność

S.C.D. (*certificate of deposit*) – certyfikat depozytowy

S.C.R. (*Small Companies Rate*) – niższa stopa podatku od spółek zarobkowych, stosowana wobec małych firm

sd:

a) (*signed*) – podpisany

b) (*sound*) – w dobrym stanie, zdrowy

s.d.:

- a) (*saling date*) – data wyjścia statku w morze
- b) (*short delivery*) – niepełna dostawa

SD (*sea damage*) – szkoda w transporcie morskim

SD, S/D, St. Dft (*sight draft*) – trata płatna za okazaniem

SDBL (*sight draft, bill of lading attached*) – trata płatna za okazaniem z dołączonym konosamentem

SDDA (*sight draft, documents attached*) – trata płatna za okazaniem z dołączonymi dokumentami

SDR (*Special Drawing Rights*) – specjalne prawa ciągnięcia; rozrachunkowa jednostka monetarna Międzynarodowego Funduszu Walutowego (**IMF**), utworzona 1967 (obowiązuje od 1970)

s.d.s. (*sea damage on seller's account*) – szkoda w transporcie morskim na rachunek sprzedawcy

s.e. (*single entry book-keeping*) – księgowość pojedyncza

SE, S.E. (*South East*) – południowy wschód

S.E., S/E, St.Ex., St.Exch. (*stock exchange*) – giełda papierów wartościowych

sec., sec.:

- a) (*second*) – sekunda, drugi, zapasowy, zastępczy, drugorzędny, podrzędny; (*second of a bill* – weksel sekunda, wtóropis; *second quality* – druga, gorsza jakość)
- b) (*secondary*) – wtórny
- c) (*section*) – dział, sekcja, gałąź, odcinek, paragraf, segment, część, etap, przekrój, profil, dzielnica (np. miasta)
- d) (*sector*) – sektor, okręg, odcinek
- e) (*secured*) – zabezpieczony
- f) (*security*) – zabezpieczenie, bezpieczeństwo, gwarancja, rękojmia, kaucja, zastaw, (*to lend on security* – pożyczyć (-ać) pod zastaw), poręczyciel, gwarant

Sec (*secretary*) – sekretarz, sekretarka, kursywa (*druk.*), sekretarz (stanu)

SEC (*Securities and Exchange Commission*) – Komisja ds. Papierów Wartościowych i Giełd

secs (*securities*) – papiery wartościowe

sel. (*selected*) – wybrany

S.E.L. (*Stock Exchange List*) – urzędowa ceduła giełdowa

Sen.:

- a) (*Senator*) – senator
- b) (*Senior*) – senior, starszy

sep.:

- a) (*separate*) – oddzielny
- b) (*separately*) – oddzielnie

ser.:

- a) (*serial*) – seryjny
- b) (*series*) – serie, szeregi, ciągi

sess., Sess (*session*) – sesja, posiedzenie

S.E.T. (*selective employment tax*) – podatek płacony przez pracodawcę z tytułu najmu pracowników określonej kategorii ponad ustanowioną normę

s.f., Sf, (*semi-finished*) – półgotowy, niezakończony (np. produkt gotowy)

S.F. (*sinking fund*) – fundusz amortyzacyjny

SFAS (*Statement of Financial Accounting Standards in USA*) – Wykaz Finansowych Standardów Rachunkowości w USA

s.g. (*specific gravity*) – ciężar gatunkowy

S.G. (*ship and goods*) – statek i ładunek

sg (*signature*) – podpis

sg, sgd (*signed*) – podpisany (-a, -o)

S/HE (*Sundays and holidays excepted*) – wyłączone niedziele i święta

shipt (*shipment*) – załadunek, przesyłka

shtg (*shortage*) – deficyt, niedobór, brak, niedostatek

sh.wt. (*shipped weight*) – waga załadowana

SI (*sum insured*) – suma ubezpieczenia

S.I. (*short interest*) – dochód z lokat krótkoterminowych

S.I.B. (*Securities and Investment Board*) – Zarząd (Rada) ds. Inwestycji i Papierów Wartościowych

SIC (*Standard Industrial Classification*) – klasyfikacja standardów przemysłowych

sit, s.i.t. (*stoppage in transit*) – wstrzymanie towaru w drodze

SITC (*Standard International Trade Classification*) – Wzorcowa Klasyfikacja Handlu Zagranicznego

S.J.C. (*Supreme Judicial Court*) – Sąd Najwyższy

SL:

- a) (*straight line*) – metoda amortyzacji liniowej, zakładająca równomierne odpisy w ciężar kosztów z tytułu eksploatacji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wykorzystywanych dla celów operacyjnych firmy
- b) (*Specialised Lending*) – kredytowanie specjalistyczne lub wyodrębniona grupa należności korporacyjnych, na którą składają się: *project finance, object finance, commodities finance, income-producing real estate* i *high-volatility commercial real estate*

S.L., (*Solicitor-at-Law*) – doradca prawny

s.L., S.L., S/Loss (*salvage loss*) – strata przy realizacji uratowanego mienia

s/l (*special*) – specjalny

sl&c (*shipper's load and count*) – koszty załadunku i liczenia ponosi załadowca

sl&t (*shipper's load and tally*) – koszty załadunku i znakowania ponosi załadowca

sld (*sealed*) – zapieczętowany (np. ładunek)

S.M.:

- a) (*salvage money*) – wynagrodzenie za uratowane mienie;
- b) (*simplex method*) – metoda simplex, polegająca na badaniu rozwiązań bazowych programu kanonicznego w taki sposób, że znajduje się wyjściowe rozwiązanie bazowe programu liniowego; mając rozwiązanie bazowe, sprawdza się jego optymalność;
- c) (*Special Manager*) – zarządca likwidacyjny

SM:

- a) (*stock market*) – rynek papierów wartościowych (walorów)
- b) (*supermarket*) – supermarket

SMA (*Society of Management Accountants*) – Stowarzyszenie Specjalistów z zakresu Rachunkowości Zarządczej

SMDCF (*Standardized Measure of Discounted future net Cash Flows*) – standaryzowany pomiar dyskontowanych przyszłych przepływów strumieni pieniężnych netto

SMEs (*Small and Medium Enterprises*) – małe i średnie przedsiębiorstwa (firmy); dotyczy podklasy należności bankowych wyodrębnionych z klasy bankowych należności zaliczanych do korporacyjnych; Bazylejski Komitet Nadzoru Bankowego (**BCBS**) uznaje za **SMEs** firmy, których obroty grupy kapitałowej w roku sprawozdawczym nie przekraczają 50 mln **euro**

S.N., S/N:

- a) (*serial number*) – kolejny numer, numer seryjny
- b) (*shipping note*) – kwit załadowczy

s.o.:

- a) (*standing order*) – stałe zamówienie
- b) (*seller's option*) – premiovana transakcja terminowa

SO (*total shares outstanding*) – całkowita liczba wyemitowanych akcji

S.O., S/O:

- a) (*shipping order*) – zlecenie wysyłki, kwit załadowczy
- b) (*ship's option*) – opcja statku

S/O (*shipowner*) – armator

Soc. (*society*) – spółka handlowa, towarzystwo, społeczeństwo, społeczność
(*cooperative society* – spółdzielnia)

S. of A. (*Statement of Affairs*) – zestawienie majątkowe upadłego dłużnika

sol, s.o.l., S.O.L. (*shipowner's liability*) – odpowiedzialność armatora

Sol., Solr. (*Solicitor*) – doradca prawny, agent firmowy, akwizytor (*Solicitor General* – państwowy radca prawny)

SOYD (*Sum-of-Years Digits*) – metoda degresywna amortyzacji; polega na zastosowaniu odpowiedniego współczynnika podwyższającego; stawka odpisów maleje w kolejnych okresach eksploatacji środka trwałego; jest oparta na założeniu, że zużycie środka trwałego następuje szybciej w początkowym okresie jego używania, niż w następnych okresach

sp:

- a) (*sample*) próbka, wzór
- b) (*[payment] supra protest*) – (zapłata) po proteście

sp. chrgs (*special charges*) – koszty specjalne, koszty (nakłady) nadzwyczajne

sp., spec.:

- a) (*special*) – specjalny
- b) (*specific*) – specyficzny
- c) (*specification*) – specyfikacja
- d) (*specimen*) – wzorzec

s.p.:

- a) (*selling price*) – cena sprzedaży
- b) (*starting price*) – cena początkowa (wyjściowa, wywoławcza)

S.P. (*stop of payment*) – wstrzymanie płatności, zawieszenie wypłat

S.P.A.:

- a) (*subject particular average*) – z zastrzeżeniem awarii poszczególnej
- b) (*sundry persons' account*) – rachunek różnych osób

spd (*special delivery*) – doręczenie (dostawa) ekspresowa

S.P.D., s.p.d. (*steamer pays dues*) – opłaty/koszty ponosi statek

Spec. (*specification*) – specyfikacja, wykaz (np. wysłanych towarów), spis, wyszczególnienie

spf (*superfine*) – najwyższej jakości

Spf (*specification*) – specyfikacja

spt (*sea port*) – port morski

SPV (*Special Purpose Vehicle*) – spółka emitująca papiery dłużne

sq (*square*) – plac, skwer, blok, kwadrat, kwadratowy

SQC (*statistical quality control*) – statystyczna kontrola jakości

S.R.:

a) (*shipping receipt*) – pokwitowanie przyjęcia do przewozu

b) (*short rate*) – oprocentowanie obligacji krótkoterminowych

c) (*strike risk*) – ryzyko strajku

S.R.C.C.C. (*strikes, riots and civil commotions clause*) – klauzula w polisie ubezpieczeniowej o strajkach, rozruchach i zaburzeniach społecznych

SREP (*Supervisory Review and Evaluation Process*) – inspekcja/rewizja nadzorcza i proces oceny (dotyczy banków)

SRI (*Socially Responsible Investment*) – społecznie odpowiedzialne inwestowanie

SRL (*ship repairer's liability*) – odpowiedzialność strony/firmy remontującej statek

S.S. (*short sight*) – krótki termin

S/S, s.s., s/s (*steamship*) – parowiec

s.s.&c. (*same sea and country*) – porty tego samego kraju

SSAP (*Statement of Standard Accounting Practice in UK*) – Wykaz Praktycznych Standardów Rachunkowości w Wielkiej Brytanii

S.S.E., SSE (*South-South-Easth*) – południowo-południowy wschód

SSS (*small-scale savings*) – standard, normatyw, wzorzec

st (*storage in transit*) – towar wycofany z drogi/trasy w celu składowania

s.t.:

a) (*short ton*) – tona amerykańska (907,18 kg)

b) (*stock ticker*) – dalekopis giełdowy

St (*street*) – ulica

S.T. (*summer time*) – czas letni

sta (*station*) – stacja (kolejowa)

stat. (*statistics*) – statystyka

S.T.C. (*single-trip container*) – kontener do jednorazowego przewozu

Std, std (*standard*) – norma, standard

stev. (*stevedore*) – sztauer

St.Ex. (*Stock Exchange*) – Giełda Papierów Wartościowych

stge (*storage*) – magazyn, magazynowanie, opłata za magazynowanie, składowanie, przechowywanie, magazyn/y, piwnice, (*cold storage* – zamrażanie, trzymanie w chłodni)

Stk (*stock*) – skład, magazyn

s. to s. (*station to station*) – bezpośrednio bez przeładunku, od stacji do stacji

subs.:

a) (*subscription*) – subskrypcja, oddział

b) (*subsidiary*) – filia, uzupełniający, pomocniczy, uboczny, zależny

subst. (*substitute*) – substytut

succ. (*successor*) – spadkobierca, następca

suff., Suff. (*sufficient*) – dostateczny, wystarczający

Sun. (*Sunday*) – niedziela

Sund. (*sundries*) – różne

sup. (*superior*) – wyższej jakości, lepszy, pierwszorzędny, nadrzędny, niedostępny; zwierzchnik, przełożony, wyższy (np. rangą, stanowiskiem)

sup., supp.:

a) (*supplement*) – dodatek, uzupełnienie

b) (*supplementary*) – uzupełniający, dodatkowy

Sup. (*supply*) – zaopatrzenie (od dostawców)

Sup. Ct (*Supreme Court*) – Sąd Najwyższy

Su. P. (*supply point*) – punkt zaopatrzenia

suppl., suppt (*supplement*) – dodatek, uzupełnienie, suplement

Supt. (*Superintendent*) – kontroler, inspektor, dyrektor, kierownik

sur. (*surplus*) – nadwyżka, nadmiar, superata

surv.:

a) (*survey*) – przegląd, inspekcja

b) (*surveying*) – nadzorowanie, przeglądanie

c) (*surveyor*) – inspektor, rzeczoznawca, nadzorca

s.v. (*surrender value*) – wartość wykupu (np. polisy)

SVA:

a) (*Shareholders Value Added*) – wartość dodana dla akcjonariuszy; jest szacowana na podstawie aktualnej wartości firmy oraz na projekcji przyszłych przepływów pieniężnych określanych na podstawie przyjętych założeń rozwoju firmy; ten miernik określa prognozy informujące, jakie wartości dodane firma będzie generowała w przyszłych okresach sprawozdawczych;

b) (*statement of value added*) – zestawienie wartości dodanej

sw (*short weight*) – niedowaga (ładunku)

SWIFT (*Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*) – Stowarzyszenie Światowej Międzybankowej Telekomunikacji Finansowej

SWL (*safe working load*) – dopuszczalne (bezpieczne) obciążenie eksploatacyjne

sy (*survey*) – przegląd, inspekcja

Sy Crs (*sundry creditors*) – różni wierzyciele

SYD (*Sum of the Years Digits*) – metoda amortyzacji wg malejących odpisów w kolejnych latach użytkowania środków trwałych

Sy Drs (*sundry debtors*) – różni dłużnicy

sym. (*symmetrical*) – symetryczny

syst.:

- a) (*system*) – system, układ, metoda
- b) (*systematic*) – systematyczny

T

t.:

- a) (*time*) – czas
- b) (*ton*) – tona
- c) (*town*) – miasto

T:

- a) (*target*) – cel, obiekt (np. zainteresowania)
- b) (*telegram*) – telegram
- c) (*telephone*) – telefon
- d) (*test*) – próba, badanie
- e) (*time, t.*) – czas
- f) (*ton, t.*) – tona
- g) (*transport, transportation*) – transport, przewóz

T.:

- a) (*technical*) – techniczny
- b) (*territorial*) – terytorialny
- c) (*territory*) – terytorium
- d) (*transfer*) – przekaz, transfer
- e) (*transferred*) – transferowany

T. and /or C. (*total and/or constructive total loss*) – strata całkowita i/lub konstruktywna strata całkowita

t.a., tel. adr. (*telegraphic address*) – adres telegraficzny

T.A.:

a) (*trade acceptance*) – akcept handlowy, weksel handlowy

b) (*transferable account*) – rachunek transferowy

T/A (*Technical Adviser*) – doradca techniczny

tab. (*table*) – tabela, tablica

TAC (*tax anticipation certificate*) – oprocentowany bon podatkowy

tar. (*tariff*) – taryfa

t.b., T/B (*trial balance*) – bilans próbny, zestawienie obrotów i sald (może dotyczyć osobno kont syntetycznych i osobno kont analitycznych do właściwych kont syntetycznych); bilans brutto

TB:

a) (*tourist bureau*) – biuro podróży

b) (*Treasury Budget*) – budżet państwa

T–bills (*Treasury bills*) – weksle (bony) skarbowe

T.B.L., TB/L, Thro B/L (*through bill of lading*) – konosament bezpośredni

TBTF (*to big to fail*) – „zbyt duży by upaść”; zasada stosowana wobec klientów, np. przez nadzór bankowy

TBTR (*to big to rescue*) – „zbyt duży by ratować”; zasada stosowana wobec klientów, np. przez nadzór bankowy

t/c, T/C (*time charter*) – czarter na czas

TC:

a) (*till countermanded*) – aż do odwołania (np. zamówienia)

b) (*total costs*) – koszty całkowite, koszty globalne

c) (*traveller's cheque*) – czek podróżniczy

TCI (*Treasury Certificate of Indebtedness*) – bon skarbowy

TD. :

- a) (*total numer of directors up for election*) – całkowita liczba kandydatów na dyrektorów
- b) (*Treasury Department*) – Ministerstwo Finansów (Skarbu)

T.D. (*tonnage dues*) – opłaty tonażowe

T/D (*time deposit*) – wkład terminowy

T.E.:

- a) (*tax exempt*) – zwolniony od opodatkowania
- b) (*trade expenses*) – wydatki (koszty) handlowe

tech., techn.:

- a) (*technical*) – techniczny, fachowy, zawodowy, specjalistyczny, proceduralny, formalny
- b) (*technology*) – technologia, technika

tel.:

- a) (*telegram*) – telegram
- b) (*telegraphy*) – telegraf/owanie, telegrafia
- c) (*telephone*) – telefon, telefoniczny

Telex (*telegraph exchange*) – telex, dalekopis

Tel.No. (*telephone number*) – numer telefonu

temp.:

- a) (*temperature*) – temperatura
- b) (*temporal*) – tymczasowy, chwilowy, czasowy

term.:

- a) (*terminal*) – końcowy, graniczny, ostateczny, szczytowy
- b) (*termination*) – zakończenie

TF (*time freight*) – fracht płatny za czas

Tfr, T/r (*transfer*) – przekaz (bankowy), transfer

Tg:

- a) (*telegram*) – telegram
- b) (*telegraph*) – telegraf

tit. (*title*) – tytuł prawny, tytuł posiadania, nagłówek, prawo (np. do czegoś)

TITF (*to important to fail*) – „zbyt ważny by upaść”; zasada stosowana wobec klientów, np. przez nadzór bankowy

t.l. (*total loss*) – strata całkowita

T/L, T.L. (*time loan*) – pożyczka terminowa

T.L.O. (*total loss only*) – tylko strata całkowita

T.M., tr. mk. (*trade mark*) – znak handlowy, znak towarowy

T.M.O. (*telegraph money order*) – (pieniężny) przekaz telegraficzny

TNW (*total net worth*) – łączna wartość majątku netto

T/O:

a) (*transfer order*) – polecenie przelewu

b) (*transoceanic*) – transoceaniczny

TO, t.o. (*turnover*) – obrót

TOD (*time of delivery*) – termin dostawy

TOM (*Traded Options Market*) – rynek opcji zbywalnych

t.p. (*title page*) – strona tytułowa

Tp, Tt (*transport*) – transport, przewóz

TP (*third party liability*) – odpowiedzialność strony trzeciej

TPC (*total purchasing cost*) – ogólne (całkowite) koszty zakupu

t.p.n.d., TPND (*theft, pilferage, nondelivery*) – kradzież, rabunek, niedostarczenie

TPPC (*total package procurement contract*) – kontrakt kompleksowy

t.q., t/q, TQ (*tale quale*) – taki, jaki jest

tr (*tare*) – tara

Tr:

- a) (*treasurer*) – skarbnik, powiernik, kurator
- b) (*trustee*) – syndyk masy upadłości

TR (*total revenue*) – dochód całkowity (np. firmy)

tr. (*trust*) – trust

T.R. (*trust receipt*) – kwit powierniczy

Tr. Co. (*trust company*) – spółka powiernicza

tr&w (*truck, railway and water*) – (transport) ciężarówką, koleją i drogą wodną

trans. (*transportation*) – przewóz, transport

transf. (*transferred*) – przeniesiony

transl.:

- a) (*translated*) – (prze)tłumaczone (-y), objaśniony (-e)
- b) (*translation*) – tłumaczenie, przekład

TRB (*Tresury Bill*) – weksel (bon) skarbowy

treas., Treas.:

- a) (*treasurer*) – skarbnik
- b) (*Tresury*) – skarb (*państwa*)

T. Reg. (*tons registered*) – tony rejestrowe

trm (*terminal*) – terminal, stacja końcowa

Trs. (*trustees*) – członkowie zarządu, powiernicy, administratorzy, kuratorzy, mandatariusze

t.s. (*till sale*) – do czasu sprzedaży

T.S. (*transit storage*) – składowanie ładunków tranzytowych

TSD (*transfer stamp duty*) – podatek od obrotu giełdowego

tt (*ticker tape*) – taśma dalekopisu giełdowego

TT:

- a) (*telegraphic transfer*) – przekaz telegraficzny
- b) (*teletype*) – dalekopis

T.T.:

- a) (*technical terms*) – warunki techniczne
- b) (*terms of trade*) – warunki wymiany; wskaźnik „terms of trade” przedstawia zmieniające się w czasie relacje między ceną towarów eksportowanych a ceną towarów importowanych przez dany kraj; jeśli ceny w eksporcie rosną szybciej lub spadają wolniej, to **TT** jest korzystny

TTO (*this transaction only*) – tylko ta transakcja

TTP (*total taxable pay*) – opodatkowane wynagrodzenie łączne

T.U., T.u. (*Trade Union*) – Związek Zawodowy

Tu. (*Tuesday*) – wtorek

T.V. (*tank vessel*) – tankowiec

TV advert. (*television advertisement*) – reklama telewizyjna

T.W. (*Total Weight*) – waga całkowita, waga łączna

Ty, typ, typ.:

- a) (*type*) – typ, rodzaj, symbol, wzór, wzorzec, klasa, model
- b) (*typical*) – typowy, charakterystyczny

tx, TX (*tax*) – podatek

txn (*taxation*) – opodatkowanie

U

u, u. U, (*unit*) – jednostka, całość

u.:

- a) (*unified*) – zunifikowany

- b) (*unit*) – jednostka
- c) (*united*) – zjednoczony, połączony
- d) (*unpaid*) – nieopłacony (np. przewóz/faktura)

U.:

- a) (*union*) – unia, związek, związek zawodowy
- b) (*universal*) – uniwersalny

u/a, U./a (*underwriting account*) – rachunek wydatków na ubezpieczenie

U/a (*unassorted*) – niesortowany (np. towar)

u.c. (*usual conditions*) – zwyczajowe warunki

U.C. (*unemployment compensation*) – zasiłek dla bezrobotnych

u.d. (*under deck*) – pod pokładem

U.D. (*upper deck*) – górny pokład

UDT (*under-deck tonnage*) – tonaż przestrzeni podpokładowej

U.I. (*unemployment insurance*) – ubezpieczenie na wypadek bezrobocia

Uk, U/k, UKN (*unknown*) – (np. adresat) nieznany

ul, Ul, (*unloading*) – wyładunek, rozładunek

UL (*unexpected loss*) – nieoczekiwana strata

ULCC (*ultra-large crude carrier*) – supertankowiec

ull. (*ullage*) – ubytek (wyciek) płynu

ult.:

- a) (*ultimate*) – ostateczny
- b) (*ultimo*) – ubiegłego (zeszłego) miesiąca, koniec miesiąca

u.m. (*under mentioned*) – niżej wymieniony

UN (*United Nations*) – Organizacja Narodów Zjednoczonych, uniwersalna organizacja międzynarodowa o powszechnym charakterze, utworzona 1945, siedziba w Nowym Jorku; skupia 191 państw; Polska jest członkiem

założycielem

uncl (*unclassified*) – niesklasyfikowany

UNECA (*United Nations Economic Commission for Africa*) – Komisja
Ekonomiczna Narodów Zjednoczonych ds. Afryki

Univ. (*University*) – uniwersytet

UNL (*ultimate net loss*) – ostateczna strata czysta

u/p (*under protest*) – oprotestowany (np. weksel)

UP (*unemployment pension*) – zasiłek dla bezrobotnych

UPF (*underwriter pay fee*) – opłatę uiszcza ubezpieczyciel

UPS (*underwriter pay the stamp duty [on the policy]*) – opłatę stemplową
(od polisy) uiszcza ubezpieczyciel

UPT (*underwriter pay tax*) – podatek uiszcza ubezpieczyciel

UR (*unregistered letter*) – list zwykły

U/R (*under repair*) – w remoncie

urgt. (*urgent*) – pilny, naglący, nie cierpiący zwłoki

u.s.:

a) (*under seal*) – pod zamknięciem celnym (np. towar)

b) (*ut supra*) – pod zamknięciem celnym (np. towar)

USM (*Unlisted Securities Market in UK*) – rynek papierów wartościowych
nienotowanych na giełdzie w Wielkiej Brytanii

usu.:

a) (*usual*) – zwykły, zwyczajowy

b) (*usually*) – zwykle, zwyczajowo, zazwyczaj

ut. inf. (*ut infra*) – jak poniżej

ut. sup. (*ut supra*) – jak wyżej

u.t. (*usual terms*) – (umowa) na zwykłych warunkach, zwyczajowe warunki

UT (*unlimited transhipment*) – nieograniczony przeładunek

U.T. (*universal time*) – (przyjęty umownie) czas uniwersalny

uur, u.u.r. (*under usual reserve*) – ze zwyczajowym zastrzeżeniem

Uw., U/W, u/w (*underwriter*) – ubezpieczyciel, gwarant, instytucja emitująca

V

v, V, val (*value*) – wartość, cena, waluta, znaczenie, równowartość

v.:

- a) (*versus*) – przeciw, contra, w opozycji do
- b) (*verse*) – wiersz
- c) (*very*) – bardzo, istotny, prawdziwy, absolutnie, bezwzględnie

V.:

- a) (*vessel*) – statek
- b) (*volume, vol.*) – objętość, rozmiar, tom

V/a (*voucher attached*) – dowód załączony

var.:

- a) (*variant*) – wariant, odmiana, różny, odmienny
- b) (*variation*) – odchylenie
- c) (*variety*) – różnorodność
- d) (*various*) – różny

VAT (*Value Added Tax*) – VAT; podatek od wartości dodanej; podatek od towarów i usług; podatek nakładany na każdą transakcję sprzedaży w procesie produkcji i dystrybucji; w Polsce wprowadzony 1993

VC:

- a) (*valuable cargo*) – cenny ładunek
- b) (*valuation clause*) – klauzula wartości

V.C.:

- a) (*Vice-Chairman*) – wiceprzewodniczący, wiceprezes
(*Vice-Chancellor*) – wicekanclerz, (*Vice-Chancellor of the*

Exchequer – wiceminister skarbu);
b) (*Vice-Consul*) – wicekonsul

v.d. (*various dates*) – różne daty (terminy)

VDIP (*Voluntary Direct Investment Program*) – amerykański program
dobrowolnych ograniczeń zagranicznych inwestycji bezpośrednich

VEDay (*Victory in Europe Day*) – Dzień Zwycięstwa w Europie

veh (*vehicle*) – pojazd, środek lokomocji, środek, narzędzie, przewodnik, organ

vehs (*vehicles*) – pojazdy, środki lokomocji, środki, narzędzia, przewodniki,
organy

VFCRP (*Voluntary Foreign Credit Restraint Program*) – program
dobrowolnych ograniczeń w zakresie udzielania kredytów zagranicznym
kredytobiorcom

VFM (*value for money*) – wartość dla kontroli w auditingu

v.g. (*very good*) – bardzo dobry, bardzo dobrze

vh (*very high*) – wysokiej jakości, np. towary

vid. (*vide*) – zobacz (zob.)

V.I.P. (*very important person*) – bardzo ważna osobistość

viz. (*videlicet*) – mianowicie, to jest, to znaczy (tzn.)

vocab. (*vocabulary*) – słowniczek, słownik, słownictwo, zasób słów

vol. (*volume*) – tom (np. książki), książka, rocznik (np. czasopisma), objętość,
pojemność, ilość, wielkość, rozmiar (np. handlu)

v.o.p. (*valued as in original policy*) – otaksowano zgodnie z oryginalną polisą

voy, voy. (*voyage*) – (daleka) podróż, przelot, rejs, podróżować

VP(res), VP. (*Vice-President*) – wiceprezydent, wiceprezes,
wiceprzewodniczący

v.p., Vt Pl (*voting pool*) – porozumienie, np. między akcjonariuszami, w sprawie głosowania

V.P. Act (*vendor and purchaser act*) – akt kupna–sprzedaży

Vr (*voucher*) – dowód, załącznik, poręczyciel

VR (*virtual reality*) – wirtualna rzeczywistość

vs. (*versus*) – przeciw, contra, w opozycji do

vt (*voting*) – głosowanie, uczestnictwo w walnym zgromadzeniu akcjonariuszy

v.v. (*vice versa*) – na odwrót, odwrotnie

W

w.:

- a) (*weight*) – waga
- b) (*work*) – praca
- c) (*worker*) – robotnik

W, W. (*West*) – zachód

W., wk (*week*) – tydzień

w.a., W.A., W/A (*with average*) – z awarią, z uwzględnieniem awarii, np. w umowie, w polisie ubezpieczeniowej

WACC (*Weight Average Cost of Capital*) – koszt kapitału wykorzystywanego przez firmy, mierzony średnią ważoną kosztów poszczególnych składników w kapitale całkowitym

w.a.f. (*with all faults*) – ze wszystkimi brakami

w&r, WR (*water and rail*) – (transport) drogą wodną i koleją

war., War. (*warrant*) – gwarancja, kwit, warrant

w.a.r. (*with all risks*) – ze wszystkimi rodzajami ryzyka

wb, W.B., W/B:

- a) (*warehouse book, wb, W.B.*) – księga magazynowa
- b) (*waybill*) – lista pasażerów, list przewozowy, dowód wysłania towaru

WB (*Word Bank*) – zob. **IBRD**

w.b.s., WBS (*without benefis of salvage to the insurer*) – bez wynagrodzenia ubezpieczyciela za uratowanie ładunku

w.c. (*working capital*) – kapitał obrotowy

w.c., W.C. (*without charge*) – bez opłaty, bez kosztów, bez obciążenia

wd, Wd., w/d (*warranted*) – (za)gwarantowany, z gwarancją (np. o towarze)

w.d. (*working day*) – dzień roboczy, „dniówka”

WDA (*writing-down allowance*) – amortyzacja, odpisy amortyzacyjne

WDV (*written down value*) – wartość obniżona

W.E. (*warehouse entry*) – przyjęcie do magazynu

Wed. (*Wednesday*) – środa

w.e.f. (*with effect from ...*) – z ważnością od ...

WFP (*World Food Programme*) – Światowy Program Żywnościowy, agenda ONZ (UN), powołana 1961, siedziba w Rzymie; przygotowuje programy pomocowe dla terenów dotkniętych klęskami żywiołowymi, katastrofami ekologicznymi w zakresie dystrybucji żywności, zabezpieczania schronienia dla bezdomnych itp.

w.g. (*weight guaranteed*) – waga (za)gwarantowana

WHO (*World Health Organization*) – Światowa Organizacja Zdrowia, wyspecjalizowana organizacja ONZ (UN), powołana 1946 (działa od 1948), siedziba w Genewie; główne zadanie – działanie na rzecz rozszerzania współpracy między państwami w zakresie m.in. ochrony zdrowia, zwalczania epidemii chorób zakaźnych, ustalania norm dotyczących składu leków i jakości żywności oraz zapewnienia opieki medycznej ludności świata

w. hrs (*working hours*) – godziny pracy

whs, whse (*warehouse*) – magazyn, skład, dom składowy

whsle (*wholesale*) – hurt, handel hurtowy

whs. rec, W/R (*warehouse receipt*) – kwit składowy

w.i. (*when issued*) – po wystawieniu (np. dokumentów), po wydaniu (np. wyrobów gotowych z magazynu lub towarów z hurtowni)

WIBOR (*Warsaw Interbank Offered Rate*) – stawka oprocentowania depozytów międzybankowych w Warszawie; funkcjonuje od 1991; informuje, według jakiej stopy procentowej polskie banki są skłonne udzielać pożyczek innym bankom w przeliczeniu na okresy 1 tygodnia (1W), 1 miesiąca (1M), 3 miesięcy (3M) i 6 miesięcy (6M)

wk, W (*week*) – tydzień

WK (*working*) – pracujący, roboczy

Wks (*works*) – zakłady, wytwórnie

w.l., W.L. (*water-line*) – linia wodna

w.m. (*weight of measure*) – od wagi lub objętości

W/M (*without margin*) – bez marży, bez zapłaty różnicy

WNW, W.N.W. (*West-North-West*) – zachodnio-północny zachód

woc (*without compensation*) – bez wynagrodzenia (pieniężnego)

WOCCU (*World Council of Credit Unions*) – Światowa Rada Towarzystw Kredytowych, agenda, zrzeszająca narodowe i regionalne organizacje kredytowe z 84 krajów świata

w.o.g., W.O.G., (*with other goods*) – łącznie z innymi produktami/towarami

W.P. (*weather permitting*) – przy sprzyjających warunkach atmosferycznych; warunek umowach, dotyczący np. dat dostaw, kosztów realizacji robót budowlanych

w.p.a., W.P.A., (*with particular average*) – łącznie z awarią poszczególną (pojedynczą)

W.P.B. (*waste-paper basket*) – kosz (np. na śmieci)

WPI (*wholesale price index*) – wskaźnik cen hurtowych

W/R (*war risk*) – ryzyko wojny

wrnt (*warranty*) – warrant, pełnomocnictwo, upoważnienie; rodzaj papieru wartościowego *warranty*; usprawiedliwić, za/gwarantować, po/ręczyć; usprawiedliwienie, gwarancja, nakaz (np. sądowy), kwit, dowód

WRO (*war risk only*) – tylko ryzyko wojny

WSBI (*World Savings Banks Institute*) – Światowy Instytut Banków Oszczędnościowych, założony 1924, siedziba w Brukseli, reprezentuje interesy banków detalicznych i oszczędnościowych z 86 krajów; członkiem ze strony Polski jest PKO Bank Polski SA

wt: (*weight*) – waga, ciężar, obciążenie, wpływy

WTO (*World Trade Organization*) – Światowa Organizacja Handlu, międzynarodowa organizacja, utworzona 1994 (działa od 1995), siedziba w Genewie; główne cele: liberalizacja handlu i usług, ochrona własności intelektualnej – myśli twórczej, praw autorskich itp.; skupia 147 członków; Polska jest członkiem założycielem

w.t.s. (*working time saved*) – zaoszczędzony czas roboczy

WT (*Wholesale Trade*) – handel hurtowy

w/w, W/W:

a) (*warehouse*) – kwit magazynowy

b) (*warranty*) – gwarancja, kwit, warrant

w.w.d., WWd, (*weather working days*) – dni robocze, gdy pogoda umożliwia dokonywanie prac załadunkowych

X

x (*ex*) – bez, z wyłączeniem

x. (*exclusive*) – bez, z wyłączeniem

X (*extra*) – dodatkowy, uzupełniający, wyższej jakości

x.a. (*ex all*) – z wyłączeniem wszelkich praw

x.c., X.C. (*ex coupon*) – bez kuponu, uprawniającego do otrzymania kolejnej dywidendy

X.C.L. (*excess current liabilities*) – nadwyżka zobowiązań krótkoterminowych

x-cp:

a) (*ex capitalisation issue*) – bez akcji gratisowych

b) (*ex coupon*) – bez kuponu, bez talonu

x.d., x-d., x-div. (*ex dividend*) – bez dywidendy

x.i., x-i. (*ex interest*) – bez odsetek, bez procentów

x.L.&U.L. (*exclusive of loading and unloading*) – a wyłączeniem załadunku i wyładunku

x-mill (*ex mill*) – loco fabryka, z fabryki

x'over (*cross over*) – zakreślać

XP (*express paid*) – opłacono przesyłkę ekspresową

x.r. (*ex rights*) – bez praw poboru

Xrds (*crossroads*) – skrzyżowanie dróg

x sh, x ship (*ex ship*) – ze statku

x-whf (*ex wharf*) – z nabrzeża

x.whse (*ex warehouse*) – ze składu

x.wks (*ex works*) – z firmy, z fabryki

Y

y, Y: (*yearly*) – rocznie

y, yd (*yard*) – jard

YB (*year–book*) – rocznik

yday (*yesterday*) – wczoraj, wczorajszy dzień

yld (*your letter dated*) – wasze pismo datowane

Y.O. (*Yearly Output*) – produkcja roczna, roczne wydobywanie

yourlet. (*your letter*) – wasze pismo

yourtel. (*your telex*) – wasz dalekopis

yr.:

- a) (*year*) – rok
- b) (*your*) – wasz, twój (np. list)

Yrs.:

- a) (*years*) – lata
- b) (*Yours*) – wasz, twój (np. list)

YTM (*yield–to–maturity*) – stopa dochodu w okresie pozostającym do wykupu obligacji; stopa zwrotu, którą otrzymuje inwestor, dokonując zakupu obligacji po bieżącej cenie rynkowej i przetrzymując ją do nadejścia terminu wykupu

Z

z.:

- a) (*zero*) – zero, zerowy
- b) (*zone*) – strefa, pasmo, po/dzielić na strefy

ZBB (*zero base budgeting*) – zerowa podstawa budżetu, metoda budowy budżetu firmy, nie uwzględniająca wartości z okresów poprzednich

Zł, Zl. (*zloty*) – złoty polski